

Utopia

News in brief, page 4

STUDENTAVISA I TROMSØ

NR 8 • 10. MAI 2006 • UKE 19 • 31. ÅRGANG

KOMMENTAR
side 2

Ved Universitetet og Høgskolen i Tromsø hersker en lukkethetskultur.

Debatt
side 14

Forskning viser at både kvinner og menn overvurderer menn og undervurderer kvinner.

Kronikk
side 15

I feltet møtte jeg mange unge som slet med store krigstraumer, hevtanker og manglende tillit til andre etniske grupper.

Billettprisene stiger stadig. Tromsbuss vil nå innføre studentrabatter.

SIDE 4 OG 5

Studentsamfunnet har masse penger og lite medlemmer.

SIDE 8 OG 9

Kvalitetsreformen innebærer en markedsretting av høyere utdanning.

SIDE 10 OG 11

Stor nedgang i søker tall

UiTø har den største nedgangen i søker tall på landsbasis, samtidig som de bruker minst penger på markedsføring. Ved Høgskolen er man fornøyd med årets søker tall på tross av en liten nedgang.

Side 2 (leder) og 3

STYGGE ANDLINGER KAN
KOMME TIL OSS!!

Emilie
Ekeberg

NYHETSREDAKTØR
nyhet@utropia.no

Nyhetsredaktør: Emilie Ekeberg
nyhet@utropia.no
 Kulturredaktør: Andreas Myrvold
kultur@utropia.no

Layoutsjef: Ingvild Buhaug
 Fotosjef: Espend Sandberg
foto@utropia.no
 IT-ansvarlig: Ole M. Scheie Anti

Clemet
Askheim

ANSVARLIG REDAKTØR redaktor@utropia.no

Vi føres inn på utdanningsmarkedet

NTNU som har det desidert største markedsføringsbudsjettet av landets universiteter, opplever nå en markant økning av antall søkere til institusjonen. Universitetet i Tromsø derimot, som bruker minst penger på (direkte) markedsføring, opplever nedgang. I og med at vi som studenter er i ferd med å bli omdannet til kunder og institusjonene vi studerer ved til kandidatprodusenter, er det ikke så overraskende at markedsføring har blitt stadig viktigere.

Det er trist når statlige institusjoner føler seg tvunget til å bruke deler av sine bevilgninger på reklame. Det finnes nok av andre ting de heller kunne vært brukt til. Hver gang en av aktørene øker sine markedsføringsbudsjetter, må de andre følge etter i et kappløp mot den totale irrasjonalitet.

Det er forskjell på informasjonsarbeid og markedsføring, selv om all markedsføring ved universitetene gjøres av deres respektive informasjonsavdelinger. Hvis man mener at det informeres for lite eller for dårlig om mulighetene innen høyere utdanning i Norge, kunne alle disse reklamepengene i stedet blitt brukt til for eksempel styrking av rådgivningstjenesten i videregående skole. Dette skjer dessverre ikke fordi motivasjonen ikke er best mulig informasjon til potensielle studenter, men snarere å øke kundegruppen, hevde seg i konkurransen og dermed motta større bevilgninger. Hvorav deler av disse igjen kan brukes til økte markedsføringsbudsjetter for å hevde seg ytterligere. Dette er en ond sirkel som nærmest er en logisk konsekvens av det markeds- og konkurransefokus innen høyere utdanning som kvalitetsreformen legger opp til.

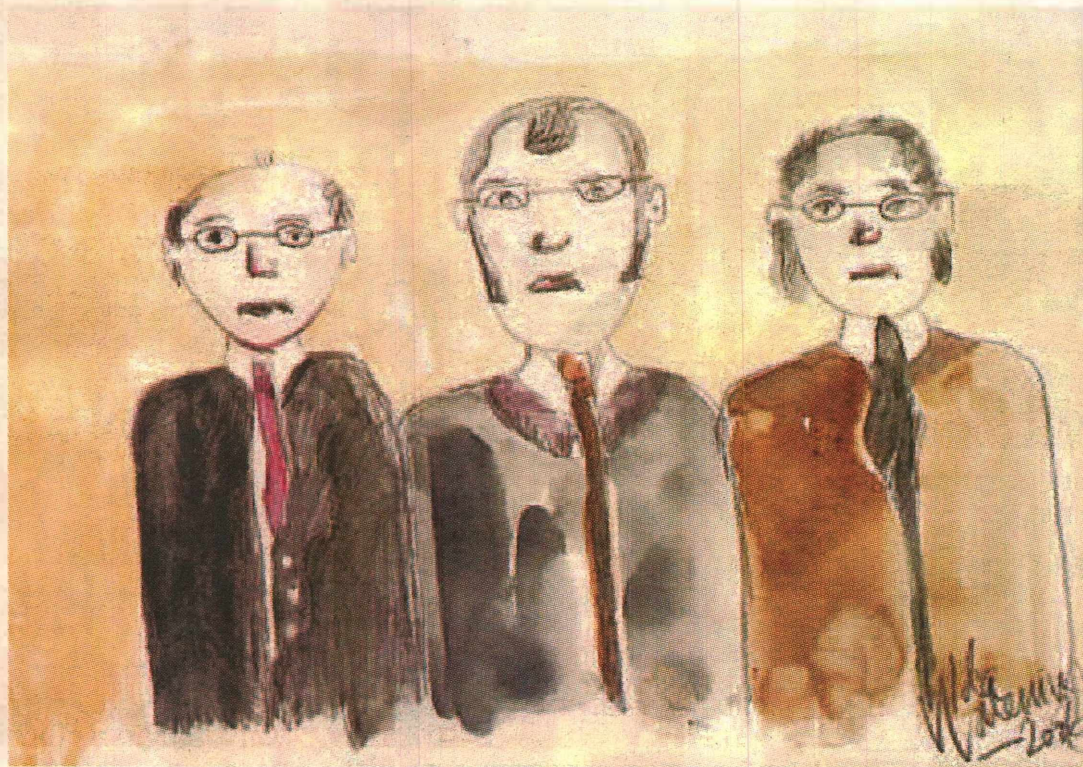
Selvfølgelig skal fremtidens studenter ha lett tilgang til god informasjon om deres videre studiemuligheter, men det er langt derfra til dyre og overfladiske reklamefilmer på kino som skal lokke ungdom til universitetene.

En oppklaring

3. mai var den internasjonale dagen for pressefrihet. Etter å ha opplevd stadige misforståelser av Utopias rolle som for eksempel at vi er et medlemsblad, et reklamemagasin eller et organ for enkeltgrupperinger i Tromsø, kan det i den forbindelse være på sin plass å minne om hva en avis er og ikke er.

"Utopia skal være ei avis for og av studenter (...) og skal drive kritisk og uavhengig journalistikk" heter det i vår formålsparagraf. Videre står det: "Utopia skal alltid ha pressens idelle mål for øye (...)"

Dette er vår rolle og skulle noen mene at vi ikke fyller den på en tilfredsstillende måte, så må de fremme sin kritikk i åpenhet, enten på våre debattsider eller i andre åpne fora. Først da kan det bli en ordentlig debatt om vår rolle og hvordan vi fyller den. Vi ønsker ikke å skremme bort studentorganisasjoner, studentrepresentanter eller andre fra å ta kontakt når det skjer noe, snarere er dette en forutsetning for å skrive gode saker og for å utvikle avisa videre i positiv retning.

Demokratiets ABC

KOMMENTAR

AV EMILIE EKEBERG, NYHETSREDAKTØR I UTROPIA

Ved Universitetet og Høgskolen i Tromsø hersker en lukkethetskultur. De sentrale organer lukker styremøter der viktige beslutninger treffes. Når man konfronterer styrelederne med denne lukketheten møter man utelukkende bryske herrer og dårlige argumenter. Favorittargumentet til både rektorene ved de to institusjonene og styrelederen i Studentsamskipnaden er at lukkede styremøter fordrer en friere og mer åpen dialog.

Universitetsstyret er Universitetets øverste organ, og består av tillitsvalgte for ansatte og studenter. Ideen er at den enkelte student kan kommunisere med sine tillitsvalgte studentrepresentanter ved instituttet, som kan kommunisere synspunktene videre til fakultetsrepresentantene i studentstyret, som igjen har tillitsvalgte i universitetsstyret. Denne kommunikasjonen,

eller åpne dialogen om man vil, går selvsagt begge veier. Ideen er den samme i både Høgskolestyret og Student-samskipnadsstyret. Når de på toppen av disse demokratiske systemene lukker møtene sine for offentligheten, setter de kjepper i hjulet for denne dialogen – kanskje ikke internt i styrerommet, men i resten av det demokratiske system.

Fusjonen mellom Høgskolen og Universitetet ble bestemt på et lukket møte. Når Universitetet og Høgskolen gjør den finten å omdøpe styremøter til et styreseminar, for derved å slippe å forholde seg til styreinstruksen som stiller klare regler for lukking av styremøter, får de en lettere tone og en friere dialog på møtet sitt. I etterkant tror dekanene på Universitetet at fusjonen allerede er vedtatt, fagforeningen mener at vedtaket er ugyldig, og universitetsrektoren sier at det ikke er vedtatt noe som helst – samtidig som høgskolerektoren har uttalt både til Utopia og til Harstad Tidende at fusjonen høyst sannsynlig vil være gjennomført i løpet av neste år.

På sist studentstyremøte vedtok studentstyret å kreve tilbake studentflertall i Studentsamskipnaden styre. I forrige studentstyremøte vedtok samme studentstyret en høringsuttalelse der man opprettholde tilbakekalling retten for sine representanter i Studentsamskipnaden, hvis de går utover sitt mandat. Studentrepresentantene i Samskipnadsstyret har før vært negative til åpning av styremøter sine. Med studentflertall og tilbakekallingsrett kan studentstyret nå kreve åpenhet og i studentenes eget velferdsgan. Den muligheten håper jeg de benytter seg av.

Studentsamskipnaden i Tromsø kan lukke sine styremøter for de er organisert under annen lov enn Universitetet styret. Universitetsstyret kan omdøpe styremøtene der kontroversielle beslutninger treffes til seminarer. Begge deler utgjør en lukket kultur som er lite hensiktsmessig for den frie og åpne dialogen, dermed lite demokratisk.

pressens faglige utvalg
PFU

Pressens faglige utvalg (PFU) er et klageorgan oppnevnt av Norsk Presselørbund. Organet behandler klager mot pressa i presseetiske spørsmål. Adresse: Rådhusgt. 17, Postboks 46 Sentrum, 0101 Oslo. Telefon: 22 40 50 40

Utopia arbeider etter reglene i Vær varsom-plakaten for god presseskikk. Den som mener seg ramma av urettmessig

avisomtale, oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Utopia utgis med støtte over semesteravgifta.

Adresse: Universitetet i Tromsø Hovedgården 9037 Tromsø

Trykk: Troms avistrykk ISSN: 0806-9611

ST: Etter to år med stigende søkertall opplever UiTø en nedgang på 10 prosent. - Kampen om studentene hardnes til, sier Ingrid Salvesen i sentraladministrasjonen.

Trist nedgang

Etter to år med sterk vekst har Universitetet i Tromsø en nedgang i antall primær søkerere på nær ti prosent. Høgskolen er primært fornøyd med årets søkertall, tross for en liten nedgang.

ST: BENEDIKTE AAS/ EMILIE EKEBERG
D: ESPEN SANDBERG

Onsdag 27. april ble tall fra Samordna opptak offentliggjort, de viste at Universitetet i Tromsø har en nedgang på 10 prosent i antall søkere fra i fjor. Nasjonalt er det 2,7 prosent færre som søker studieplass gjennom Samordna opptak i år. Til sammen har Universitetet en total nedgang på 9,9 prosent. Høgskolen i Tromsø har også en nedgang på 4,5 prosent.

Bekymringsfullt

Sentraladministrerende universitetsdirektør Ingrid Salvesen, synes det er bekymringsfullt at Universitetets søkertall har sunket. Dette er trist og bekymringsfullt. Det er ikke sikkert dette vil bli så mye å si for de endelige opptakstallene, det tror jeg knapt det har. Studenttallet ved UiTø har vært relativt konstant de siste årene, selv også i år der det har hatt økning i søkertallet, sier Salvesen, og fortsetter: - Det er utrolig viktig for

Universitetet i Tromsø å lykkes som utdanningsinstitusjon. Det å lykkes betyr også gode søkertall.

Tenke gjennom virkemidler

- En av årsakene til lavere søkertall kan være at de årskulla som skal inn i høyere utdanning nå er synkende i Nord-Norge, mens de er økende sørpå, sier Salvesen. - Vi bør tenke gjennom hvilke virkemidler vi skal bruke i studentrekrutteringen i årene som kommer og hvordan vi best skal legge an rekrutteringsarbeidet.

Bruker de som rekrutterer bedre enn oss andre virkemidler? - Vi må først finne ut hvilke institusjoner som rekrutterer bedre enn oss og som vi kan sammenligne oss med. For eksempel har NTNU og UiO brukt kinoreklame og reklame på buss og trikk. Men sant og si har jeg liten sans for å bruke millioner på millioner på "lettvinne" markedsføringstiltak. Den form for bruk av statens penger har jeg problemer med. Er det dette vi skal bruke pengene på? Uansett må i hvert fall prøve å finne ut hva som gir økt søking. Ser vi noen trender? spør Salvesen.

Må følge utviklingen

- Heldigvis har ikke denne nedgangen så veldig mye å si. Studenttallet har vært stabilt de siste åra, og søkertallet har også økt. Derfor var ikke en

tilbakegang veldig overraskende, sier Salvesen. - Vi må likevel følge utviklingen. Kampen om studentene hardnes til. Kulla synker i Nord-Norge og det er dårlig rekruttering sørfra, fortsetter Salvesen, som også mener universitetet må arbeide med å rekruttere flere utenlandske studenter som er egenfinansierte. - For å klare dette må vi ha flere engelskspråklige program. De som allerede eksisterer er fulle, så vi må utvide tilbudet, avslutter hun.

Studentstyreleder Frode Henriksen mener, i motsetning til Salvesen, at mer aggressiv markedsføring er veien frem. - Det er synd man ikke når opp i det som er en stadig tøffere konkurranse om studentene, sier Henriksen. - En av de institusjonene som har fremgang er NTNU, så vi burde kanskje ta en titt på deres budsjett for markedsføring. UiTø burde kanskje bli flinkere til å tenke markedsføring av seg selv, sier han.

Positivt på Høgskolen

Studiedirektør ved Høgskolen i Tromsø, Tore Nesheim, er fornøyd med årets søkertall. - I realiteten er nedgangen bare på 1,1 prosent. Vi trakk et ingeniørstudium og oppretta et nytt, som ikke rakk å komme med i Samordna Opptak, sier han.

Høgskolen bruker cirka 200.000 kr. på årsbasis på annonsering. Det er dobbelt så mye som Universitetet. - Vi bruker pengene godt, og prøver å være mer spissa og målretta mot studenter, vi bruker lite penger på generell markedsføring. Skolebesøk og utdanningsmesser, der vi treffer ungdommene direkte, har vi gode erfaringer med, sier Nesheim, og legger

til: - Vi er veldig bevisste på at rekrutteringsgrunnlaget vårt er nordnorsk ungdom. Vi har veldig få søkere utenom Troms og Finnmark.

Nesheim er også positiv til fordelingen. - Vi er veldig godt fornøyd, vi har omtrent like mange søkere som i fjor, men de er bedre fordelt på studiene, sier han.

Markedsføring

	Søkertall	Markedsføring	Annonsering
NTNU:	+ 5,4 %	10 mill.	3 mill.
UiO:	- 5,6 %	3,2 mill.	2 mill.
UiB:	- 8,2 %	2,5 mill. "Lite"	
UiTø:	- 9,9 %	1,5 mill.	100.000
HiTø:	- 4,5	750.000	200.000

Alle tall er på årsbasis. Markedsføringsbudsjettene inkluderer opptrykk av hovedkataloger, deltakelse på utdanningsmesser, annonsering etc. Det varierer hvorvidt lønninger og lignende er inkludert i tallene. Annonsering inkluderer direkte annonsering i aviser, radio, tv, kino etc.

DETTE ER SAKEN

- Tall fra Samordna Opptak viser en nedgang i antall søkere til UiTø på 10 prosent. HiTø har en nedgang på 4,5 prosent. Nasjonalt er det 2,7 prosent færre som har søkt utdanningsplass via Samordna Opptak.

- Det er først og fremst realfag, fiskeri, språk og samfunnsfag som taper søkere i år. Biologi, psykologi og russlandsstudier holder seg mer eller mindre stabilt i forhold til i fjor.

- Ikke alle fag taper søkere. Farmasistudiet kan glede seg over en stor økning blant søkerne, og det samme kan førskole- og allmenlærerutdanningen.

Andreas Rutlin
Benedikte Aas
Calle Manover
Carina Hansen

Christian Bjørno
Elisabeth Sveistrup
Erling Kjellstrup
Frithjof Eide Fjeldstad

Geir Skatdalen
Glenn Fagervik
Hanna Bodsberg
Helene Skjeggstad

NEWS IN BRIEF

No prints, please

When exercising at Kraft, you have to use your fingerprint as an identifier. Now Datatilsynet (The Data Inspectorate) says this is against the law. A gym in Oslo running a similar system had to take theirs down, but Bjørn Karlsen, manager at Kraft, says they will keep theirs up for the time being. – Until we are told it's illegal, we will go on, and the manufacturers have informed us that they will file a complaint against Datatilsynet, which they claim is very likely to go through.

Buses are too expensive

The price on single-travel bus tickets has gone up twice so far this year, and Tromsbuss blames their poor economy and a lack of funding from the government. Tromsbuss also says it's difficult to cut prices for students because of the way their system is, but they want to try their best to ensure happy passengers. Meanwhile, Kristin Torgersen wants to start a campaign called Trade Your Ticket, where people getting off the bus give their still-valid ticket to people getting on. – Considering the fact that Clear Channel has paid considerable amounts to advertise both on and off buses, there should be no necessity in raising the prices so much.

UiTø less popular

Statistics from Samordna Opptak show that the number of people applying to UiTø has dropped by 10%. This worries the assistant director at the University, Ingrid Salvesen, who says that UiTø needs to get better at recruiting students, though she's not sure what method should be used. HiTø, on the other hand, is quite pleased with their numbers, despite the fact that their application-rates also dropped, but only by 4.5%. Nationally there is a 2.7% drop in the number of applicants.

To prisøkninger

1. januar steg prisen på en bussbillett fra 21 til 22 kroner, og allerede 1. april steg prisen igjen.

TEKST: IDA LØKEN KILLIE
FOTO: ESPEN SANDBERG

Ifølge markedssjef i Tromsbuss A/S, Kjell Jensen, er det fylkeskommunens dårlige økonomi som er årsaken til prisstigningen. – Dårlig økonomi og nedskjæringer i fylkeskommunen er grunnen til at vi har måttet øke billettprisene - i tillegg til å skjære ned på rutetilbudet i distriktet - for å komme i balanse, sier han.

Hva er grunnen til at prisen har steget to ganger i løpet av tre måneder? Hvorfor kom ikke hele prisøkningen samtidig? – At prisøkningen har kommet i to etapper, skyldes at fylkeskommunen i januar ikke var kjent med konsekvensene av statsbudsjettet, sier Jensen.

Kort tid etter billettprisøkningene, ble det kjent at toppsjef Jan Kildal i Hurtigruten Group, selskapet som kontrollerer TIRB, som igjen eier Tromsbuss, gikk av i sin stilling etter sju ukers ansettelse, med en sluttpakke på hele tre millioner kroner. I et oppslag i avisen Nordlys 20. april er sjåførene i Tromsbuss sterkt kritiske til at denne sluttpakken kommer samtidig som de må belage seg på lønnsnedsettelse. Ifølge Jensen har prisstigningen ingensammenheng med Kildals avgang. – Overhodet ikke. Driften av Hurtigruten Group har ingen innflytelse på driften av TIRB og Tromsbuss. De ulike selskapene fører hver sine regnskaper, sier han.

Buss for alle pengene

I oktober 2004 solgte Tromsø kommune, som da satt med aksjemajoriteten i Tromsbuss, sine aksjer i selskapet til TFDS (nå Hurtigruten Group). Den gang spekulerte mange i en prisøkning på billetter som en konsekvens av salget. Ifølge hovedtillitsmann i Tromsbuss, Fredrik Stellander, er det vanskelig å si om prisøkningen har en direkte sammenheng med privatiseringen, men utelukker det ikke. – Det blir i hvert fall ikke lettere å holde prisene

TROMSBUSS

- I oktober 2004 ble Tromsø kommunes aksjer i Tromsbuss solgt til TFDS (nå Hurtigruten Group ASA). AS TIRB (Troms Innland Rutebiler) eier nå 100% av aksjene i Tromsbuss, som gjør Tromsbuss til et datterselskap av AS TIRB. Hurtigruten Group ASA eier 70,15% av aksjene i AS TIRB.

- Prisen for en enkeltbillett for voksne hos Tromsbuss koster i dag 23 kroner. Studentkortet koster 450 kroner for 30 dager. Tromsøkortet er et klippekort som gir rabatt etter hvor mange klipp du kjøper. Du kan velge mellom tre trinn: mini, midi eller maxi. Minimumsprisen for Tromsøkortet er 200, 400 eller 700 kroner, avhengig av ønsket trinn.

nede med et privat selskap. Før kjørte vi buss for alle pengene. Da var det ingen investorer som tok ut penger fra selskapet, sier Stellander.

Flere studentrabatter

Arbeidet med å sikre studentene rabatter på busstilbud i Tromsø er, ifølge velferdsansvarlig i Studentstyret, Martin

Osima, i full gang. Osima har sammen med teknisk direktør ved UiTø og Universitetsdirektøren vært i møte med Tromsbuss angående busstilbud og rabatter for studenter.

– På møtet med Tromsbuss tok vi opp muligheten for å innføre studentrabatt på enkeltbilletter, men beskjeden fra Tromsbuss var at billettssystemet gjør det vanskelig, i tillegg til at de ønsker at flest mulig skal benytte seg av kort. Det skulle se på, var om det kunne la seg gjøre å innføre studentrabatt på Tromsøkortet, sier Osima. – Studentrabatt på busstilbudet er svært viktig for

på fire måneder

studenter som gruppe ikke like gode økonomiske forutsetninger som folk i arbeidslivet. Studentene er i tillegg en del av en kundegruppe for Tromsbus, og er et område som må prioriteres fremover når man skal bygge opp passasjergrunnlag, sier Osima.

Osima vektlegger at arbeidet nå arbeides med å tilrettelegge rutetilbudet for de ruter som er hyppigst benyttet av studentene. – Vi er blitt enige med Tromsbus om å styrke samarbeidet mellom Tromsbus og Universitetsledelsen, spesielt i forbindelse med semesterstart, slik at vi unngår kaos og lange ventetider på busser når 6000 studenter

plutselig dukker opp 14. august, sier Osima.

Arbeidet med forbedringene av tilbudet til studentene bekreftes av markedsjef Kjell Jensen. – Det stemmer at det jobbes med å innføre studentrabatt på Tromsøkortet, samt å sette ned prisen på studentkortet fra 450 til 400 kroner, men her er det fylkeskommunen som er avgjørende myndighet, da det er de som setter takstene for kollektivtrafikken, sier Jensen.

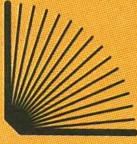
Det lyktes ikke Utopia å komme i kontakt med fylkesråd for miljø og samferdsel i Tromsø Fylkeskommune.

– Bytt Billetten!

Aksjonsgruppa Bytt Billetten i Trondheim, gir bort brukte bussbilletter i protest mot økning i prisene. Tromsøstudent Kristin Torgersen ønsker å starte en lignende aksjon i Tromsø.

TEKST: IDA LØKEN KILLIE

– Bytt billetten går ut på at man leverer bussbilletter sin til en påstigende passasjer når du selv går av bussen, forklarer Torgersen, som håper protesten blir hørt og sett av fylkesrådet, som bestemmer satsene for billettpriser i Tromsø.

AKADEMISK KVARTER
B O K H A N D E L

www.ak.uit.no

NYHET

Knut Jørgen Røed Ødegaard: **BANG!**

Ny knallbra bok om store og små eksplosjoner i verdensrommet skrevet av astrofysikeren Knut Jørgen Røed Ødegaard. Med en smittende entusiasme peker han opp på firmamentet for oss og forteller oss hva som foregår der oppe.

ISBN: 8202239214, Bokmål, innbundet, kr 449,-

Hva er bakgrunnen for at du ønsker å starte en slik aksjon?

– Rett og slett at 23 kroner for en bussbillett i Tromsø er alt for dyrt for en student. Den siste tids prisøkninger er ikke noe som bør aksepteres.

Torgersen er misfornøyd med prisøkningen på enkeltbilletter,

spesielt i sammenheng med at reklameselskapet Clear Channel har inngått avtale med Tromsbus. – I og med at Clear Channel er såpass på banen som de er, både på og utenfor bussen, mener jeg inntektene bør dryppe over på passasjerene i form av billigere billetter, sier Torgersen og avslutter: – Studentene er en svært stor kundegruppe for Tromsbus, og det bør fylkesrådet ta inn over seg når de fastsetter prisene for kollektivtrafikken i fylket.

Sov ute for barnesoldater

Lørdag 29. april samlet 60 000 mennesker seg over hele verden for å sove ute, og dermed vise sin solidaritet med barn i Uganda som flykter fra en skjebne som barnesoldater.

TEKST: HELENE SKJEGGESTAD
FOTO: ERLING KJELSTRUP

På Universitetsplassen natt til søndag samlet det seg rundt 20 ungdommer, hovedsakelig fra USA, for å trosse kulden og sove ute en natt. Det samme skjer over hele verden, rundt 60 000 mennesker sover ute for å få oppmerksomhet. Alle er de en del av en internasjonal demonstrasjon med navnet "Global night community", satt i gang av organisasjonen Invisible children. Organisasjonen jobber mot verving av barnesoldater i Uganda.

- Dette er et problem som det er få som vet om og bryr seg om. Målet er å skape oppmerksomhet rundt dette temaet og vi håper at verdenssamfunnet åpner øynene sine og gjør noe med dette problemet, sier Keith Hazevedo, som er en av de mange som har valgt å ofre en lørdagskveld for å sove ute i Tromsø. De fleste andre som har møtt opp kommer fra Manfield High School, en offentlig skole i USA. Gjennom et samarbeid med Malangen folkehøgskole er de i Tromsø for å demonstrere.

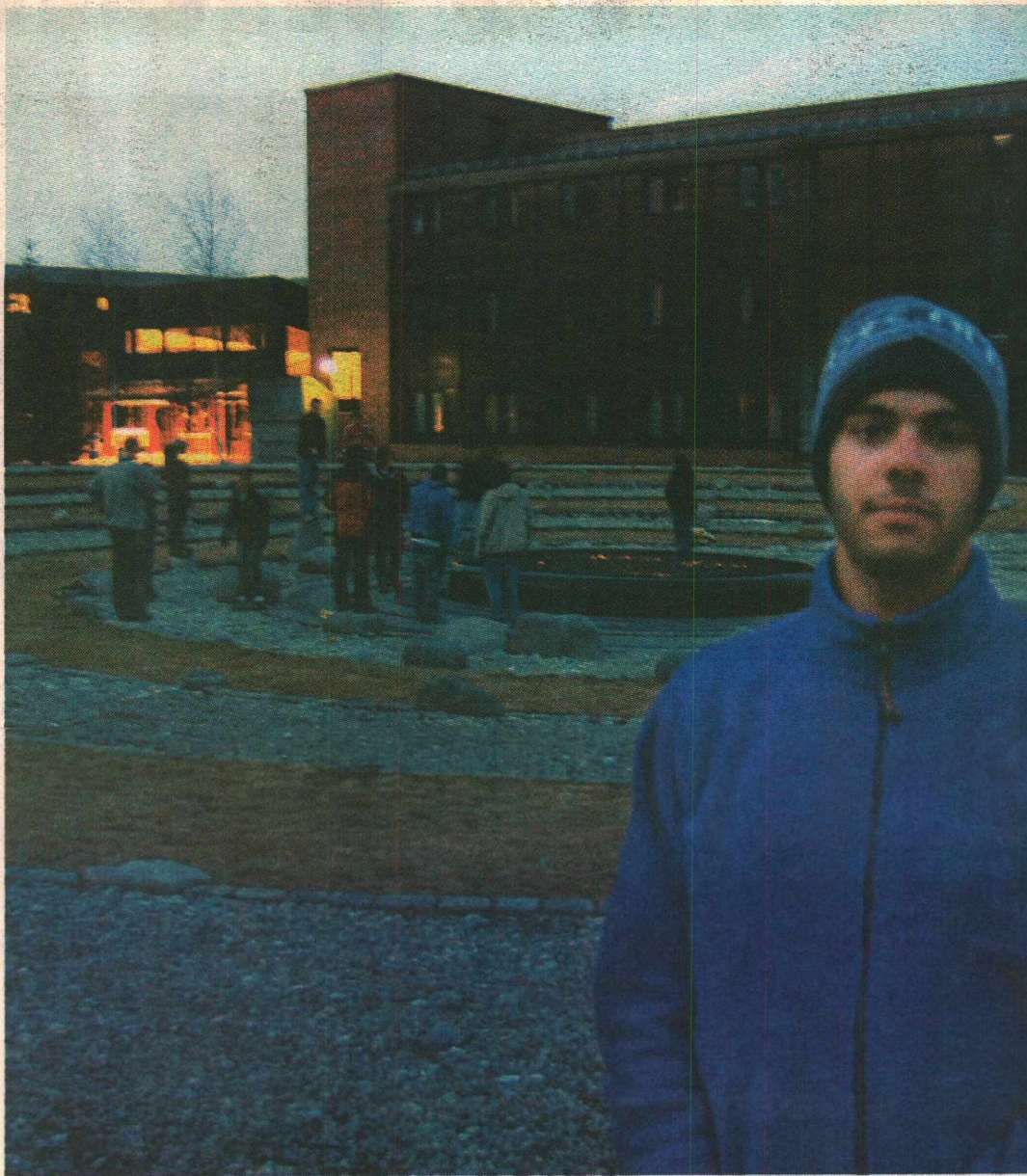
Invisible children har lansert denne kampanjen for å få opp-

merksomhet rundt en av verdens glemte og mest oversette problemer. I Uganda regner en med at rundt 800 000 barn er flyktninger i sitt eget land. De flykter fra en grusom skjebne som barnesoldater for Lord's Resistance Army (LRA). Barn helt ned i barneskolealder blir vervet, og tvunget til å skyte og drepe. Mange barn velger derfor å rømme hjemmefra og sove rundt omkring i byene. En soveplass kan være på bussstasjonen eller togstasjonen. Så lenge de er trygge fra soldatene er enhver plass egnet.

Fakta

▪ Det anslås at mer enn 120.000 barn under 18 år deltar i væpnede konflikter i det sørlige Afrika. Noen av dem er ikke eldre enn 7-8 år gamle. I løpet av de siste årene har bruken av barnesoldater vært mest utbredt i Angola, Burundi, Kongo, Etiopia, Liberia, Rwanda, Sudan og Uganda.

▪ Etter 17 år med herjinger er 1,2 millioner ugandere på flukt i eget land, over 100.000 mennesker drept og 20.400 barn kidnappet. Skolesystemet har mer eller mindre brutt sammen, 75 prosent av skolene i Gulu-distriktet har måttet stenge som følge av konfliktene.

CAMPING: Organisasjonen Invisible Children vil sette fokus på barnesoldaters skjebne.

▪ Alle personer under 18 år som tar del i enhver type regulære eller irregulære væpnede styrker uavhengig av hvilken oppgave de utfører i tjenes-

ten, - dette inkluderer også blant annet kokker, budbringere, bærere, og jenter som er rekruttert for å tilfredsstille soldatene seksuelt og som

«koner» - , regnes inn i statistikken som barnesoldater. (Kilde: Press og Redd Barna)

Moderat forbedring

Sommerens nyutdannede kandidater vil møte et noe forbedret arbeidsmarked, mens halvparten av humanistene vil bli arbeidsledige eller mistilpassede.

TEKST: EMILIE EKEBERG

- Markedet er bedre enn på lenge for de fleste gruppene. Det er viktig å synliggjøre overfor fremtidige arbeidsgivere hva kandidatene våre kan, sier André Skrivervik ved karriere-

senteret ved UiTø. Nifu Steps kandidatundersøkelse ble publisert i forrige uke. Undersøkelsen omfatter alle høyere grads kandidater fra norske læresteder i 2005, og undersøkelsen er foretatt i november, et halvt år etter uteksaminering.

Rapporten viser at arbeidsledigheten for nyutdannede kandidater har falt fra 11 prosent i 2003 til 8 prosent i 2005, mens antall mistilpassede kandidater, det vil si de som har irrelevant arbeid eller er undersysselsatt, ikke har endret seg. Totalt sett var 25 prosent av kandidatene mistilpassede i 2005. Skrivervik

råder kandidatene til å tenke langsiktig:

- Det er lurt å ha litt is i magen, og tenke langsiktig og strategisk. Man må ikke bli deprimert om man ikke havner rett i drømmejobben, og all erfaring er erfaring. Hvis man eksempelvis har lyst til å jobbe innen bistand kan man begynne i en lavere stilling i Røde kors. Etter en tid vil det oppstå nye stillinger i organisasjonen som man står først i køen til, sier han.

Liten lønnsvekst

Den mest markante forbedringen har de nyutdannede kandidatene innen naturvitenska-

pelige og tekniske fag opplevd. Her falt andelen mistilpassede med 10 prosent fra 2003, der 33 prosent var mistilpassede, til 23 prosent i dag. - Vi har hatt økende pågang på selskap som kontakter oss for å presentere seg for studentene. Dette har primært vært innen naturfag, og spesielt i forhold til Nordområdemeldingen der oljerelaterte bedrifter har vist interesse for geologistudentene våre, sier Skrivervik.

Humanistene fikk atter en gang den tvilsomme æren å være de mest mistilpassede på arbeidsmarkedet, med hele

41 prosent. Arbeidsledigheten økte fra 2003 til 2005 fra 7 prosent. Ved karrieresentret ønsker man å endre den urolige trenden. - Til høsten skal vi arrangere en arbeidslivsdag på UiTø, for å skape bedre kontakt mellom studenter og arbeidsgivere, forteller Skrivervik.

De nyutdannede kandidatene har også opplevd en lønnsvekst fra 2003 på 5,3 prosent mens den generelle lønnsveksten i samfunnet var på 8 prosent.

Studentøkonomi

SKREMMENDE?: Stigmatisering er en av grunnene til at få studenter besøker Sosialkontoret.

Studenter på sosialet

Svært mange studenter sliter med økonomien, og få får man seg ikke sommerjobb blir det i hvert fall ikke bedre. Allikevel er det nesten ingen som søker om støtte fra sosialkontoret.

TEKST: THERESE S. RYE
BILDE: ESPEN SANDBERG

Mer omtrent 20 studenter i Tromsø søkte om å få sosialstønad i løpet av fjoråret. I følge sosialkonsulent Gunn Elin Kristiansen ved Sosialtjenesten i Tromsø. - Det finnes bestemte kriterier for studenter som skal søke. Studenter som ikke lykkes i å få seg sommerjobb kan også i enkelte tilfeller få sosialstønad, men da kan man ikke ha oppsparte midler, og man må ha forsøkt å ordne seg selv. Dersom man oppfyller vilkårene og mottar støtte må man være innstilt på å ta et arbeid man eventuelt får tilbud om gjennom Aetat og gjeldende, sier hun.

I følge retningslinjene for tildeeling av sosialstønad kan studenter som ikke har rett til stipend fra lånekassen heller ikke få støtte fra Sosialkontoret, forteller Kristiansen. - For studenter som av ulike grunner ikke kan oppta studielån og stipend forventes det at man tar pause fra studiene og finner seg en jobb. Sosialstønad skal normalt sett ikke brukes til å dekke livsopphold for studenter. Dersom man er i ferd med å fullføre studiene og kun har kort tid igjen kan det imidlertid gjøres unntak, sier hun.

Hvordan søker man?

Studenter ved UiTø og HiTos kan oppsøke Sosialtjenesten, som holder til i Rådhuset, eller Studentrådgivningen, der de har søknadsskjemaet for 'Søknad om økonomisk stønad'. Før man kan søke må man imidlertid ifølge veiledningen på søknadsskjemaet ha oppsøkt både trygdekontor, arbeidskontor og bidragsfogd, og i tillegg ha søkt om betalingsutsettelse og lignende på lån eller annen gjeld.

Langtidssats og korttidssats

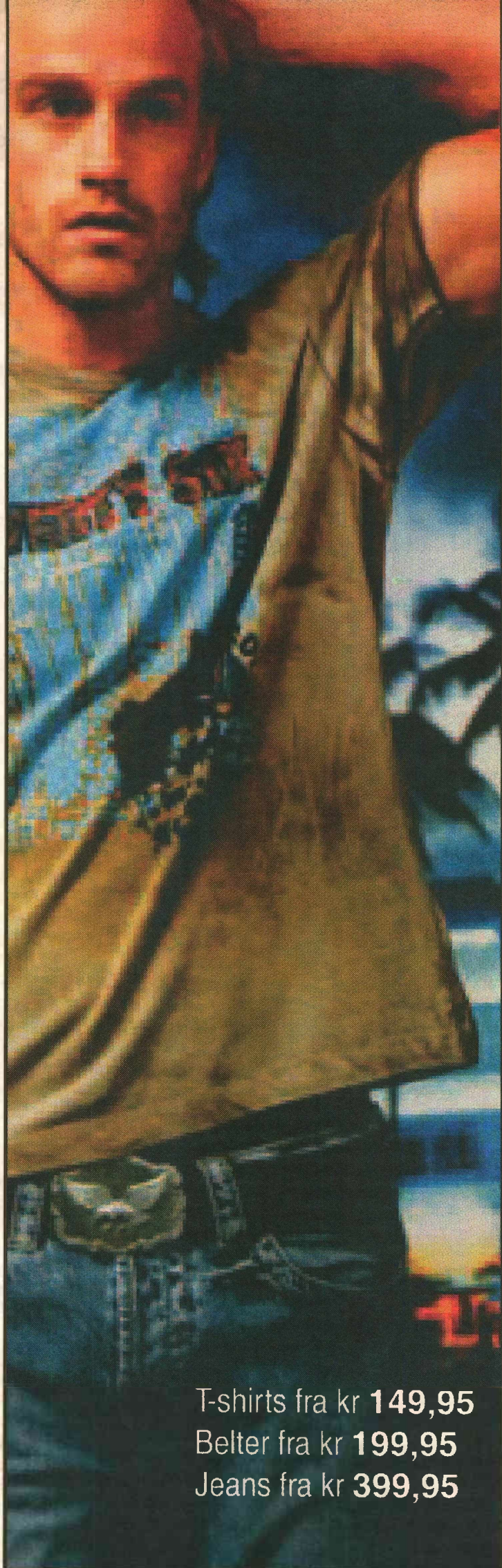
Det opereres med to ulike veiledende satser for sosialhjelp, ut fra om man har behov for sosialstønad for en kortere eller lengre periode. Studenter som ikke får seg sommerjobb vil dermed tildeles korttidssatsen. - For tiden er korttidssatsen for en enslig student kr. 2590 per måned og langtidssatsen kr. 4270 per måned. Det er dessuten egne veiledende satser for dem som har barn, og her skiller det ikke mellom lang- og korttidssats, forteller Kristiansen fra Sosialtjenesten. Ifølge universitetslektor ved juridisk institutt med spesialisering i sosialrett, Kristin Solberg, er den lave satsen utelukkende veiledende, og Tromsø kommune står derfor fritt til å definere

satsene. - De statlige satsene er veiledende, og kommunene må ikke følge dem. Ifølge norsk lov skal hvert enkelt tilfelle behandles og vurderes individuelt, ettersom folk har ulike forutsetninger for å klare seg økonomisk, sier Solberg.

Stigmatisering

Til tross for at mange studenter har dårlig råd er det likevel nesten ingen som tyr til sosialkontoret for hjelp. Jørgen Sundby ved Institutt for Psykologi mener mange vil grue seg for å gå på Sosialkontoret. - Det er nok forbundet en del stigmatisering med det å gå på sosialet, og ved å ty til sosialhjelp bekrefter man på en måte at man ikke klarer seg selv. Kulturelle koder er med på å definere hva som er akseptert og hva som ikke er det. I motsetning til det å gå på trygd, noe man gjerne gjør på grunn av sykdom eller andre plager man faktisk har en diagnose på, vil de færreste ta steget og søke om sosialstønad.

-Alle studenter har relativt dårlig økonomi, og dette gjør nok at det er lettere å takle at man har litt dårlig råd for en periode i livet. De fleste som tar høyere utdanning vil dessuten få en god inntekt når man kommer ut i arbeidslivet. I tillegg er det nok mange som får litt hjelp fra det private sosialkontoret, også kjent som mamma og pappa, sier Sundby.

T-shirts fra kr 149,95

Belter fra kr 199,95

Jeans fra kr 399,95

BLEND

10 % studentrabatt

ved forevisning av studentbevis. Gjelder til 10. mai 2006

Jekta Storsenter Øst 77 68 49 89

Amfi Pyramiden 77 65 28 98

www.blendofamerica.com

Drømmen om et større

- Vårt store håp er å bli som studentsamfunnet i Trondheim, sier innenriksminister i Student-samfunnet Ranveig Grøm Sæle. Studentsty-releder Frode Henriksen krever et mer synlig Studentsamfunn. - Skal Samfunnet forsvare de store bevilgningene er de nødt til å bli mer synlige.

TEKST: JOEP AARTS
FOTO: ESPEN SANDBERG

Studentsamfunnet får store bevilgninger hvert år, og i fjor var støtten på 420 000 kr. - Det meste av pengene går til medlemsgruppene våre i form av driftstøtte. Vi har blant annet et korps, kor og teater. Det er de største utgiftspostene, forteller finansminister Frederik Sakariassen. - Vi støtter Driv med 50 000 hvert semester igjennom avtalen vi har med dem som sikrer flere gode konserter. I tillegg får vi ha logoen vår der og våre borgere får rabattordninger, opplyser Sakariassen. Innenriksminister Ranveig Grøm Sæle supplerer: - I tillegg kommer prosjektstøtten til medlemsgruppene.

Samfunnet har et fond på 620 000 kr. President Bjarne Rohde forteller at fondet består av penger de fikk ved salg av det gamle studenthuset, og at fondet har vokst på egen hånd.

Sakariassen føyer til at pengene i fondet er satt av til ekstraordinære tiltak og at de ikke kan brukes til vanlig drift.

Et usynlig Studentsamfunn

Et stort problem for Student-samfunnet er den manglende synligheten. Få studenter vet at det finnes eller hva det inneholder. - Vi har satt av mye penger til markedsføring og profilering fra høsten av, som for eksempel ved å annonsere i studentavisa og gjennom et tettere samarbeid med Uka og Debutuka fra høsten av, sier Sakariassen.

Organisasjonssekretær Astrid Sorgendal forklarer at Samfunnet har kontortid på lærerhøgskolen en dag i uken, og hver dag på universitetet. - I tillegg har vi egne tavler, men vi er absolutt ikke fornøyd med at samfunnet er så lite kjent som det er, sier hun. Heller ikke Sæle er fornøyd. - Nettopp derfor har vi satt av mer penger til å profilere oss ute hos studentene.

Misforhold mellom penger og antall medlemmer

Det er 200 medlemmer i Samfunnet, om man ikke tar med de frivillige på Driv. Utenriksminister Audun Aanes gir uttrykk for at de ønsker flere medlemmer. - Med den støtten vi får i dag, kan vi tåle mange flere medlemmer. Sakariassen tror på større medlemstall i fremtiden. - Samfunnet har vært nede i en dal de siste årene, men nå tar vi i et tak og satser friskt for å få Samfunnet opp på beina igjen, sier han.

Sæle er enig i at bevilgningene kan virke store: - Vi kan se at det er betenkelig at vi mottar så mye penger i forhold til antall medlemmer. Men vi får faktisk ønsker om nye medlemsgrupper. HomoPolaris er et eksempel på hva vi har fått til. Etter lang tid nede, er det nå igjen oppe og går. Vi er veldig positive til alle nye forslag om grupper som vi kan hjelpe til med å starte.

Hva skjer med Studentsamfunnet hvis Studentstyret kutter bevilgninger?

- Vi gir Driv 100 000 kroner hvert år i konsertstøtte, som de er avhengige av. Et alternativ hadde vært at Studentstyret ga dem 100 000 direkte, men Samfunnet står som garantist for at pengene kun benyttes til konserter.

Kritikk fra Studentstyret

Studentstyreleder Frode Henriksen og vikarierende velferdsansvarlig Jeanine Ringstad er kritiske til den manglende oppmerksomheten rundt Studentsamfunnet og til det nåværende aktivitetsnivået. - Samfunnet fungerer jo ikke som det skal i det hele tatt, sier Ringstad.

Henriksen forklarer hvorfor Studentsamfunnet likevel får store bevilgninger hvert år. - Fordi vi ønsker at Samfunnet skal kunne tilby et bredt spekter av studentaktiviteter. Samfunnet er paraplyorganisasjonen til blant annet Café Bodega, to kor og et

STUDENTSAMFUNNET: Innenriksminister Ranveig Grøm Sæle, Utenriksminister Audun Aanes, OrgS Astrid Sorgendal, President Bjarne Rohde og Finansminister Fredrik Sakariassen.

orkester. I tillegg har de rabattordningen på Driv, sier han.

Ifølge Ringstad er en av grunnene til at bevilgningene har vært så store hvert år at nye studentstyret ikke tar med erfaringer fra foregående år: - Det er alltid ferske folk som nettopp har begynt i Studentstyret som bevilger penger. Jeg vil ikke si at man tar en blåkopi av fjorårets bevilgninger, men det er vanlig å ta dem som en retningslinje, sier hun. Henriksen legger til at: - Samfunnet er veldig flinke til å søke penger.

Redegjørelse for pengeforbruket

Studentstyrelederen vil ikke uten videre love at bevilgningene blir like store neste gang. - I forbindelse med neste års bevilgninger ser jeg det som naturlig at de redegjør for pengeforbruket sitt. Men man kan ikke sette føringer på pengene, med mindre det er noe hårreisende ved pengebruken, er det ikke Studentstyret sin oppgave å gripe inn i enkeltorganisasjoner. Det eneste vi kan gjøre er å kutte bevilgningene neste år, sier han.

Hva synes dere om at Samfunnet har så mye penger i et fond?

- Vi etterlyser en klart definert plan om målsetninger for de neste årene, sier Henriksen.

På Circus Maximus har Samfunnet sponset over 200 kroner per person for maten. Studentsamfunnet sier det er deres årlige fest tilbake til medlemmene og at det er et viktig arrangement. Studentstyrelederen er kritisk til dette. Vi må helt klart gi sterke signaler om at det ikke er Studentsamfunnets funksjon å subsidiere maten til Circus Maximus, sier Henriksen.

Samfunn

Hva er Studentsamfunnet for deg? 2. Er du medlem? 3. Vet du hva Studentsamfunnet gjør?

Astrid Husvik (Kunst-ittenskap)

Lite eller ingenting. Ikke så vidt jeg vet. Nei, det har gått meg hus orbi.

Lars Brenna (Informa-tikkstipendiat)

1. En gjeng folk som sitter i bodegaen og drikker øl og arrangerer konserter i ny og ne.
2. Nei.
3. De driver en del organisasjoner som for eksempel Om-pagniet.

Erik Magnus Eldevik (Psykologi)

1. De er lite synlige her, men da jeg studerte i Trondheim var nesten alle studentene medlemmer, og det var en stor greie
2. Jeg har vært, men er ikke lenger
3. De holder konserter, billigere inngang på Driv. Vet ikke noe mer, de kunne ha godt av en informasjonskampanje.

Gunn Larsen (Pedago-gikk)

1. Sosialt samvær kanskje, jeg er student på førsteåret så jeg har ikke fått smaken på studentlivet enda.
2. Nei, det er jeg ikke.
3. Veileder studenter kanskje? Jeg har ikke hørt noe om dem.

TEKST: STIAN JOHANSEN
FOTO: ESPEN SANDBERG

Et studentsamfunn for de få

Studentsamfunnet skal ifølge deres Grunnlov "fremme, utvikle og koordinere den studentsosiale virksomheten i Tromsø". Et av presidiets oppgaver er å "initiere aktiviteter/aktivitetsgrupper". Når man går inn på hjemmesiden til Studentsamfunnet og klikker seg inn på "aktuelt" blir skjermen blank, og det spørs om den menige studenten i det hele tatt kjenner til Studentsamfunnet og dets aktiviteter.

Samfunnet har skarve 200 medlemmer, og enda færre deltar i undergruppene deres. På en studentmasse på bortimot 10 000 er det ikke særlig imponerende, spesielt når man har de ambisiøse formålene i Grunnloven i bakhodet. Likevel får Samfunnet hvert år store bevilgninger fra Studentstyret. Høsten 2005 fikk Samfunnet 430 000 kroner i støtte, og man kan begynne å lure på om pengesummen står i forhold til antall medlemmer. Riktignok skal undergruppene tilby studentvelferd til alle, men om studenter flest har sett Om-pagniet eller Det Norske Mannkor er heller tvilsomt.

For å sette ting i perspektiv: International Student Union (ISU) fikk tildelt 50 000 kroner i fjor. De når ut til hele målgruppen av utenlandske studenter, til og med utover den. De organiserer skitur, temakvelder, fester, reiser og kulturelle arrangement. Aktivitetene er spredt over hele semesteret og er som oftest godt besøkt.

Nå lover Presidiet i Studentsamfunnet at de satser fullt på PR til høsten og at de spisser seg inn mot Debutuka for å verve medlemmer blant nye studenter. Kanskje de da kan leve opp til studentstyrelederens sitt krav om synlighet for å forsvare de store bevilgningene.

Den begrensede aktiviteten fra Presidiet sin side er også problematisk. Det holder ikke med fagre ord om å bli som Studentsamfunnet i Trondheim. Med de store bevilgningene følger det også et ansvar for å gi Tromsøs studenter noe tilbake. Mer enn billig kaffe og vafler.

Studentstyret har ikke foretatt en kritisk gjennomgang av hva studentene egentlig får igjen for pengene Samfunnet får hvert år. Det er en blek unnskyldning at det bestandig er et nytt studentstyre som tildeler pengene, det burde jo gå an å viderefremme slik informasjon.

Vi får håpe at PR-satsingen til høsten gir utslag i medlemsmengden og at Samfunnet viser seg å kunne "organisere aktiviteter til glede for alle Tromsøs innbyggere", som det heter i Grunnloven. Ellers burde bevilgningene kuttes og heller brukes på organisasjoner som når ut til sine målgrupper.

AV JOEP AARTS

STUDENTSAMFUNNET

- Studentsamfunnet i Tromsø ble stiftet av lærerhøyskolestudenter 1967. Samfunnet skal fremme, utvikle og koordinere den studentsosiale virksomheten i Tromsø.
- Samfunnet styres av Senatet, Kansellet og Presidiet, og har per dags dato 200 medlemmer. De fikk 420 000 kroner i bevilgninger høsten 2005, og har et fond på 560 000 kroner som ikke kan brukes til daglig drift
- Samfunnet har åtte undergrupper, deriblant korpset Om-pagniet, studentkoret Fullt på Høyde, Homo Polaris og Café Bodega.

Samle

Kritiske røster mener Kvalitetsreformen vil resultere i at våre universiteter og høyskoler utvikler seg til studentfabrikker, hvor kvantitet verdsettes på bekostning av kvalitet.

TEKST: MAGNUS HOLTE/ JØRN NORMANN PEDERSEN
FOTO: ESPEN SANDBERG

Kvalitetsreformen innebærer en resultatsbasert finansiering av landets utdanningsinstitusjoner. Det vil si at universitetene og høyskolene mottar deler av sin økonomiske støtte ut i fra hvor mange studiepoeng deres studenter tar og hvor mange vitenskapelige artikler deres forskere publiserer. Sannsynligvis vil man fra 2007 også innføre en belønning etter hvor mye informasjon forskerne formidler til den offentlige debatten. Det heves nå stadig flere kritiske røster mot den resultatbaserte finansieringen som det legges opp til. Dette viser også første del av "Nifu Steps" evaluering av Kvalitetsreformen, som utkom i vinter, der mer enn 80 prosent av de vitenskapelig ansatte ved landets universiteter og høyskoler mente kvalitetsreformen hovedsakelig var effektiviserings- og styringsmotivert.

Kvantitet framfor kvalitet

Under dagens ordning telles forskningspublikasjonene i to forskjellige kategorier i systemet FRIDA – Kategori I, som gir et visst antall publiseringspoeng, og kategori II, som gir betydelig flere. Tall fra Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste viser at publiseringen av vitenskapelige artikler har økt kraftig i kategori I, som er de kanalene med minst kvalitetssikring. Mange frykter at denne stykkprisfinansieringa av forskningspublikasjoner har ført til lavere kvalitet i kjølvannet av publikasjonspresset som har oppstått.

George Midrè, professor i sosiologi, har et ambivalent forhold til problemstillinga.

- Selvfølgelig må jo publikasjoner være gode for at de skal komme på trykk i visse tidsskrifter, så dette sikrer jo kvaliteten til en viss grad. En negativ konsekvens er at man stimulerer til arbeid med kortfattede artikler framfor større, lengre prosjekter. Jeg mener det er viktig for

universitetet å ha mulighet til å arbeide også med større prosjekter, som også har en mulighet for å mislykkes, sier Midrè.

Førstelektor i filosofi, Arne Overrein, sier seg enig med Midrè. Han er redd for at publiseringspresset kan svekke kvaliteten på forskning i enkelte fag. - Vi kommer ikke unna et visst publiseringspress. Jeg mener at formidling av forskning i et forståelig språk er viktig, men nå er det jo entydig en fordel at man produserer et stort volum av publikasjoner, i likhet med et stort volum med ferdige studenter. Denne massen av publikasjoner kan gå ut over dybden i faget. Det etableres også en slags publiseringspress, hvor man åpner for at folk forhaster seg med å offentliggjøre forskning. Man kan spørre seg om alt dette faktisk blir lest, eller om det bare drukner i mengden. Uten tvil publiseres det saker som kanskje burde vært jobba mer med. På den andre siden er det også mye forskning som burde vært publisert, men aldri kommer så langt. Dette er en viktig debatt som må tas, sier førstelektoren. Ole Danbolt Mjøs, professor ved UiTø og leder

av Mjøs-utvalget, som ble satt ned av Bondevik I-regjeringen og leverte en instilling der et av hovedpunktene var klarere sammenheng mellom resultater og finansiering, mener ikke problemet nødvendigvis hadde vært mindre uten reformen. - Jeg hører hva de sier. Dette er et basalt spørsmål, kvalitetsreform eller ikke. Det er viktig med en bevisstgjøring for alle, både den enkelte lærer og det enkelte fagmiljø, i forhold til hvordan man publiserer og skaper god forskning.

Kan man frykte at stykkprisfinansiering innen både undervisning, forskning og formidling kan føre til at økonomiske incentiver blir dominerende og dermed bidrar til en markedsretting av høyere utdanning? - Jeg ser farene hvis det blir for mye. Dette er marginen i kvalitetsreformen, og jeg er klar over at det ikke er enkelt. Men det er, i alle fall delvis, kommet for å bli, og da må vi se på hvordan vi kan gjøre det på best mulig måte. Det er viktig med gode basistildelinger. Noe må være stykkprisfinansiert, men da en mindre andel enn basistildelingene.

- Mindre ressurser

Kvalitetsreformen stiller krav til de universitetsansatte om økt individuell oppfølging av studentene. All virksomhet blir i større og større grad beskrevet, evaluert og vurdert. - Dette i seg sjøl er jo positivt, sier Midrè.

De fleste er enige om at dette er gode og nødvendige tiltak, men det fører også en del problemer med seg. Kritikerne er redde for at dette vil føre til at forskerne får mindre tid til forskning. De mener en konsekvens av individuell studentoppfølging går på bekostning av forskningen på grunn av det rent administrative arbeidet dette medfører, samtidig som ressursene til daglig drift av utdanningsinstitusjonene ikke økes.

- I forhold til denne nye publikasjonsfinansieringen, så kan det ha negative konsekvenser for mindre fag. Det er en del skeivheter med dagens fordelingsystem det må rettes opp i, uten at jeg har noen klar alternativ modell. Men det er særlig viktig at den daglige driften av universitetene bygger på faste bevilgninger og rammebetingelser, og at den bevilgningsandelen som varierer med antall uteksaminerte

ndsuniversitetet

med forskningspublikasjo- ikke blir mer enn rundt 30 sent. Idag er denne andelen re, sier Overrein.

drè, som er instituttleder I Institutt for sosiologi, me- dagens finansieringssys- n representerer en skjevhet rdelinga mellom universitet institutt.

Dagens finansieringsmodell er jo også spørsmålet om ordan instituttene skal få der av forskernes virksom- i og med pengene blir tilt ene og alene til universite- som institusjon. Dette er en ig debatt, sier han.

udentenes situasjon

drè er også bekymret for dentenes situasjon. Kritike- av Kvalitetsreformen mener kprisfinansiering av avlag- ksamener fører til at utdan- gsinstitusjonene prioriterer gjennomstrømning foran destudier. I tillegg legger gatorisk oppmøte og flere mmeoppgaver opp til at dentene skal studere på tid. NSU mener dette må ges opp med økt lån og sti- nd, slik at studentene slipper obbe ved siden av studiene. adoksalt nok har studente- derimot fått stadig mindre

fra staten: Lån og stipend har ikke blitt justert opp i samsvar med prisstigninga, i tillegg til det store kuttet i reisestipen- det. - Det er jo slik at om man ikke fullfører graden på nor- mert tid, så mister man viktig økonomisk støtte. Det får selv- sagt konsekvenser for studen- ters masteravhandling. Det sier seg jo sjøl at det er forskjell på et arbeid fullført på ett år og et arbeid som har gått over len- gre tid. Mastergraden kan bli ganske strømlinjeforma, mener Midrè. Mjøs er meget fornøyd med den nye masterordningen.

- Jeg er meget positiv til det nye mastersystemet, og stolt av det jeg har fått til. Master- programmene kan både være engelskspråklige og tverrfag- lige, og studentene får mye be- dre veiledning enn før. Det er et praktisk spørsmål hvorvidt masterstudentene kan gå over nomert tid, sier han.

Markedsretting av høyere utdanning

I Bondevik II-regjeringas fors- kningsmelding ble det satt som mål at to tredeler av mid- lene til forskning i Norge skal

komme fra privat sektor, noe både Midrè og Overrein stiller seg kritisk til. Overrein mener det er en del av en overordna og generell markedsorien- tering av høyere utdanning, hvor man i stadig større grad vurderer forskning ut fra et nytteperspektiv, uten å ha løst problemet med hvordan man måler nytte.

- Utdanningssystemet risi- kerer å bli en slagmark hvor en kombinasjon av markeds- logikk og mer eller mindre gjennomtenkte forvaltnings- inngrep bestemmer hva som

skjer. Trenden er økt fokus på at utdannings- og forsknings- institusjonene skal være ser- viceinstitusjoner for å fremme næringslivets og bedriftenes interesse. Dette mener jeg blir helt feil, man har andre institu- sjoner i samfunnet for å frem- me dette. Vi må ikke komme dit at viktig forskning som "marke- det" ikke bedømmer som inter- essant ikke blir gjennomført. Universitetets rolle er mangfol- dig. Blant annet er kunnskapen fra mange universitetsansatte nesten en forutsetning for at vi på en rekke områder har en

Studentfabrikken?

Det er viktig at man ikke lar seg friste til å tro at Kvali- tetsreformen bare plages av de barnesykdommer og omleggingsvansker som alle strukturelle omveltninger før- rer med seg. Det kan jo se ut som reformen har både gode og dårlige sider. Dette er i og for seg riktig. Til tross for de problemene som vi gjøres oppmerksomme på av både studenter og universitetsan-

satte, er de fleste enige om at tilpasning til utlandet, bedre oppfølging av den individu- elle student, samt krav til en jevnere arbeidsinnsats gjen- nom året er noen av refor- mens gode sider.

Går man derimot Kvalitetsre- formen litt i sømmene, er det derimot et annet bilde som åpenbarer seg. Det sprin- gende punkt er fokuset på

økonomiske insentiver, altså en resultatbasert belønning av utdanningsinstitusjonenes virksomhet. Både studenter og forskning ser ut til å bli produksjonsvarer, hvor studi- epoeng og forskningspubli- kasjoner produseres på sam- leband.

Det er ikke rart det stormer om Kvalitetsreformen i akade- mia. Mottakelsen av reformen

avhenger av hvilke normative verdier og virkelighetsoppfat- ning man har.

Insentivbasert finansiering kan antas å være begrunna i en økonomisk og manage- mentbasert styringsideologi som ikke samsvarer med aka- demias tradisjonelle verdi- grunnlag.

MAGNUS AAMO HOLTE

Guds sol

ENERGIBUNT: - Jeg ønsker at folk skal oppdage hvem Gud er, sier leder for Ny Generasjon ved UiTø, Solveig Claussen.

Mange mener at det å være kristen er noe personlig en bør holde for seg selv. Leder i Ny Generasjon, Solveig Claussen, er ikke enig.

TEKST: GLENN FAGERVIK
FOTO: CHRISTIAN BJØRNØ

Solveig Claussen er en energibunt fra Sortland i Vesterålen som studerer tysk på UiTø. Etter et år på Nordkalotten Bibel- og Misjonskole fant hun ut at hun skulle begynne på universitetet. - Jeg dro hit for å gå på bibelskole, og jeg tenkte ikke å bli her så fryktelig lenge. Men så en uke før søknadsfristen på Universitet gikk ut, tenkte jeg at jeg skulle ta lærerutdannelse

på Universitetet. Så nå har jeg låst meg her for fem år, og det er jo egentlig veldig fint, fordi jeg trives veldig godt.

Hun tar lærerutdannelse med fokus på tysk, men hvorfor vil en ung jente bli tysklærer?

- Jeg er veldig glad i det tyske språket, jeg elsker å lese, lære, studere og snakke det. Jeg benytter enhver anledning jeg får til å snakke tysk og bli flinkere i språket. Og så har jeg veldig lyst å bli tysklærer, for det tror jeg er kjempegøy. Har tenkt å revolusjonere tyskundervisningen slik at alle vil ta tysk på videregående, sier hun og smiler lurt.

Ny Generasjon

Men Solveig studerer ikke bare tysk. Hun er også leder for Universitetets avdeling av den

kristne studentorganisasjonen Ny Generasjon. Og det er en veldig viktig grunn til at hun er med der: - Jeg ønsker at folk skal oppdage hvem Gud er. Jeg har skikkelig hjerte for at studenter skal skjønne at det finnes en Gud som vil ha kontakt med dem. Det er noe som har forandret mitt liv, og det unner jeg alle andre å oppleve, sier hun.

- Nå skjer det jo ikke at alle studenter blir kristne over natta. Det vi gjør mest av i Ny Generasjon er å be. Vi har bønnemøter med Skolelaget tre ganger i uka. Der ber vi for studenter, ber om at dette skal være et bra universitet, at folk ikke skal stryke på eksamen, og at studentene skal våkne opp og tenke "finnes det ikke noe mer? Er det ikke noen mening med livet, utenom å studere, finne seg en jobb, stifte familie, få unger, havne på gamle hjem, og dø?"

Standpunkt til Jesus

For Solveig betyr det å være kristen å la Gud være en viktig del av hverdagslivet. - For min del, så prater jeg med Gud hver eneste dag. Han gir meg bønnesvar stadig vekk, det er en del

av mitt liv. Jeg kan kjenne Guds nærvær, jeg kan be for syke og de kan bli friske. Det er mange som tror på en gud, kanskje en mer eller mindre uspesifisert en. Men som kristen må man ta standpunkt til hvem Jesus var. Han påsto at han var Guds Sønn: Enten må han da vært en sinnsforvirret mann som burde vært innlagt, siden de fleste som i dag mener de er Gud er innlagt på mentale institusjoner. Han kunne sikkert virke ganske sprø som kunne mene at han var den eneste veien til Gud, eller så var han den han sa han var. Hvis han var Guds Sønn som kom ned for å redde oss mennesker, så har det noe å si for oss, konkluderer hun.

Meningen med livet

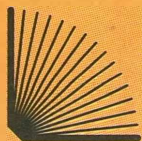
Mange mennesker leter etter en mening med livet. Solveig mener hun har funnet meningen med sitt liv. - Jeg tror at hvis Gud er en realitet og at meningen med livet er å ha fellesskap med Gud, så vil Gud hele tiden søke mennesker. Uten Gud tror jeg at man har et tomrom i livet, en slags utilfredshet der man vil prøve å fylle det tomrommet med alt mulig annet. Men før man har truffet Gud og livet har blitt totalt forandret så

tror jeg ikke man vil klare å fylle tomrommet inni seg.

Ingen koseklubb

Ny Generasjon er aktive på alle nivåer fra ungdomsskoler til universiteter, med aktivitet over hele verden, fra Sverige til Afrika.

- Poenget med organisasjonen er ikke å være en koseklubb der kristne skal ha det fint sammen, men det handler om at vi har opplevd noe vi ikke kan holde for oss selv. Jeg synes det ville vært dritegoistisk av meg å ikke fortelle videre om det jeg får lov til å oppleve. Ny Generasjon handler om å gi andre mulighet til å få hørt om det, men selvfølgelig uten å tvinge det på folk, sier hun. Universitetet holder de av seg til seminarer og noen ganger markerer de seg med standpinner for å være en oppmuntring for studentene i hverdagen. Det siste semesteret markerte de solquizgen, da mørketida endelig var over. Da holdt de blant annet sol-quiz der alle svarene hadde noe med sol i seg. Vinnerne fikk gavekort på Knoll og Tott og gratis rengjøring av hybler og leiligheter. - Vi dro hjem til de og vasket. Jeg tror de satte på det.

AKADEMISK KVARTER
B O K H A N D E L

www.ak.uit.no

Kraft bryter loven

Å trene på Kraft må du avgi fingeravtrykket ditt. Dette er i strid med personopplysningsloven, og Kraft kritiseres for å gi kundene inntrykk av at dette er godkjent av Datatilsynet.

AV: EMILIE EKEBERG

forholder oss avventende. Vi har fått tilbakemeldinger fra leverandøren som antyder at arbeidet skal endres, sier senterleder på Kraft, Bjørn Karlsen. Å trene på Kraft, Studentenskipnaden i Tromsø sitt treningssenter, må du avgi fingeravtrykket ditt i inngangen, via såkalt fingerscanner. Dette systemet bryter ifølge Datatilsynet med personopplysningsloven. - Vi har sagt nei til det meste av fingeravtrykk, med bakgrunn i §12 i personopplysningsloven, forteller Informasjonssjef Ove Skåra.

Datatilsynet har behandlet

flere saker om bruk av såkalte biometriske kjennetegn, det vil si for eksempel fingeravtrykk og irisscanning, og så sent som i forrige uke fikk et treningssenter i Oslo beskjed om å fjerne et tilsvarende system som det på Kraft. På Datatilsynets hjemmeside heter det at: "Datatilsynet har ikke funnet at vilkårene i § 12 ble oppfylt i noen av de sakene som er behandlet inntil nå, og det er derfor gitt beskjed om at bruken av biometriske kjennetegn ikke kan innføres, eventuelt må avsluttes dersom bruken allerede er igangsatt, i alle sakene."

Feilinformasjon

Senterlederen på Kraft har selv

skrevet plakaten som informerer kundene om hvordan systemet fungerer, og som gir kundene inntrykk av at dette er trygt og godkjent av Datatilsynet. Datatilsynets informasjonssjef mener at plakaten bør endres. - Slik teksten er formulert etterlates det et inntrykk av at Datatilsynet har gått god for fingeravtrykkløsningen, så lenge treningssenteret unnlater å lagre et fotografisk bilde av selve fingeravtrykket. Vi har ikke på noen måte godkjent at det kan brukes fingeravtrykk på treningssenteret, sier Skåra.

Senterlederen vil gjøre om på plakaten. - Denne plakaten vil vi redigere nå, sier Karlsen. Han forteller også at Kraft har opplevd at noen kunder er kritiske til fingerscanningen.

- Noen har klagd. Og jeg har forståelse for at noen ikke liker å avgi fingeravtrykket sitt. Vi

sier ikke at alle skal gjøre dette, hvis man ikke har lyst registrerer vi folk manuelt.

Leverandøren klager

På plakaten på Kraft heter det blant annet at: "Dataprogrammet og scanneren vår registrerer 50 punkter på fingeren din. Disse punktene gjøres om til en kode som lagres, og fungerer som din identitet. Det vil ikke være mulig å gjenskape fingeravtrykket ditt med bakgrunn i den lagrede koden."

Datatilsynet er av en annen oppfatning: - Det har i denne sammenheng liten betydning om man kun benytter en kode beregnet ut fra punkter i fingeren eller irisen, såfremt denne koden likevel kan knyttes til et enkeltindivid.

Senterlederen på Kraft håper han kan beholde inngangssystemet sitt. - Pålegget fra datatilsynet blir nå klaga inn av leverandørene av dette systemet, sier Bjørn Karlsen.

Utropia takker!

Redaksjonen takker alle studenter som har besvart den elektroniske evalueringen av studentavisa. Resultatene av undersøkelsen vil bli referert i neste utgave av Utropia. Vi tar de mange innspillene til oss, og håper å vende tilbake til høsten med en enda bedre studentavis!

Leger til vårt innovasjonssenter

GlaxoSmithKline har de senere år satset tungt innen forskning og utvikling på blant annet onkologi. Denne satsingen har resultert i **bransjens mest ekspansive og anerkjente pipeline**, med flere lanseringer de neste årene. I Norge er vi 140 medarbeidere og omsetter for 800 mill. kroner. Vår medisinske avdeling består i dag av ca 30 medarbeidere, med et utstrakt kontaktnett nasjonalt og internasjonalt.

Medisinsk sjef

**Deltakelse i ledende internasjonalt forskningsmiljø
- Medical Director's stedfortreder**

Du får en sentral rolle i medisinsk ledergruppe sammen med meget kompetente kollegaer. Du får ansvaret for forskningsformidling, myndighetskontakt, kvalitetssikring av eksternt og intern medisinsk kommunikasjon og støtte til klinisk forskning. Samarbeid og nettverk står sentralt, og du vil ha tett dialog med GSKs internasjonale *Centers of Excellence, Medicine Development Center* samt *European Medical Network*.

Medisinsk rådgiver

- Forskningsprosjekter - Kliniske studier - Nasjonalt og internasjonalt nettverk

Som Medical Advisor er du en sentral fagperson i ledergruppen, med ansvar for bl.a. å vurdere GSKs kliniske forskningsprosjekter. Eksternt kontakt med kliniske forskningsmiljøer og vurdering/utvikling av nye produktområder er andre sentrale oppgaver. Som vår kontaktperson mot GSKs sentrale kliniske forskningsmiljøer i Europa arbeider du målrettet for å få flere studier til GSK Norge.

Vi ønsker kontakt med deg som er cand. med. eller dr. med. og har spesialisering innen for eksempel onkologi, indremedisin eller neurologi. Annen klinisk bakgrunn kan også være interessant. Erfaring fra klinisk legemiddelutprøving eller farmasøytisk industri er en fordel.

Vi tilbyr en utfordrende stilling med store utviklingsmuligheter i et selskap som vektlegger engasjement, glede og nyskaping i et faglig sterkt miljø. Attraktive betingelser. Stillingene rapporterer til Medisinsk direktør.

For mer informasjon se www.gsk.no, eller www.visindi.no

Eventuelle spørsmål om stillingene kan rettes til GSK v/ Medisinsk direktør Olav Flaten, tlf. 909 12 340, eller til Visindi AS ved Svein Olsen, tlf. 916 56 105 eller Heidi Wiggen, tlf. 916 56 103. Alle henvendelser behandles konfidensielt, om ønskelig også overfor vår oppdragsgiver. Søknad med CV sendes snarest via «stillinger Norge» på www.visindi.no.

GlaxoSmithKline AS,

Postboks 180 Vinderen, 0319 Oslo. Telefon: 22 70 20 00

Lærerskolen – roten til all ondskap?

Lærerutdanning

Norge får elendige resultater på alle internasjonale prøver. Våre barn er dårlige i matte, dårlige i naturfag, dårlige til å lese og skrive. Hvem har skylda?

Samtlige utdanningsministere og "kunnskaps"ministere har skylda. Jeg vet av erfaring at politikere er forferdelig flinke til å si: "Vi har gjort skolen bedre". Høyre satte som krav at alle lærerstudenter måtte ha minst 3 i norsk og 3 i matte for å komme inn på lærersko-

len. "Det må ikke være sånn at alt man trenger for å komme inn på lærerskolen er puls," sa den energiske lederen av unge høyre, Torbjørn Røe Isaksen.

Grunnen til at den norske skolen er elendig er lærerhøgskolen. Lærerskolen har ikke obligatorisk oppmøte og ingen krav. Man trenger verken puls for å komme inn på lærerskolen eller til å overleve lærerskolen. Tromsøs lærerskole har også greid det utrolige, de har samlingsbasert undervisning for heltidsstudenter. Man får overhodet ikke reflekterte, sosialt kompetente eller forskende

lærere av dette kunststykket. De glemmer seg selvfølgelig bak politikken med å si at de vil opprettholde et vidt spekter av fag for sine studenter. Min personlige mening er at de bedriver et kunnskapsmessig skudd i mørket. Lærerhøgskolen fikk i det minste en høy score på trivselsundersøkelsen, vi er verdensmestere på trivsel og kos.

Alle er helt enig i at medisinstudenter utdanner seg til et yrke av høy samfunnsmessig verdi, de utdanner seg til en av de viktigste jobbene i verden. Gjør ikke lærere også det? Pasienter forlanger at deres

lege eller doktor kan bruke en skalpell og vet at hjertet ligger på venstre side. Oppstandelse brer seg hver gang en lege glemmer igjen en hanske i en pasient. Oppstandelsen senker seg viss en tiåring ikke kan gangetabellen. Leger som sov gjennom forelesningen om kretsløpet til hjertet har et problem, lærere som ikke møtte opp til forelesningen om barns utviklingslære var uheldig.

Man hemmer ikke kreativitet med krav, ethvert forum for selvsrealisering har rammer. Samfunnet aksepterer at en tiåring må ha klare rammer og

regler for å lære. Lærerskolen lik. Uengasjerte 2. års-studenter som kom med et smil før skoledag er blitt lei. Man verken anseelse for sine bedrifter eller en ramme for sin danning. Lærerskolen har båret et uendelig lerret hvor man ikke vet hvor man skal begynne å male. Lærerstudentene forvirrede og umotiverte.

MAGNUS MÆLAND,

2.ÅRS STUDENT VED LÆRERHØGSKOLEN TROMSØ.

Et kriseverktøy

Kjønnskvoltering

I en kommentar i Utopia 26. april skriver Jonas Eilertsen at "Radikal kjønnskvoltering er et angrep på dyktige kvinner". Han viser her til NSUs landssting 24.-26. mars, der det ble vedtatt ny likestillingspolitisk plattform. Eilertsen siterer fra NSU: "Radikal kvotering innebærer at en stilling tilfaller en kvalifisert søker av det underrepresenterte kjønn, uavhengig av om det måtte finnes en antatt bedre kvalifisert søker av det overrepresenterte kjønn". Eilertsen tolker dette dit hen at "NSU mener man skal ansette kvinner, som er dårligere enn andre søkere, bare fordi de er kvinner". I beskrivel-

sen av radikal kjønnskvoltering går det tydelig fram at søkeren uansett må være kvalifisert for jobben. Utfordringen er ofte hvordan kvalifikasjonene tolkes. I sin plattform nevner NSU tre måter det lave antallet kvinnelige vitenskapelige ansatte kan forklares på. Den første, "... Glasstakhypotesen, sier at kvinner møter flere typer barrierer (mange usynlige og ubeviste) på sin vei mot toppen..."

¹ En annen forklaring kan være stereotypisering: Spesielle forventninger til et menneske på bakgrunn av kjønn. Forventningene kan lett dominere over individ og kompetanse. Forskning viser at både kvinner og menn overvurderer menn

og undervurderer kvinner.² En

tredje forklaring er homososial reproduksjon – mange arbeidsgivere velger nye ansatte som likner dem selv.

Man har i mange år tenkt at kjønnsbalansen automatisk vil utjevne seg. Dette er ikke tilfellet på professornivå. Ifølge Likestillingsbarometeret fra 2005 er 46% av landets stipendiater kvinner. Til tross for dette er kun 16% av professorene kvinner. I et fag der 95% av professorene er menn, vil det være mye mer utfordrende for en kvinnelig forsker å gå for et professorat, enn det er for en mannlig.

Selvfølgelig er ikke radikal kjønnskvoltering løsningen på ubalansen i kjønnsfordelingen i akademien. Radikal kjønnskvo-

tering må ses på som et kriseverktøy for å rette opp en særdeles skjev kjønnsbalanse i en rekke fagmiljøer. I NSUs plattform står det at: "NSU mener radikal kjønnskvoltering kun skal brukes som et midlertidig virkemiddel og det må settes kriterier som; definerte mål, tidsbegrensning og evalueringsmetode før virkemiddelet iverksettes". Man ønsker å rette opp en vesentlig ubalanse i kjønnsfordelingen, en ubalanse som lett kan gå utover fagenes fremtid, dybde og bredde.

Eilertsen skriver at radikal kjønnskvoltering er et angrep på dyktige kvinner. Radikal kjønnskvoltering er et radikalt virkemiddel, og det er ingen som jubler over at det bør tas i bruk. Anvendt på rett måte, i de

rette sammenhenger, kan radikal kjønnskvoltering være viktig, og i noen tilfeller en inngangsport til professorater for dyktige kvinner i akademien. Dyktige kvinner som ikke skli rett inn i et manndominert forskningsmiljø fordi de har en annen innfallsvinkel til faget, og ikke er reproduksjon av sine forgjengere.

LONE DYBDAL,
LIKESTILLINGSPOLITISK ANSVARLIG I
STUDENTSTYRET

(ENDNOTES)

¹ (UFD – LIKESTILT 2-2004, BARBRØ HARDERSEN)

² [HTTP://WWW.HUNTER.CUNY.EDU/GENDEREQUITY/EQUITYMATERIALS/EQUITY.PDF](http://www.hunter.cuny.edu/genderequity/equitymaterials/equity.pdf)

NYTT NAVN!! Studentenes sosialtjeneste har blitt til

Studentrådgivinga

NOEN Å SNAKKE MED?

Studentrådgivinga er et rådgivingskontor hvor du kan komme til individuelle samtaler om ulike studiemessige, sosiale eller personlige forhold – eller delta på våre grupper/ kurs. Du kan også få info om studenters rettigheter i forbindelse med lånekassen, trygd, sosiale rettigheter, fastlegeordning og helsefond etc.

Hvor: I kjelleren på SV- FAK bygget (egen inngang ved busstoppet)

Treffetid: kl. 10.00 – 15.00 hver dag.

ÅPEN TIME hver dag kl. 13.00 – 14.00 uten timebestilling på forhånd.

Ekspedisjonen tlf: 776 49050

Epost: radgivinga@sito.uit.no

"I had such a sense of humor and sense of humor... one of the finest teachers I've ever had... I was so moved by the experience (you) that I consider this the finest moment of my life... I lived more fully than I know possible, I learned about the environment - I was awed by it - and I learned that an adult can still play joyfully! I was, as I am immersed in the joy and obligations of my life, at the very heart of it."

Send dine meninger til redaktor@utopia.no

Leserinnlegg maks 2500 tegn
Kronikk maks 4500 tegn

La de unge Sri Lankesiske fredsstemmer slippe til!

KRONIKK

METTE RØKKE, MA I PEACE AND CONFLICT TRANSFORMATION FRA UITØ

Barn og ungdom fra nord og øst på Sri Lanka vet ikke hva fred betyr. Men de vet godt hvordan krig kjennes på kroppen. 18 års borgerkrig har tatt mer enn 65 000 liv, og en pågående skjør våpenhvileavtale har ført til at mange unge har fått barndommen ødelagt. Dette har vekket et ikke-voldelige fredsengasjement blant barn og ungdom på Sri Lanka.

Et års jobberfaring fra en lokal multi-etnisk ungdoms-NGO har lært meg hvor innfløkt og bevisst den Sri lankesiske politiske virkelighet er. - Gi opplæring i fredsbygging og psykososialt arbeid til ti ansatte i alderen 20 til 24 år med tamilsk, singalesisk og muslimsk bakgrunn, er mitt mandat da jeg ankom Trincomalee på østkysten i mai 2005. Ingen enkel oppgave, men en interessant utfordring for en da nylig uteksaminert fredsstudent.

Partnerskap med Redd barna på Sri Lanka
Gjennom et vellykket pilotprosjekt for 6 av Redd Barnas barneklubber i Sri Lanka, ble organisasjonen implementeringspartnere fra januar 2006. Ungdommene jobber nå med å fjerne bort FN's internasjonale menneskerettigheter til 50 av Redd

Barnas barne- og ungdoms-klubber på østkysten gjennom bruk av kreative virkemidler. Fredsbygging gjennomfører hele programmet. Under et seminar jeg deltok på hos Redd Barna i Oslo 2. mai, ble Norsk Redd Barnas strategi 'Barns rettigheter i fredsprosesser' lansert som kjerneaktivitet hos organisasjonen. Utenriksde-

grunnen til at organisasjonen ble dannet. Mine kolleger betegnet dagens unge for fremtidens VIP (Very important people), og mener deres "våpen" for å skape fred er å lære hverandres kultur å kjenne og knytte vennskap på tvers av etnisiteter.

Forståelse gjennom latter og

I desember i fjor og januar i år ble hele 200 mennesker drept i det nordlige og østlige Sri Lanka, og SLMM hevder at dagens drapstall minner om situasjonen før våpenhvileavtalen ble signert.

partementet som også deltok hadde gledelig nok samstemte tanker om at barn måtte inkluderes mer i fred og forsoning.

De unge er VIP

De unge på østkysten har virkelig fått gjennomgå. I felten møtte jeg mange unge som slet med store krigstraumer, hevnetanker og manglende tillitt til andre etniske grupper. I tillegg var mange sterkt rammet av tsunamien, og selv ett og et halvt år etter naturkatastrofen, bodde de i telt, provisoriske hus og noen hadde verken skoleplass eller levebrød.

Å skape økt forståelse mellom singalesiske, tamilske og muslimske barn og ungdom var

kunstneriske virkemidler

Organisasjonens motstøt mot den økende volden var å la de unge få uttrykke seg gjennom ikke-voldelige midler som gatedrama, forum, teater, sirkus, tegning og tradisjonell dans. Dette for å skape bevisstgjøring og diskusjoner hos barn og unge rundt ikke-vold og dialog som en mulig løsning til varig fred. Å få barn og unge til å sette ord på egne følelser er også sentralt.

Jeg opplevde at de fleste unge verken snakket åpent om følelser, eller at følelsene ble uttrykt på andre måter. Dette ble også bekreftet av Mr. Bohnan, en av de få autoriserte sosialarbeiderne og kursleder i ikkevoldelig kommunikasjon i (NVC) i

Trincomalee. Mr. Bohnan mente det var mange unge som gikk som "tikkende bomber" fordi de ikke uttrykte de vonde følelsene, men holdt dem for seg selv.

Økt voldspirale

I de siste månedene har volden i øst økt voldsomt. I følge UNOCHA i Trincomalee, FN's koordineringsorgan, er tusenvis av familier drevet på flukt i Trincomaleeområdet. Våpenhvileavtalen mellom regjeringen og Tamiltigrene (LTTE) inngått i 2002 ser ikke ut til å bli respektert fra noen av partene. Og de videre samtalen, som skulle vært i Geneve denne måneden, er utsatt på ubestemt tid. I følge den nordiske delegasjon SLMM, Sri Lankan monitoring mission, som overvåker våpenhvileavtalen, er 150 - 200 politisk motiverte drap utført årlig etter at avtalen ble signert. Situasjonen har tilspisset seg kraftig. I desember i fjor og januar i år, ble hele 200 mennesker drept i nord og øst på Sri Lanka og SLMM hevder at dagens drapstall minner om situasjonen før våpenhvileavtalen ble signert. Tallene er skremmende. Og som ungdommene sier "Ønsker man en langvarig fred burde langt flere enn to parter bli involvert, også de unge."

Fred blir ikke bygd i et konferanserom i Geneve

Under den første våpenhvile-samtalen i Geneve i mars, var vi ansatt som fasilitatorer for en fredsdrage-festival for 120 sin-

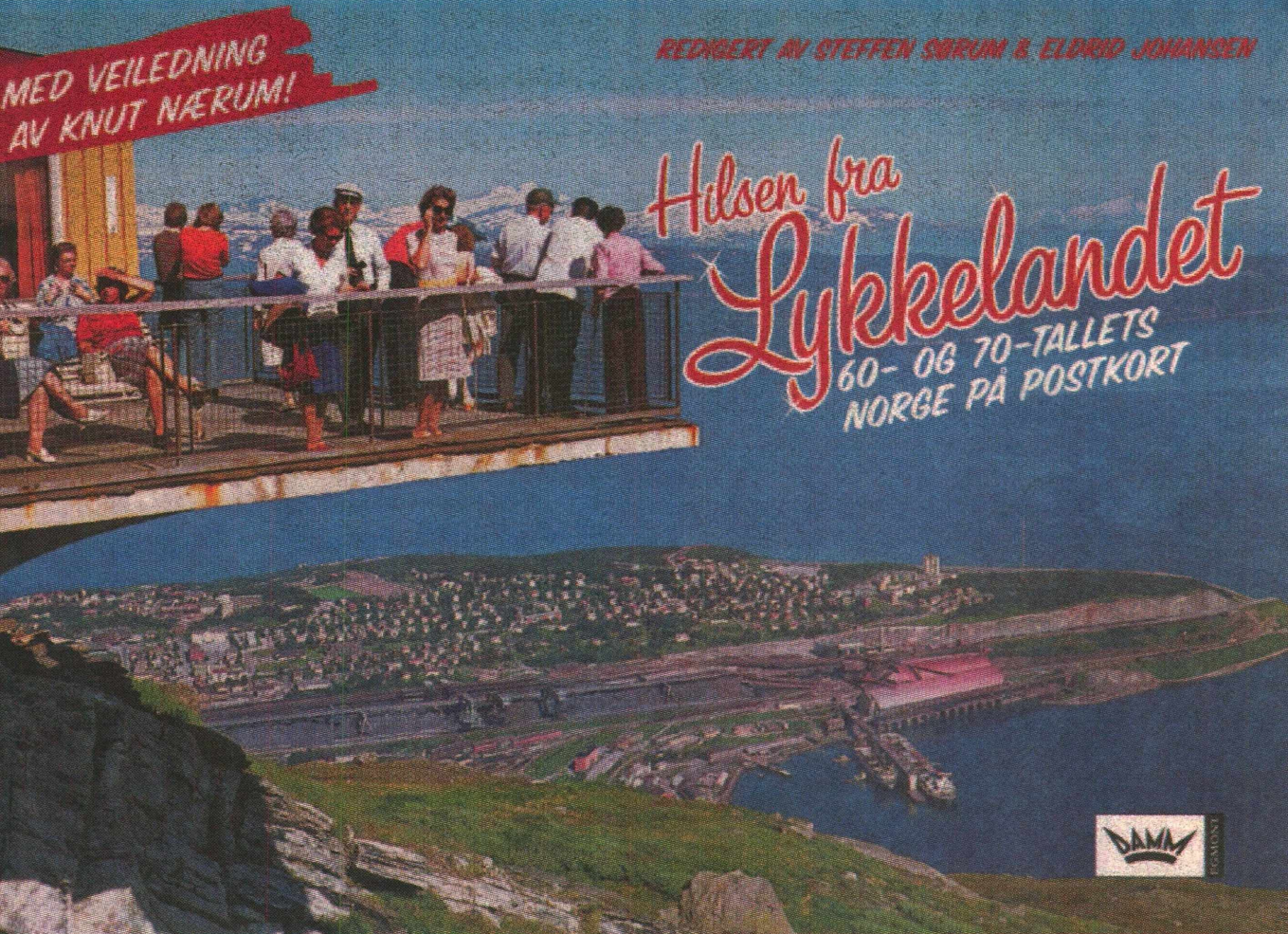
galesiske, muslimske og tamilske ungdommer fra øst. Ideen var at ungdommene sammen skulle delta på fredsseminar og lage drager med freds-symboler som skulle fly over stranda. To måneder tidligere hadde fire tamilske studenter blitt drept av den singalesiske hæren og festivalen skulle få folk tilbake til stranda, byens rekreasjonsområde. Festivalen ble flyttet til Kandy, noen timer fra Trincomalee, av sikkerhetsmessige grunner, men drageflygingen fant sted på den planlagte stranda. Ungdommene lagde dramastykker, dikt og tegninger av hvilke utfordringer som lå i å skape fred og hvilke fordeler fred hadde for landets utvikling. Jeg kunne ønske viktige politikere kunne hørt deres budskap.

Samtalene i Geneve ble dramatisert og det virket som deltakerne var ganske samstemte i at fravær av krig ikke kommer automatisk gjennom at bare to parter signerer et papir.

Reisebyrået
for studenter!

KILROY
travels

HILSEN FRA LYKKELANDET
REDAKERT AV STEFFEN SØRUM/ELDRID JOHANSEN
DAMA

Nostalgi fra drømmelandet

Med Himler og sjø med dypere blåfarge enn øynene til kjæresten din og gressønnere enn det på andre siden. Norge på postkort fra 60- og 70-tallet går definitivt virkeligheten en høy gang, og det er nettopp dette *Hilsen fra Lykkelandet* som utgangspunkt i. Redaktørene Sørum og Johansen har plukket ut det beste av de respektive postkortsamlinger og satt sammen en bildebok der det virkelig er (post)kort mellom godbitene. De har fått med seg Knut Nærum på laget, og han har skrevet en megetsierende innledning/veiledning der han med stor innsikt og en god dose kulturoptimisme lager en fin ramme rundt bildene.

Hva kan man så si er poenget eller verdien i et slikt verk? For det første har man selvsagt underholdningsfaktoren, for det er uenkelig mange ufrivillig komiske bilder i denne samlingen. Nærum har gitt en rimelig god forklaring på hva det er som utgjør denne komikken. Det dreier seg ikke minst om fotografenes kunstige oppstillinger og utstillinger av bygninger, steder og naturperler, der menneskene kun utgjør en statistrolle. Poenget med bildene er rett og slett å vise frem suksessen til et etterkrigsland i stadig oppblomstring. Hva med et innblikk i kontrollrommet på Mår kraftverk i Rukjan? Eller et bilde av en 3-etasjes mur- og trekloss, slik som Nord-Norges Kurbad for eksempel? Boken er proppfull av disse og lignende bilder, så å si blottet for liv og ironi. Slik sett står disse postkortene i skarp kontrast til vår tids mer pregløse kort, der det vel ikke er så mange som ser hensikten i å skryte av fabrikkpiper som spyr ut grå røyk midt inne i Hardangerfjorden. Men slik var

det altså den gang.

Likevel er det noe ingen kan ta fra disse bildene, og det er genuiniteten og den oppriktige naiviteten. Man tviler aldri på at dette er seriøst ment fra fotografenes side, de formidler faktisk tidens ånd på en framifrå måte. Som alle vet sier et godt bilde mer enn tusen ord, og hvis man fyller opp en hel bok er det fare for at man faktisk får en holostisk opplevelse. *Hilsen fra Lykkelandet* er i så måte et meget vellykket verk, der man sitter igjen med en nostalgisk følelse av å ha gått glipp av noe. Mye har skjedd siden 70-tallet, og selv om postkortene for denne epoken forsøkte å gi en pekepinn på hvordan ting var og skulle bli, har mye av den ubetingede fremtidsoptimismen blitt regulert av det fullt utviklede velferdssamfunnets likegyldighet. De skarpe, drømmeaktige fargene har også forsvunnet i prosessen.

ANDREAS MYRVOLD

Ab Via

Hørt på desken natt til tirsdag ca. 02.30:

G: Har du noe jeg kan gjøre? Ellers drar jeg hjem

A: Ja, kan du skrive Ab Via?

G: Ok.

Space og sånn

I sin siste utgave som kulturredaktør av bilaget fant Anders Myrstjerten ut at han skulle ha romforskning som tema. Men de utsendte skribenter fant heller ut at Rom og Colaforskning på en av byens barer var å foretrekke.

Utopia år 2026

79 år gamle Herman Krise Offersten har nettopp levert søknad om til Stortinget om at Norge skal søke om OL i Tromsø for 2038.

– Når Bodø og og Sortland har blitt funnet verdig til å huse sommer-OL må vel vi snart kunne få vinter-olympiaden. Sier han og legger til hvor skuffet han er over at Randers i Danmark har fått vinter-OL i 2034.

Utopia om 1000 år

Tyskstudenten Solvei Clausdotter har funnet ut at hun vil bli utvekslingsstudent på Sola, og forteller til Ab Via at hun gleder seg til oppholdet. – Det skal bli spennende å se om min personlige utstråling kan måle meg med den til sola, sier en karismatisk Clausdotter på vei til den nye avdelingen ved UiS.

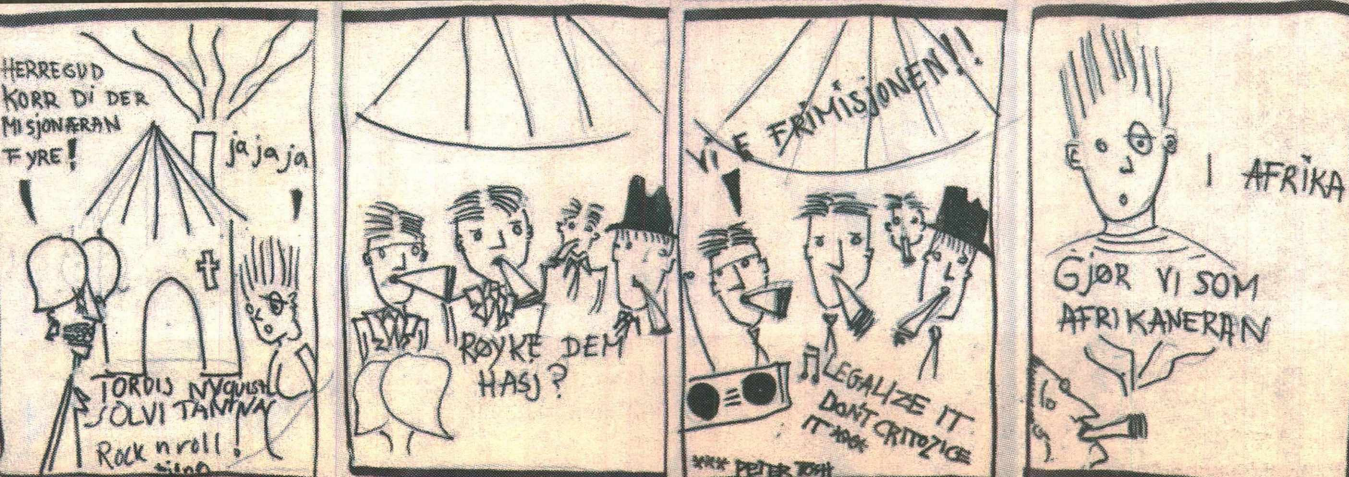
Fysikersitatet

“All the evidence shows that God was actually quite a gambler, and the universe is a great casino, where dice are thrown, and roulette wheels spin on every occasion”

– Stephen Hawking

Dr. Snabelkrampe

Kommentar

Vi skriver 9. mai og sjelden har det vel kommet så mange gode norske metallplater i løpet av årets fire første måneder. Band som Battered, Satyricon, Sahg, Enslaved, Purified In Blood, Darkthrone, Ihsahn, Manngard, Keep of Kalessin og She Said Destroy har allerede gitt ut kritikerroste (både her hjemme og i utlandet) album og snart kommer Zyklon og Benea Reach med nye plater. Og disse skivene skal anmeldes. Og en av anmelderne som alltid må skrive om slike album av det mer ekstreme slaget er VGs og hele Norges Stein Østbø. Elsket og hatet, kanskje mest hatet, for sine meninger om musikk i alle kategorier.

I metallsammenheng er han svært mislikt, kanskje ikke så mye på grunn av hva han synes, men mest på grunn av hvordan han beskriver musikken og fordi han hele tiden må bruke malende og metaforiske beskrivelser av hva han hører. Jeg har i den forbindelse samlet noen godbiter. Om Ihsahns (Empereor, Peccatum) solodebut *The Adversary* kommer han med dette utsagnet:

Her gjør han svære og kjappe sprang, fra den klassiske åpningen «Invocation»s effektive og aggressive temposkifter til Ihsahns senere på platen bretter ut sine mer kompliserte, symfoniske og nærmest operatiske arrangementer, for han vender tilbake til de atmosfæriske, nattermørke-luktende dyster-riffene fra black metalens unge dager.

Hvordan lukter nattermørke egentlig, kan man spørre seg.

Om Keep of Kalessin – *Armada*: *Riffene er halsbrekkende hurtige og så voldsomme at de flere steder struper melodilinjene i fødselen, tross hyppige taktbrekk.*

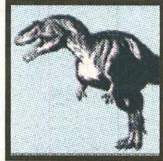
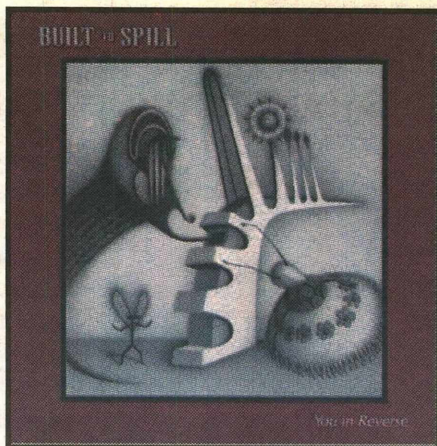
Og til slutt om Satyricon – *Now, Diabolical*:

Dette er black metal-essensen i sitt innerste uvesen: Et illstint, kryserklærende epos fra fortroppene til Mørkets Herre i rasende blytung tonebrynje fra basisbesetningen av trommer (en frenetisk arbeidende Frost har klassisk tørr lyd i trommene), bass og gitar - komplett med Satyrs frådende strupevokal.

Jeg kan i sammenheng med disse flotte språkføringene anbefale nettstedet Blackersgata.com som er en parodi på Østbø's og Aftenpostens Harald Fosserbergs anmeldelser. Der kan man bare trykke på en knapp og så får man ferdige sitater, inkludert korrekturfeil og alt. Her er ett: *Gitarene raserer beinmargsknusende og sataniske rytterbataljoner inspirert av hvitgødende jordskjelv!* Og ett til: *Bandet dissekrerer klaustrofobiske og skrikende trommevirvler inneholdende kvælende maskinpistolsalver.*

Skulle nesten tro Stein Østbø hadde skrevet det selv.

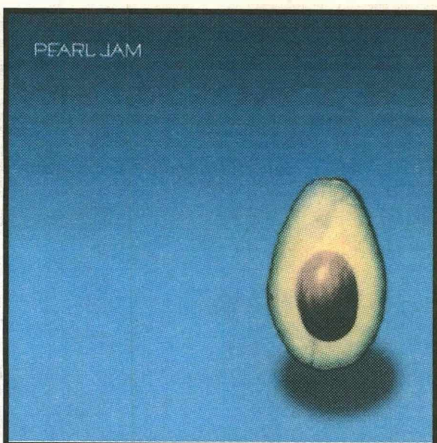
Glenn Fagervik

BUILT TO SPILL
YOU IN REVERSE
WARNER BROS

Gitarleik

plate Etter fem års tørketid slipper de gamle indietravnerne i Built to Spill endelig en ny plate. På *You in Reverse* har Doug Martsch & co. funnet frem noen av de mer episke kvalitetene fra *Perfect from Now On* (1997), og starter plata både storslått og fengende. Gitarene står som vanlig i sentrum, med sterke bånd til tradisjonelle Neil Young- og Dinosaur Jr.-aktige sekvenser. De fire første låtene er da også poplek av ypperste klasse og Built to Spill på noe av sitt beste. Men der slutter også moroa. Resten av skiva preges mer av endeløse og likegyldige gitarsoler som leder ut i det progressive intet. Om årsaken er idétørke eller lite hensyn til lyttervennlighet, er uvisst, men plata skulle helt klart vært en EP istedenfor! Et album for fansen.

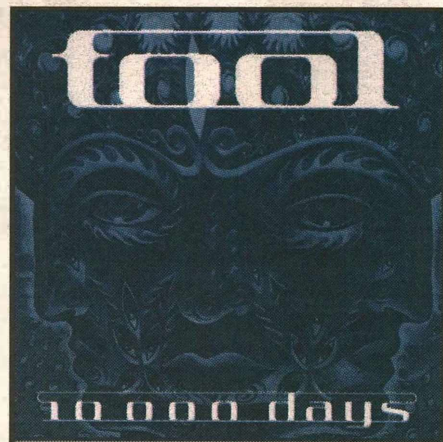
PEARL JAM
PEARL JAM
SONY

Pearl Jam På Knusktørr Skive

plate Eddie Vedder & co. har omsider sluppet sitt selvtitellerte album, *Pearl Jam*. Tja, mer er det vel egentlig ikke å si. Og det er ikke i betydningen "ooo...wow...saklig fett..." Det er heller med en relativt moderat mine at jeg noterer disse bemerkninger. Alle vet at Pearl Jam tilhører det tidlige nitti-tallet og at *Ten* alltid vil være den første plata folk vil forbinde med bandet, samt noen elendige spøker om syltetøy og jamming...øh. Vel, enkelte har kanskje skjont at det er *Vitalogy* og *No Code* som virkelig setter Pearl Jam inn i historien, men nok sagt. Det er uansett langt mellom høydepunktene på deres nye utgivelse, og første gjennomlytting er som å flytte jord fra et bed til et annet. Selvsagt er plata likevel full av kule elementer, som Eddie Vedders udødelige stemme,

noen tøffe gitarriff og en vakker melodilinje i ny og ne. Men saken er at det hele rett og slett er utdatert, jeg har liksom hørt det før. Det nytter ikke samme hvor godt en pizza kunne ha smakt hvis forråtnelsen først har trådt til. I beste fall er Pearl Jam anno 2006 festivalbidrag eller nostalgisk lytting. Likevel vil jeg trekke frem "Marker In The Sand" "Parachutes" og "Come Back" som platas jokere. Disse låtene berger i stor grad denne plata fra en total stagnasjon i nitti-tallets skygge. Det som slår meg er at det er ofte de enkleste, roligste og mest lyttevennlige låtene Pearl Jam scorer høyest på. Jo, de er definitivt rock, men nok er nok. Som ivrig Pearl Jam-tilhenger er det med noe tynget sinn at jeg må uttrykke det slik, men som de sier: "That's rock'n roll!"

FRITHJOF EIDE FJELDSTAD

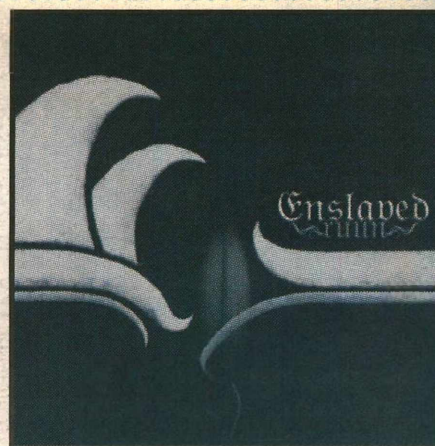
TOOL
10,000 DAYS
SONY BMG

10,000 herlege dager

plate Å setje på *10,000 days* kan gi deg den utruleg gode skjelven som god musikk somme tider er i stand til å gi. Kjensla er så intens at du får sommarfuglar i magen og det kitlar i tærne. Dette er rock på sitt aller mest tilfredsstillende. Du berre ønskjer å fylle rommet med lyden og pusta han inn. Musikken er krevjande og intens og på same tid veldig imøtekommande og inkluderande. På sitt siste album har amerikanarane i flinkisbandet Tool tatt eit nølande steg vidare ut frå den harde rocken mot meir støy og nye lydar. Forstå meg rett, Tool er framleis eit rockeband, men ved å invitere fleire lydar og uttrykk inn i stallen har dei klart å fornye seg, og plata er prega av eit vidare spekter.

Og det funkar til ei viss grad. Sjølv om brorparten av plata framleis køyrer i den same gata som tidlegare utgjevingar, dukkar det opp meir nyskapande glimt inni mellom. Ikkje alle vil eg kalle høgdepunkt, der er ein del etno-spirituelt-mumbo-jumbo som trekk inntrykket ned, men alt i alt er det forfriskande, veltukka og veldig flinkt. Det nye uttrykket er kanskje òg det som reddar plata frå å bli for forutsigbar, for det er framleis mykje att av arven frå *Ænima*. No skal ikkje eg vere den som seier at det ikkje var ei strålende plate, og meir av same stilen er både eit herleg trygt og leskande for øyra. Men frå så flinke musikarar som Tool, burde ein kunne vente litt meir eksperimentering og mot enn kva store delar av *10,000 days* vitnar om, plata blir til tider faktisk litt keisam.

TALE SEVERINA HALSØR

ENSLAVED
RUUN
TABU/TUBA (2006)

Formidabelt mesterverk

plate Vestlandsmetallerne Enslaved feirer i disse dager sitt 15-årsjubileum og hva er da mer naturlig å markere dette med en ny utgivelse? Og hvilket album det er blitt. Enslaved har siden starten i 1991 blitt satt i båsen black metal og har med sine norrøne elementer ofte blitt definert som vikingmetall. Men alle år har bandet prøvd å lage musikk som sprenger båser og på *Ruun* fortsetter de med det og har laget et verk som kjennetegnes av gode låter, fantastisk produksjon, mengder av fete riff, deilig brutalitet, vakre stemninger, og store musikalske kontraster. Så hvordan man skal båssette dette er egentlig uinteressant, fordi her finnes elementer av progrock, stoner, brutal thrash, og streit rock og mye annet også. Mye bruk av mellotron gir pekepinn til King Crimson og på "Path To Vanir" lurer Pink Floyd kulissene, og på hovedriffet til tittellåten "Ruun" går tankene både til Motorpsycho og Nine Inch Nails uten at de stilmessig nødvendigvis går i disses retninger. På undertegnedes favoritt "Tides Of Chaos" er det et riff mot slutten som repeteres i nærmere to minutter, og det er et riff som bare bygger seg opp og enda mer opp og jeg skulle ønske det aldri tok slutt.

Sjefsskriker og bassist Grutle Kjellson grynter av gårde i kjent stil, kanskje man skulle kalle vokalstilen for grutling? Men tangentmann Herbrand Larsen supplerer med aldeles flotte renvokalharmonier og bidrar til at det melodiose aspektet ikke bare ligger i gitarene. I det hele tatt er det så mye fete musikalske detaljer på denne skiva at man oppdager noe nytt hver gang. På forgjengeren *Isa* (2004) vant de både Spellemannspris og Alarmpris og fikk stor anerkjennelse internasjonalt (noe de egentlig har hatt lenge før det). Jeg ser egentlig ingen grunn til at de ikke skal gjenta det denne gangen heller med sterk konkurranse fra Sahg, selvfølgelig. Men når det er sagt må det bare understrekes at det allerede har kommet svært mange gode norske metallskiver i år, og det kommer flere.

GLENN FAGERVIK

Dokudramaet *Veien til Guantanamo* er historien om "the Tipton Three", tre britiske muslimer som satt fengslet i to år i Guantanamo Bay på Cuba uten anklage.

På feil sted til feil tid

Honour bound to defend freedom' står det på et skilt ved inngangen til Guantanamo Bay fengslet på Cuba, der USA siden krigen i Afghanistan holder noen hundre Al Qaida-mistenkte fengslet uten noen som helst form for anklage eller dom.

TEKST: JOEP AARTS

Dokumentaren vant sølvbjørnen for beste regi på filmfestivalen i Berlin. Filmen er regissert av Mat Whitecross og Michael Winterbottom, kjent fra *Welcome to Sarajevo* og *In this World*.

Uklar grense mellom fakta og fiksjon

Filmen blander nyhetsklipp med *talking head*-sekvenser av "the Tipton Three" som forteller tørt om det som har hendt dem. Det de forteller blir gjenfortalt gjennom spillefilms-scener. De tre 20-åringene Ruhel, Asif og Shafiq reiser sammen med kameraten Monir fra England til Pakistan, for å gå i bryllupet til Asif. De ankommer Karachi i september 2001 og bestemmer seg for å besøke Afghanistan når de hører at det er behov for hjelp der. Men når de ankommer Kandahar blir byen bombet og de drar videre til Kabul. Når situasjonen viser seg å være enda verre der, bestemmer guttene seg for å dra tilbake til Pakistan, men de havner istedenfor i Kunduz, enda lenger inn i Afghanistan. Byen blir da angrepet av Nordalliansen og tre av guttene havner i grupper av flyktende

Talibankjempere. De mister Monir der, og ser ham aldri igjen.

Voldelige avhør

Nå blir de tatt av Nordalliansen og overgitt til amerikanerne. De blir kjørt til Kandahar og de første voldelige avhørene tar til. Når amerikanerne oppdager at de er britiske, blir de fløyet til Guantanamo Bay i 2002. Størstedelen av filmen utspiller seg i Camp X-Ray på Cuba, der guttene blir låst inne i bur, avhørt og torturert kontinuerlig. I 2004 blir guttene plutselig løslatt og sendt tilbake til England.

Den første halvtimen i filmen er preget av en ekstrem hurtig klipping, noe som gir filmen et kaotisk preg som blir forsterket av den påtrengende musikken. Dette gjør at det er umulig å bli kjent med hovedpersonene, og historien de-

res er ikke alltid like troverdig. Men bevisbyrden ligger jo ikke hos dem, men hos amerikanerne.

Manipulerende

Innslaget med George Bush i åpnings-scenen, direkte etterfulgt av en av "the Tipton Three" er som klipt ut av en Michael Moore-film, og bekymringen for en tendensiøs og manipulerende dokumentarfilm vokser. Heldigvis er scenene fra Guantanamo Bay ikke ispedd slike lettvinde virkemidler. Scenene vi får presentert her er kvalmende realistiske, og spesielt scenene uten musikk gjør sterkt inntrykk. Filmen forteller ikke akkurat noe nytt for de som har fulgt nønlunde med i nyhetene de siste årene. Men som Winterbottom og Whitecross opplyser om på slutten av filmen, er det fortsatt 500 fanger der som venter på anklage og dom.

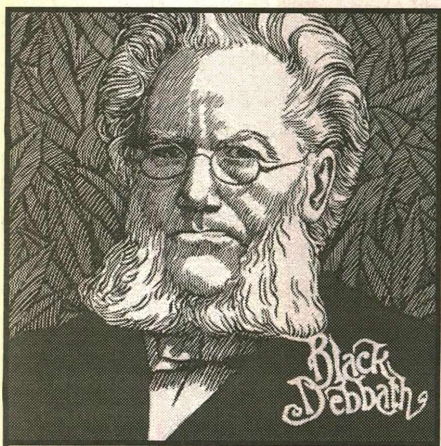

HENRIK OG EMILIE
KULTURHUSET, 05.06.06
RIKSTEATERET

Flott om Ibsen

teater Riksteaterets *Henrik og Emilie* er en del av hundreårsjubileet til Norges fremste dramatiker, Henrik Ibsen. Stykket er skrevet av historikeren Niels Fredrik Dahl og bærer preg av at det er skrevet av en historiker og ikke en dramatiker. Handlingen er lagt til den siste tiden av Ibsens liv, hvor han møter den unge Emilie. Han blir betatt av henne og hun av han, selv om hun er 17 år og han nærmere 70 år når de møtes. Mens Ibsens interesse bare forblir en liten flørt, er Emilies mye dypere. Suzanne (Ibsens kone) blir naturligvis sjalu på Emilie og forsøker å skjerme Henrik fra henne. Sigurd Ibsen (Henriks sønn) blir også betatt av den unge jenta, selv om hun er mest interessert i faren. Med andre ord er det duket for et intenst følelsspill mellom flere sterke personligheter. Alt er iscenesatt med en utrolig flott scenografi og musikk, som gir en flott illustrasjon på følelsene som er i sving. Per Jansen er gli-trende som den gamle dikterhøvdingen. Han får frem hvordan Ibsen kynisk bruker sin alder til å komme seg ut av vanskelige situasjoner og konfrontasjoner. Alt i alt var det en flott forestilling, som bare manglet litt mer dramatisk dybde for å være helt gjennomført.

JONAS EILERTSEN

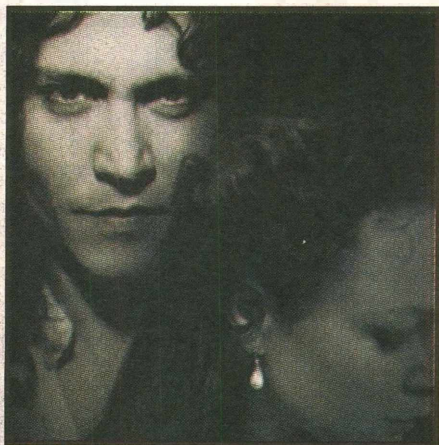
BLACK DEBBATH
NÅR VI DØDE ROCKER
DUPLEX RECORDS

Fremsynte retro-rockere

platespådrom I anledning Ibsen-året 2006, har Black Debbath tatt på seg å lage et helt album om forfatterens liv og livet. Nok en gang har Debbath greid kunststykket å tonesette sine intelligente og satiriske tekster på en fremragende måte. Som vanlig lurer man først på om ikke Black Debbath har utspilt sin rolle, da bandet allerede har gitt ut hele

3 fullengdere med samfunnskritisk stonerrock. Men nei. Det har de ikke. Nok en gang viser det seg at de subtile tekstene og fengende riffene vokser seg stadig større i lytternes øre. Ikke minst kommer dette frem på låtene som omhandler Ibsens fotballgalskap og striden om hans møbler. Bandet ser også ut til å utvikle seg både musikalsk og lyrisk. Det virker som om de trekker mot å gjøre mer ut av det akustiske, muligens med klare referanser til band som Led Zeppelin. Tekstene viser en stadig større evne til å dvele dypere inn i smale og ensartede temaer uten at det bli kjedelig av den grunn. Lars Lønning er fremdeles en svært slagkraftig tekstforfatter, som evner å finne akkurat de rette ordene til rett tid. Hør bare på den typiske Debbathske tekstlinjen fra "Ibsens møblement": "Gi oss tilbake Ibsens møblement, gi det tilbake med en gang". Jeg sier: "Gi oss mang en Debbath sang, se til å gi ut plata med en gang". For ved nærmere ettertanke kommer riktignok ikke denne platen ut før i høst engang, så da er man tvunget til å gjøre en anmeldelse etter å ha hørt en av låtene akustisk fremført på radio. Så vidt anmelderen bekjent er plata egentlig ikke spilt inn ennå heller.

ANDRE MYRSLETTEN

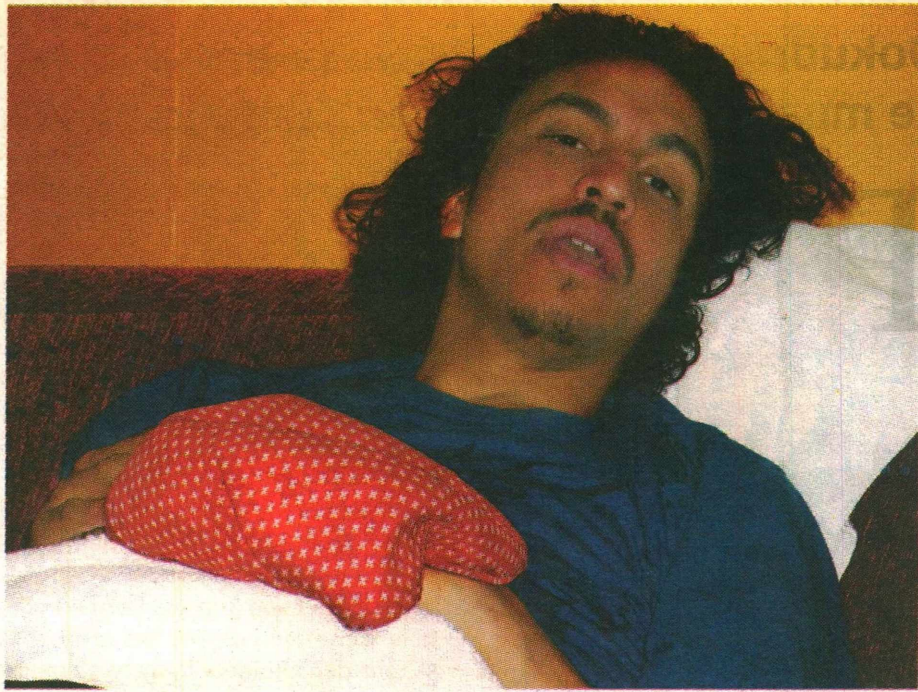

THE LIBERTINE
REGI: LAURENCE DUNMORE
MED: JOHNNY DEPP, JOHN MALKOVICH

Kostymedrama og syfilis

film *The Libertine* forteller historien om den skandaleomsuste 1600-talls poeten John Wilmot, bedre kjent som Jarlen av Rochester, og hans venn kong Charles II av England. Vi møter Johnny Depp som Wilmot, og han skuffer ikke. Depp har erfaring med å karikere sære fordrukne karakterer (Captain Jack Sparrow som siste eksempel) og briljerer igjen med et sjeldent godt portrett av et menneske totalt blottet for moral og samvittighet. Filmen tar oss med Wilmot på vei opp og ned popularitetens stige og hans syfilis-sykdom som førte til hans tidlige død i en alder av 33. Men filmen holder ikke helt mål som underholdning. Selv om Depp leverer til meget godt nå også, så er det rett og slett litt langtekkelig og mye 1600-talls dialog som gjør filmen til en noe tyngre opplevelse enn ventet. John Malkovich gir en helt ok fremstilling av Charles II, men denne filmen er egentlig ikke annet enn et kostymedrama om en fordrukne poet som pådrar seg syfilis fordi han puler for mange horer. Er du glad i Johnny Depp, så er det verd billetten, for det er meget godt skuespill. Men om du er mindre enn middels interessert i 1600-tallet finnes det mye annet man heller kan bruke to timer på.

GOTTFRIED GUNDERSEN

Liten mann, små sko

Fem minutter med en sliten og småsyk rapper, gir ikke særlig mer informasjon enn skostørrelse.

TEKST HANNA BODSBERG, GOTTFRIED GUNDERSEN

FOTO GOTTFRIED GUNDERSEN

Etter flere forespørsler med mer eller mindre hyggelige avvísninger får to småkritiske journalister endelig komme backstage etter konserten. De tre artistene har akkurat inntatt det siste måltid, og vi har lovet at vi bare skal snakke i fem minutter. Den lille hovedpersonen tar imot oss med en røyk i hånda og byr oss en øl.

Oslo

Han presenterer seg som Jason, og det må bemerkes at han hilser med et mindre fast håndtrykk enn den kvinnelige journalisten. Kanskje han blir litt skremt av den to meter høye fotografen som følger bak, eller kanskje det bare tærer på kreftene å være forkjølet. Alle vet jo at menn med forkjølelse har det ekstremt vondt.

Tilfreds med kveldens konsert, lener han seg tilbake i sofaen med en røyk i hånda og trekker langsomme drag. Ærlig – men dumdristig nok – forteller han at den beste byen å spille i Norge er Oslo. Etter en kjapp irrettesettelse av journalisten understreker han fort verdien av det gode publikum i Tromsø. Russen gjorde også en god innsats under kveldens konsert.

– De lager jo masse liv da. Det er et bra publikum å spille for her. Men det pleier det å være i Tromsø. Jeg syns vi gjorde en god konsert i kveld, og vi hadde det også utrolig kult sist vi var her.

De har bare et par stopp igjen på nordturneen før de er ferdige, og Timbaktu kan begynne å tenke plate igjen. I mens dytter han det svette håndklede han brukte under sceneopptredenen inn i lua si. Og tar det ut igjen.

150 cm artist med te

Jason benekter at de har spesielle ritua-

ler som må gjennomføres før de går på scenen.

– Vi gjør ikke så mye før vi går på scenen egentlig. Vi sitter bare her og tuller. Spiser og drikker litt. Det har hendt at jeg har drukket meg full og at jeg ikke helt har kontroll på scenen. Det er kjipt. Det blir dårlige opptredener av slikt. Jeg tror publikum merker det når jeg begynner å bli ustø.

En og en halv meter artist drømmer seg bort for en stakket stund, men når han strekker seg etter glasset på bordet foran seg inneholder det bare te med honning. Han snurrer et rutete skjerf rundt halsen og snufser litt. Vi smiler som en sympatihandling og tar noen bilder.

De to scenekompisene har tydelig blitt gjort oppmerksomme på Jasons vonde hals, for de holder seg på god avstand under hele seansen. Chords og DJ Amato – En høy og En kjekk – sitter og småknuffer og ler som gutter flest, men holder likevel omhyggelig øye med invasjonen på backstage. Vant til at det er den minste som får mest oppmerksomhet. Men det ser ikke ut til at gutta har problemer med det, selv om det flyr slengbemerkinger i ett sett gjennom rommet, om høydehus, miljøforandring og klimaforskjeller.

One night in Paris

Hører du mye på egen musikk?

– Nei, aldri. Jeg blir så lei av å høre på min egen musikk. Vi jobber jo så mye med det i studio. Men det var ganske kult å høre sine egne sanger på radio i starten. Men nå har jeg jo holdt på noen år.

Han har eget plateselskap og for tiden jobber han med et nytt album. Han er en suksessrik sagger, selv om han har fått kritikk for å være for gammel for å synge. Den nye plata, *Helt Off I Huset*, ventes ferdig før sommeren, men allerede nå kan du laste ned den nye sangen "Det brinner I Paris" på hjemmesidene til Juju Records. Mens vi gjør oss ferdig og tar noen gruppebilder spøkes det om enda en platetittel. Det ser ut til at våre søte naboer kan finne på å gi ut en skive kalt "Biffsnadder og Köttbullar", men tidspunktet er enda uvisst.

denne gang. Dette var kvalitet av ferskt gull i alle leirer, og det er bare å takke for besøket og velkommen igjen!

FRITHJOF EIDE FJELDSTAD

UNGAJAZZ
07.05.06
SKARVEN

nas Lund Trio hadde, som sine skolekamerater, originale og selvkomponerte låter. Og denne gruppa hadde en noe sterkere fotsåle enn kveldens øvrige artister. Låta "The Long Winter" hadde et ganske interessant tema, og mange fine detaljer ble spunnet rundt dette. Jonas Lund Trio har nok flere konserter i vente, spesielt med Ole Morten Iversen på batteriet. Til Dirp Kvintett sitt forsvar er det bare rett og rimelig å konkludere med at Skarven ikke er denne gruppas ideelle forum. Skarven er et sted for sosial aktivitet, drikke pils og prate piss. Dirp Kvintett krever derimot helt andre forhold, hvor stemningen er mer lun enn løs, og hvor pilsen ikke må hentes for egen maskin. Dette gjelder til en viss grad Jonas Lund Trio og. Dermed gikk hele konserten i de yngstes favør, som skapte den desidert livligste stemningen.

FRITHJOF EIDE FJELDSTAD

Jazzens unge garde

konsert Det er vår. Endelig kan vi si det slik. Vi teller dager til 17.mai, og vi teller dager til sommer. Været har tatt på seg finstasen, og det skal spire og gro som gresset bak do. Men også noe annet spirer for fullt. Etter mye stell og stimulans har omsider Tromsøs unge jazzspirer tittet opp av jorden. Tromsø jazzklubb ryddet scenen for de unge håpefulle en vårfull søndag ettermiddag i forrige uke for å få blåst nytt liv i Tromsøs jazzmiljø. Storbandsensemblet fra Tromsø Kulturskole består av talenter i alderen ca. 15-50 år, med nærmere 95% overvekt av 15-19-åringer. Storbandet stod for åpningen av konserten, og det svingte i både akkorder, rytmer og stemning. Med Steely Dan, Count Basie og den noe moderne Neil Slater på repertoaret gjorde de unge jazzarvingene uutslettelig inntrykk på foreldre, venner og øvrig familie. Fine soloprestasjoner fra blant annet Ingvild og Svante på sax og en russ/avgangselev fra Kongsbakken vgs. på trompet gjorde at jazzen virkelig fikk satt seg i blodårene. Etter åpningen ble det opptreden av en sekstett, bygget opp av fragmenter fra kulturskolens storband og en ung jente, Eirin, på vokal. De kunne by på gode, saftige jazzvisker á la "My funny Valentine", "Summer Time" og "Loverboy of Birdland", hvor sistnevnte ble fremført med sterk overbevisning. Etter alt å dømme har Tromsøs lokale kulturliv nok å improvisere med i kommende år. Imponerende er også innsatsen fra hele apparatet rundt som bidrar til denne opprettholdelsen av et slikt bredt spekter av kulturelle tilbud for byens unge kunstnere. At det i det hele tatt finnes et alternativ i form av jazz er det bare å ta av seg hatten for! Men plakaten kunne også skryte av to grupper fra konservatoriet som skulle føre skuta trygt i havn etter de unges plask og moro. Først ut av de eldre var Dirp Kvintett (med 2 medlemmer utenfor konservatoriet), som i anledning kvelden holdt sin urpremiere. Mesteparten av gruppas materiale var skrevet av gruppas gitarist Jardar Vestvik. Dirp Kvintett klarte, tross et relativt greit nivå på besetningen, dessverre ikke å løfte stemningen i nevneverdig grad. Gruppa fremførte en håndfull helt akseptable og tidvis sjarmerende låter, men de etterlot seg kun en tredjedel av sine tilskuere til neste gruppe. Jo-

MARI BOINE
03.05.06
DRIV

Kraftfull og mystisk Boine

konsert Mari Boine har akkurat sluppet ny plate, den veldig godt mottatte *Idjagiedas - In the hand of the night*. Det første som slår meg når Boine trer på scenen er hennes enorme utstråling. Selvsikker, samtidig som hun virker tilbakeholden og mystisk. Gjennom hele konserten får vi se henne smile varmt, blant annet når noen i publikummet skriker noen fraser på samisk. Boine har med seg seks dyktige musikerne som spiller alt fra trompet og fløyte til keyboard. Bandet tar også flittig i bruk dataeffekter. Trompetisten Ole Jørn Myklebust fortjener mye ros for den utrolig vakre lyden han presset ut av instrumentet sitt spesielt når han duellerte med gitaristen. Det minner sterkt om jazztrompetistene Arve Henriksen og Nils Petter Molvær. Musikken til Mari Boine er mye mer enn samejoik, og det er nesten ikke til å unngå å bruke betegnelsen *world music*, et litt utvannet og vagt begrep. Det er stor spennvidde i de nye låtene hennes, fra det hypnotiske tittelsporet fra den nye skiven til tilgjengelige låter som "Vuoi vuoi mu". Låtene har en veldig repeterende rytme og Boines vare stemme flyter på en måte gjennom og over resten av musikken. Hennes stemme favner vidt, og under konserten hvisker, messer, snakker, joiker og synger hun om hverandre. Det var litt plagsomt at det var så mye støy på Driv under konserten og mange brukte konserten mer som sosial arena enn musikkopplevelse. Kanskje musikken hennes egner seg bedre i en konsertsal enn på en rockescene.

JOEP AARTS

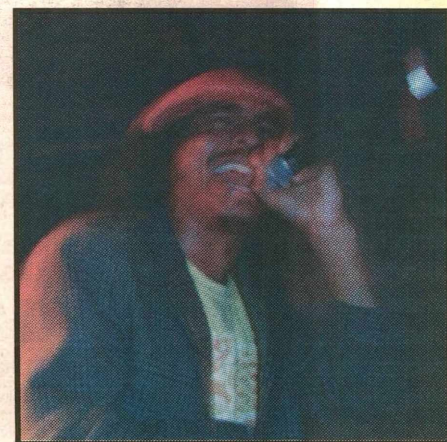
VISHNU/ THE CHEATERS/ TWISTAROOOS/ MAINLINERS
BLÅROCK
28.04.06

Twist and shout!

konsert Ikke før i 23-tiden kom første band seg på scenen. Kanskje noe i se neste laget, med tanke på at det var 4 band på plakaten denne kvelden, og siste band ut ikke var ferdige før i 03-tiden. Publikum må vel ta litt av skylda, og kanskje vurdere å dukke opp litt tidligere av og til. Det er ikke gøy for bandene å spille for tomt lokale. Nok om det. Vishnu gjorde en upåklagelig jobb, og det samme kan vel sies om The Cheaters, selv om sistnevnte ikke helt evnet å gjøre noe varig inntrykk. Denne kvelden dreide seg nemlig om Vibeke Saugestad. I en rød kjole og med omtrent ubegrenset med sjarm greide hun sammen med sine medsammensvorne rockabillyer å skru opp tremostaten på Blårock til latterlige høyder. Twistaroods spiller en type musikk som vi ikke ser for mye av nå om dagen, nemlig 50-60 talls rock'n roll, og for de som ikke allerede visste det; Saugestad har en aldeles vanvittig stemme som kler denne sjangeren perfekt. Kombinert med hennes ville dansing både på scena og i salen, tok det ikke veldig lang tid å få publikum på gli. Faktisk til den grad at det ikke var det minste unaturlig at publikum hoppet, danset og til og med vrikket seg på scena mellom vokalister og gitarister. Det var rett og slett en hinsides god stemning, man kunne ikke gjøre annet enn å kle på seg tidenes breieste glis, og la seg rive med. Fantastisk prestasjon av Twistaroods, og så vanvittig morsomt er det lenge siden vi har hatt det på konsert. Men kvelden sluttet ikke der. Svenskene i Mainliners måtte jo også få spille sin tilmålte tides tid. På dette tidspunktet må det ha vært en usedvanlig takknemlig jobb for svenskene å spille, da publikum allerede fra starten av fremdeles befant seg i en slags rock'n roll-rus etter Twistaroods innsats. Det ble derfor selvsagt nok en høydare.

ANDREAS MYRVOLD

FOTO: ESPEN SANDBERG

TIMBUKTU
VERKSTEDET
04.05.06

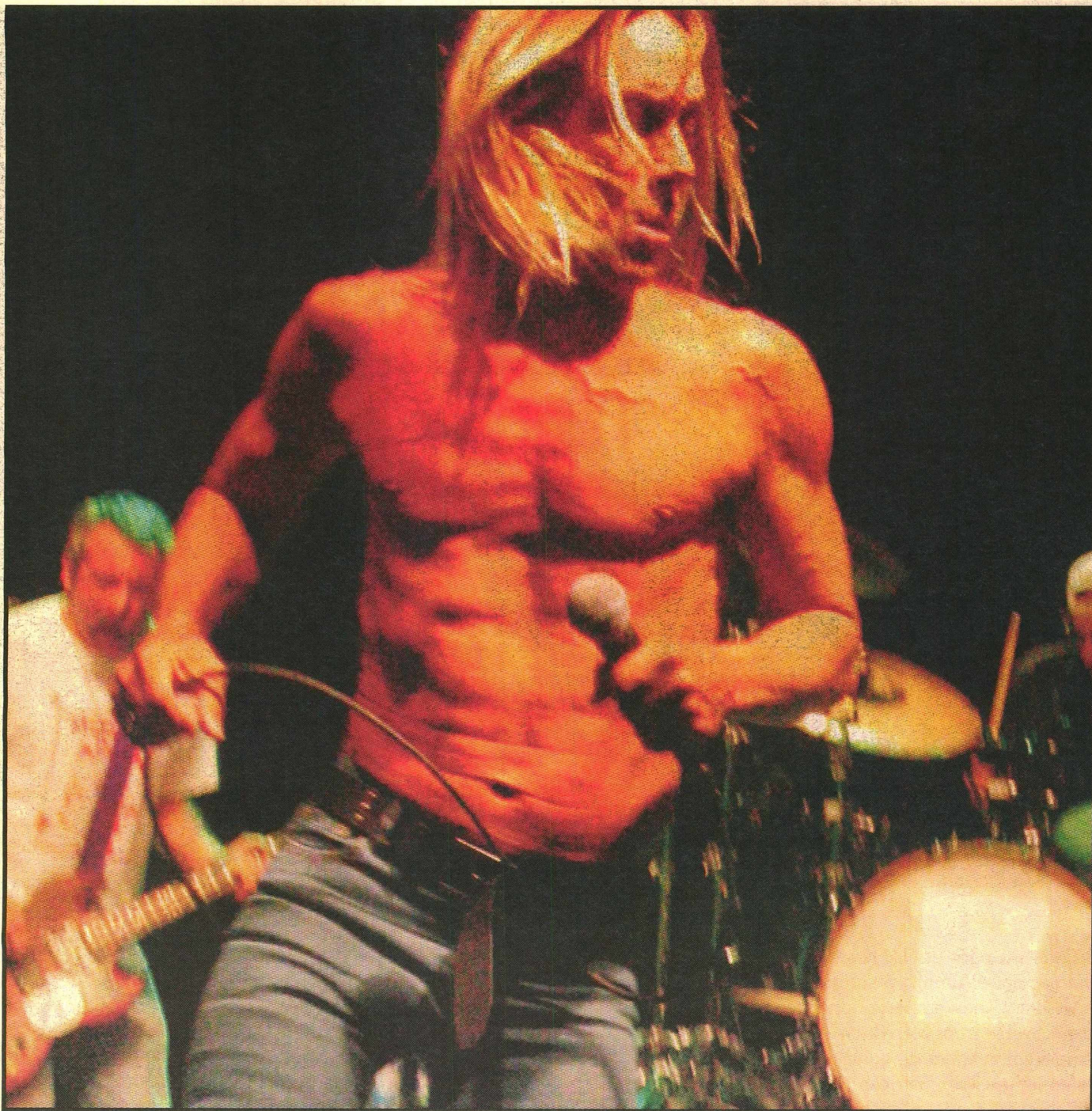
Alle vil til Tromsø men ingen vil dø

konsert Torsdag kveld på kulturhuset. Halv ti på kvelden, det dunker i veggene når man går inn. Og allerede da er trioene som kaller seg Timbuktu godt i gang med kveldens performance. Som vår kvinnelige fotograf så vakkert sa det "En liten, en stor og en kjekk". Timbuktu for de som ikke vet det er de som hadde landeplagelåten "Alla vill till himmlen men ingen vil dø" og det har også vært navnet på Norgesturen deres. Tromsø er tredje siste stopp før det går hjem. Men vi ser ingen tegn til fallende energi hos de tre. Mange vil si at svensk hip-hop ikke er svaret på livet, universet og allting, men når de får et fullstappet verksted til å hoppe i takt er det i hvert fall artig. Timbuktu leverte så solid og så tight, med mye sprell på scenen og en energi som jeg sjelden har sett hos rappere. Veldig artig. Veldig bra. Selv om det på cd muligens kan bli litt monotont så er det absolutt et gnistrende liveband. Så for de som ikke liker hip-hop vil det være verd et besøk. Neste gang Timbuktu er tilbake i Tromsø er jeg der. Garantert. Helt fremst.

GOTTFRIED GUNDERSEN

FOTO: HANNA BODSBERG

IGGY & THE STOOGES
BERGENSHALLEN
05.06.05

Gudfaren er eldst

konsert Det er torsdag ettermiddag og jeg har så vidt greid å komme meg på flyet på vei til Bergen via Gardermoen. En forsinket flyavgang, en ombooking, en Silence the Foe-konsert og et par uanmeldte besøk i Oslo senere, ankommer jeg endelig Bergen fredag morgen. Det er irriterende varmt, det er sommerstemning, og jeg skal altså på konsert med selveste Iggy. Undertegnede har ikke tidligere sett legenden i levende live, og derfor knytter det seg stor forventning til hva såpass aldrende rockestjerner har å tilby av krutt og kanoner. Man har jo sett nok av eksempler på matleie stjerner med stinne bukselommer før, og selv om man ikke mistenker Iggy for å synke så lavt, er det jo ikke godt å vite hva som venter.

Av en eller annen grunn så det faktisk ut til at Bergenshallen ikke var fylt til randen, noe som fortoner seg som aldeles uforståelig. At ikke Bergenspublikummet kjenner sin besøkelsestid bedre enn dette, er mildt sagt sjokkerende. Heldigvis fylte det seg rimelig godt opp etter hvert som konserten nærmet seg starten, men fullt var det altså ikke. Man kan vel skjønne at blodfansen vel ikke kom for å se oppvarmingsbandet, og jeg lurte på hvem det var som fikk lov om å bruke Kaizers Orchestra som oppvarming for selveste The Stooges? Det må da finnes minst hundre norske band

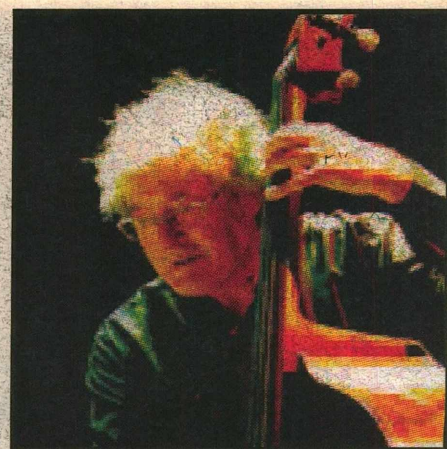
i tilnærmet samme størrelsesorden som hadde passet bedre enn denne rogalandske mafiaen til en slik oppgave. Kaizers har en bred publikumsappell, og det virket nok som en og annen publikummer hadde kommet først og fremst for å se disse. Synd og skam. Man kan ikke komme unna at det var malplassert, og som publikummer må jeg si at jeg følte meg både snytt og nesten fornærmet. Jeg hater ikke Janove og Hellkaizer Raizer, men fra arrangørenes side står dette til en Ng-

Knappt halv ti på kvelden ramler brødrene Asheton og Mike Watt inn på scena, mer eller mindre ut av ingenting. På siden av scenen står Iggy Pop og bokser i løse luften. 2 sekunder senere danser en gal mann rundt på scena iført lite annet enn en tettstående jeans, boots og et belte (som forsvant etter hvert). Sjelden eller aldri har jeg i hele mitt lange konsertrulleblad sett en så hinsides energisk frontfigur. Selv J.D. Wilkes i Th' Legendary Shack Shakers blir for novise å regne i slikt selskap. At en nesten 60 år gammel mann gjør skam på både de sinteste punkere, sprøeste tøysekopper og villeste hillbillyer er nesten ikke til å tro. Man må vel vokte seg for å tilegne alminnelige dødelige gudommelige kvaliteter, men om man skal gjøre et forsøk på å beskrive Iggy Pops utstråling fra scenen, alene med seg selv, en mikrofon og et band som mer eller mindre fremstår som statister, kan jeg ikke se en mer passende anledning. Det er vel omtrent umulig å beskrive hva mannen holder på med, men Iggys evne til å trollebinde publikum gjennom dansing og poseering på scenen kan ikke forklares på an-

nen måte enn at han enten er en alien i forkledning, eller en stein hakke sprø 16-åring på speed fanget i et gammelt hylster av gummi. Det er ikke et sekunds tvil om at han faktisk, etter nesten 40 år i bransjen, fremdeles viser genuin interesse for det han holder på med.

The Stooges trenger ikke akkurat gjøre mye ut av seg med en slik mann på laget, og det er vel like greit. Første låt ut var "1969", fulgt opp av blant andre "TV-eye", "I Wanna Be Your Dog" og "Fun House". Det kan være at lydbildet var litt plattere enn på platene, uten at det hadde noe som helst å si på opplevelsen. Det var også interessant å høre noen låter som sannsynligvis tilhører det varslede albumet. Vanligvis er det rimelig umulig å gi en rettfærdig dom over låter etter en gjennomhøring, men det virker som om The Stooges har beveget seg inn i en litt mindre energisk retning. Heldigvis viste bandet at de fremdeles besitter overskudd og kreativitet, da omtrent midtveis i showet vartet opp med en halsbrekkende syretrip av en jam, noe som vel kan sies å være høydepunktet i konserten. Etter litt over en time avsluttet The Stooges det ordinære settet med en reprise av "I Wanna Be Your Dog", og deretter et ekstranummer. Alt i alt var dette en opplevelse som heldigvis ikke kan måles i penger. Rock er nemlig ubetalelig merkelig faktisk.

ANDREAS MYRVOLD

ARILD ANDERSEN, BØRGE PETERSEN ØVERLEIR OG TORE JOHANSEN
30.04.06
LILLESCEENEN, KULTURHUSET

Mentor Arild Andersen

konsert En av de helt store headlinerne på jazzklubbens vårprogram var prosjektet *Songs* med Arild Andersen (kontrabass), Børge Pettersen Øverleir (gitarer) og Tore Johansen (trompet). Konserten fant sted 30.april. Undertegnede var på plass en halvtime før konsertstart. Å spille med legendariske Arild Andersen er enhver jazzmusiker, med et snev av vett i behold, sin store drøm. Hans komposisjoner åpner for kunstnerisk utfoldelse av det helt sjeldne slaget. Til tross for at veteranen har solid internasjonalt omdømme for samspill med John Abercrombie, Radka Toneff, Thomas Stanko og Bill Frisell, er det her hjemme han har den største stallen av musikere. I prosjektet *Songs* har han utvidet med mer norsk blod i form av Øverleir og Johansen, begge to av den høye elite og fine vare. Deres Nord-Norge turné ble rundet av i Tromsø, og som antatt sitter opplevelsen fremdeles godt lagret i minnet og skulper behagelig i de indre øreganger. Det musikalske landskapet Andersen, Øverleir og Johansen beveger seg i er en solid kulminasjon av "det beste fra hele verden" med føttene godt plantet i norsk fjelljazz. Med komposisjoner brakt frem av samtlige tre og en enkel, men elegant lyssetting, dannet det seg bilder i hodet av tørre ørkenlandskap, friske savanner, dype skoger og vann, masse vann. Trioen ble stadig, ved hjelp av artige loops og annet elektronisk småsnacks, hørendes ut som både en kvintett og sekstett. Foruten at herrene er tekniske mirakler og improvisasjonsmestere i ekte jazz-ånd var kommunikasjonen sjeldent teatralisk og artig å være tilskuer til. Andersen anså etter alt å dømme hele konserten som ren lek og moro, og mens han lot fingrene danse over treverk og strenger, danset resten av kroppen hans med unge Johansen og unge Øverleir, som begge var åpenbart henrykte over å få spille med "gamlefar". Spesielt imponerende var måten de to unge musikerne tilnærmet seg Andersen på. Til tross for solid sprang i både alder, erfaring og musikalsk bakgrunn var det som om de tre hadde delt barnevogn fra fødselen av. Repertoaret bestod av, som man sier: noe nytt, noe gammelt og noe midt i mellom. Spesielt artig var det å høre nytolkninger av Andersens "Reven (sitat Johansen: the Fox på jazzspråket)" og "Lussi" fra plata *Sagn*. Konserten ble også ytterligere stemningsfull i sin disige atmosfære ved at både trommer og perc rett og slett ikke var tatt med i regnestykket

SILENCE THE FOE
04.05.06
GARAGE, OSLO

Farvel Jante

konserter For et ganske fullt, men ikke stappet Garage, var det et teknisk og vel-fungerende Silence the Foe som drønnet av gårde med både nye og gamle låter denne torsdagskvelden. Siden sist jeg hadde gleden av å se bandet live, har de kommet med nytt album, samt at de har fjernet seg, i alle fall litt, vekk fra den såkalte "femi-core" greia de hadde for en stund siden, en merkelapp de ga uttrykk for å ikke være helt fornøyd med. "Penny for your lies", "As the Holy

spirit carries me like angels" og "I killed the last punk" var blant høydepunktene. Det var svært lite som skulle tilsi at det ikke skulle være duket for nok en fest med hardcore melankolikerne. Med så mye fett låtmateriale, munnsfillsolo og et så tight band, kunne dette fort utviklet seg til en klassiker. Men det tok liksom aldri helt av. Det lå rett og slett en slags klam hånd over hele lokalet, og det er vanskelig å sette fingeren på hva dette skyldtes. Sannsynligvis var det en demon. Likevel, bandet viste upåklagelig pågangsmot, til tross for de merkelige vibbene. Ekstranummer tok de seg også tid til, til tross for en noe laber applaus. – Vi er verdens minst selvhøytidelige band. Om det bare var mora mi som stod og klappet bakerst i salen hadde vi spilt mer, unnskyldte en sedvanlig ublu Anders Voldrønning. Man føler ikke akkurat behov for å gi bandet refs på dette punktet, da det endelig løsnet på denne siste låta, og et publikum som strengt tatt skulle hatt seg en bitteliten tur i skammekroken forsvant ut i sommernatta.

ANDREAS MYRVOLD

BENEA REACH
MONUMENT BINEOTHAN
TABU

å finne sitt eget uttrykk, nesten til den grad at det er umulig å sette de i bås, og det er jo noe de fleste oppegående band streber etter. Men om man skal gi en pekepinn ligger de og vaker i grenselandet mellom hardcore, doom og deathmetal med en passe dose emo og progressive riff. Blytung metallisk hardcore med grindevokal kan man vel si. Stammen i bandet er finnene Illka og Marco, på henholdsvis vokal og trommer (begge spilte tidligere i hardcore-bandet Selfmindead). Det er vel også disse to som gir bandet mye av sitt særpreg. Ikke minst kan vel sistnevntes traktering av trommesettet karakteriseres som unik. Som allerede nevnt er plata en suksess. For alle som liker seig og tung musikk er denne plata så å si det de ikke visste de lette etter, man får nemlig en slags «bitene faller på plass» opplevelse av å la seg lure inn i Benea Reachs mørke og mystiske verden. *Monument Bineothan* har med andre ord noe ved seg som ikke kan beskrives. Spesielt lettfordøyelig er det altså ikke. (Release 29.05.06)

ANDREAS MYRVOLD

Majestetisk monster

plate Benea Reach fra Oslo gir i disse dager ut sin første fullengder, og de som kjenner til bandet har lenge gått og nesten tisset på seg i spenning. Med medlemmer fra flere ulike band av den såkale «Subchurch-scenen», har bandet plukket med seg musikere fra øverste hylle innen flere ulike sjangre. De har bakgrunn innen både hardcore, metal og mer tradisjonell rock, så med et slikt utgangspunkt burde det være duket for noen interessante timer ved stereoanlegget. Det som er så fett, er at bandet faktisk innfrir forventningene. Det har med stort hell lyktes med

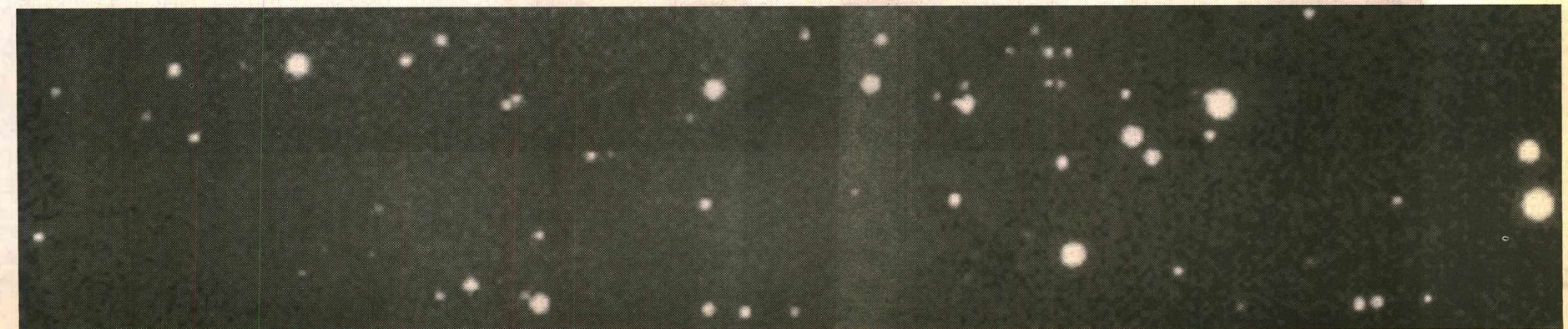
SILENCE THE FOE
SHAKING HALLELUJAH
PLAYGROUND MUSIC

Desperat Halleluja

plate Etter et par vellykkede EPer, flere år med konserter og turnering, har endelig Trondheimsbandet Silence the Foe greid å slippe sin første fullengder. Ikke minst høynet jo EPen *Sweet Sweet Suicide* (2004) forventningene om at noe stort var i gjære. Hva har så skjedd med StF anno 2006? Det låter fremdeles fengende, og lydbildet er spekket med detaljer og intrikat riff-føring. Sounden er mye den samme som på den nevnte EPen, men mange av låtene er muligens skrudd litt opp i tempo. Det låter mer rock og litt mindre hardcore, men de beveger seg fremdeles trygt innen

sistnevnte territorium, og som sagt så låter de fremdeles, om ikke enda mer, som seg selv. – Vi er mer inspirert av tidlig 90-talls grunge, slik som Melvins og Helmet. Det er fordi vi digger det, forklarer gitarist Marcus Forsgren. Likevel, alle låtene er ikke like umiddelbare som det bandet har prestert før. Det skyldes sannsynligvis både albumformatet og de noe mer sofistikerte arrangementene. Låta med størst hitpotensiale er utvilsomt "I killed the last punk", og det er da også denne som har blitt playlistet på MTV. Tekstmessig har vokalist Anders Voldrønning beveget seg i en enda mørkere retning enn det han har prestert før. Det er ingen hemmelighet at bandet i sin tid hadde et kristent utgangspunkt, og dette er fremdeles synlig, både i mange av tekstene og i valg av albumtittel. Men at de er i ferd med å bevege seg stadig lenger vekk fra dette kommer, om enn noe vagt, til uttrykk. Bassist Arnbjørn Joar Styrkor Marklund har da også bestemt uttalt at bandet ønsker denne distansen. Det er vel tidlig å forutse hvor det bærer, men *Shaking Hallelujah* er i alle fall et bunnsolid statement på at STF er et band å regne med.

ANDREAS MYRVOLD

Alternativ festivalsommer

Lei av endeløse øl- og dokøer, gjørme og kjipe hipstere? Da gjør man klokt i å ikke sette seg på første og beste fly sørover i sommer kvartalet.

TEKST ANDREAS MYRVOLD / CLEMET ASKHEIM

Sommeren er som kjent selve høytiden i festivalnorge, og i det uoversiktlige mylderet av de hundrevis arrangementene landet over er det svært vanskelig å skulle navigere seg frem til de mest interessante og ikke minst særeste festivalene. For de som er spylei av kommersielle drittfestivaler med hylende fjortiser og hippe wannabes, finnes det heldigvis råd. Man trenger ikke engang å ta turen sørover, og hvorfor i hule skulle man det? Nord-Norge er plassen å være for de som søker den genuine og slentrende festivalfølelsen.

Skippagurrafestivalen (30.juni – 02.juli)

Rockefestival i Tana. Blant bandene som skal spille er Chixdiggit (Canada), Ida Maria, Lumen (Russland) og Tromsøbandet Washington.

Riddu Riddu (11. – 16.juli)

Den internasjonale urfolksfestivalen bringer inn artister fra hele kloden. Alternativ festival for dummes, med andre ord. Nylig besøkte den Sør-Afrikanske ambassadøren I.Coovadia universitetet i Tromsø for å diskutere både akademisk utveksling med UiTø og kulturell utveksling med Riddu Riddu. Dette sier mye om Riddu festivalens status, og ambassadøren ser positivt på en eventuell Sør-Afrikansk delegasjon. Han hadde et møte med representanter for festivalen i Árdnaen for å diskutere dette nærmere, og det kan ha vært et fruktbart møte.

– This was one of the main reasons I came here today. As for the Riddu Riddu festival, we will have people coming, apart from the South African bands that have been invited. I think we will have four persons representing indigenous people, but we have not yet come to a decision, kommenterte han diplomatisk til Utopia rett etter møtet.

Midnattsrocken (20. – 23.juli)

Rockefestival i Lakselv. Kanskje ikke tidens alternativfestival, om man skal tro programmet. Blant artistene finner man nemlig Briskeby, Mira Craig og Turboneger.

Márkomeannu (25.- 31.juli)

Arrangeres både i Evenes, Skånland og Gratangen kommuner. I løpet uka kan

SATSER PÅ RIDDU: Sør-Afrikas ambassadør I. Coovadia

man oppleve både kunstutstillinger, seminarer, fortellerarrangement, barnefestival, teaterforestilling, samisk dansetilstelning, filmvisninger, terrengløp med lassokasting og selvsagt konserter."

Nykksundfestivalen (28. – 30. juli)

Ska og reggae-festival i det gamle fiskerværet Nykksund i Lofoten. Plassen har rykte på seg for å være en aldri så liten spøkelsesby, og vi som har vært så heldige å besøke denne sivilisasjonens siste utpost før hvalens rike sprer seg ut i horisonten, kan bekrefte at denne mystiske beskrivelsen faktisk passer ganske bra.

Karlsøyfestivalen (8.-13. august)

Alternativ festival på den legenda-

riske hippie-plassen Karlsøy i Troms.

En musikk- og kulturfestival med mening, som de kaller det på sine hjemmesider. Festivalens eget manifest sier vel det meste: "Den er ei markering av motstand mot et samfunn der de viktigste verdiene er lønnsomhet, konkurranse og grådighet. Den er en protest mot raseringen av distriktene, miljødeleggelsene, rasisme og diskriminering. Den protesterer mot kolonialismen, utbyttinga og den brutale undertrykkinga av verdens folk. Karlsøyfestivalen er en fest for og ei feiring av alle positive motkrefter! Den skal gjenspeile, gjenskape og fremme alle de alternative kreftene som kjemper for en annen og bedre verden preget av solidaritet, medfølelse

og kjærlighet!"

Varangerfestivalen (09. – 13.august)

Programmet for denne festivalen, som avholdes i Vadsø, er foreløpig ikke klart, men at det dreier seg om såpass mange som 10.000 besøkende er jo rimelig imponerende.

Den ultimate forsøkskanin

Som alle vet, er grundig forskning avhengig av et representativt utvalg. Kristoffer Hovind Juell er litt i overkant representert.

TEKST: ANDREAS MYRVOLD
FOTO: ESPEN SANDBERG

På andre siden av en gangbro, bortgjemt langt inne i Naturfagbyggets irrganger, treffer vi mastergradstudent Kristoffer Hovind Juell i et av byggets utallige laboratorier. Det er her han har sitt daglige virke, blant duppeditter og duppedingser av ukjent opprinnelse og formål. Vi har fått nyss om at han har nærer en viss iver for å yte sitt beste i forskningens tjeneste. Der gjennomsnittlige studenter slenger seg med på et forsøk eller to innimellom, for et skarve skrapelodd eller en kinobillett, oppsøker Juell det som kan kripe og gå av ulike tester. Mannen later ved første øyekast til å være en helt normal og trivelig student.

Hvordan fattet du interesse for å bli forsøkskanin?

– Det var vel egentlig for å se spennende resultater av forskning, eller spennende resultater av spennende forskning. Du ønsker altså å bidra til å lage spennende resultater?

– Ja, jeg innså at jeg aldri kom til å komme meg opp på forsker-nivå, men jeg kan jo delta på test-objekt-nivå! Der kommer jeg til min rett.

Har du et anslag på hvor mange tester du har vært med på de siste årene?

– Jeg vet ikke. Jeg husket antallet helt til i fjor en gang, da deltok jeg i en helt ny test som gjorde at jeg glemte det meste som har vært før den tid, men det må ha vært kanskje 30 tester i året eller deromkring.

Representativt utvalg

Men du har jo kanskje fått med deg litt vitenskapsteori, for eksempel på ex. fac, ikke sant? Så du er vel kjent med de fallgruvene forskere kan falle i når det kommer til representativt utvalg. Har du tenkt på at du kanskje er i ferd med å forpurre testresultatene, og på sikt senke nivået på den forskningen som blir gjort ved UiTø?

– Jeg regner med at det er hundrevis flere enn meg som deltar på testingen. De kan jo ikke basere seg på et eneste menneske. Men jeg håper jo at jeg har en viss innvirkning på resultatene.

Du sa i stad at du føler deg som et testobjekt og ikke som en forsker?

– Nei, men jeg er jo med på forskning, det er jeg som lager resultatene. Uten meg så blir det jo ingen forskning.

Så du har altså ikke noen skruper med

dette?

– Jeg tror det jevner seg ut. Ta et eksempel: Hvis jeg får slettet synet i en test, så vil jo det påvirke hvordan jeg velger ut fargen rosa i forhold til grønt i den neste testen.

Du mener å si at regnestykket går opp fordi du til enhver tid endrer personlighet på grunn av overtesting?

– a. Hm. Det var egentlig et veldig vanskelig spørsmål. Jeg føler meg litt forvirret. Jeg tror det går opp i opp, hva nå det måtte bety.

Lab-rotte

Hva slags tester har du blitt utsatt for?

– Nja. De tester nervesystem og sletter minnegradient og litt sånn.

Innen hvilken forskningsgren er det dette foregår?

– Det er for det meste innen biologisk økologi, men jeg gjør jo alle andre slags tester også. Jeg har jo bodd ved institutt for psykologi, altså i Åsgårdveien studentboliger, og da ble det en del psykologi tester.

Ja, Åsgård er det jo mange som kjenner til. Har du noen favoritttest?

– Hørselstesten er ganske artig. Man tester forskjellige lyder, så som "piiip" og "squiiiiik".

Apropos "piiip" og "squiiiiik"; føler du deg av og til som en lab-rotte, eller mus, sånn som i Monty Python sketsjen?

– Muligens som en laboratorie mus, men vanligvis føler jeg meg helt normal. Jeg går på jobb og trives godt. Det kan være jeg føler meg som en brikke i et spill, men det er et artig spill, så det er jeg gjerne med på.

Et levebrød?

Har du spekulert i å oppnå visse fordeler? Man får jo som oftest en slags kompensasjon for å delta i forsøk?

– Det er jo akkurat som å gi blod. Man får jo gjerne et krus eller en appelsin eller en refleks kanskje.

Flaxlodd?

– Flaxlodd ja. Riktig!

Har du tjent deg rik på flaxlodd skraping?

– Nei. Jeg fikk ganske mange lodd en stund, men det var lite uttelling. Jeg har likevel så jeg klarer meg.

Har du opplevd konkurranse i testmarkedet? Er det andre testobjekter som går deg i næringa?

– Nei. Det er fritt og åpent. I vitenskapens tjeneste er det bare å melde seg. Jeg oppfordrer enhver oppegående student til å delta. Her står det ikke til stryk, det er frivillighetens ånd som gjelder.

Tips for eksamensnerver

Hvilke erfaringer har du dratt ut av testingen? Føler du deg bedre rustet til ek-

samener for eksempel? Du er vel blitt en kløpper til å krysse av på skjemaer, og til å gjette de rette svarene?

– Jeg vet ikke. Vanligvis går jo mye av testingen meg litt over hodet. Jeg vet ikke helt hva jeg krysser av på, men det blir jo som oftest nesten den samme følelsen som på eksamen. Så ja, jeg kjenner meg igjen, jeg er veldig trygg på settingen. Hvis jeg føler meg utilpass tar jeg kanskje en test før eksamen, for å komme i det rette humøret.

Vet du noe sted man kan få testet seg, om behovet skulle oppstå?

– På biologi, avdeling for økologi og populasjonsgenetikk er folk hjertelig velkommen.

Genetikk? Driver dere og tukler med den slags? Trodde det var forbudt jeg?

– Neida. Nå surrer du med begrepene. Som sagt er folk hjertelig velkommen hit til biologisk institutt. Om noen går seg vill i gangene her, skal jeg nok alltid få geleidet de videre til en test av et eller annet slag. Vi har alltid behov for nye folk.

Donerings lureri

Noe forvirret forsøker vi nå å komme til bunns i hva det egentlig er som foregår i laboratoriums-labyrinten på Naturfagbygget. Mener virkelig Juell det vi tror han mener? Drives det *den slags* forskning her? På UiTø!?

Nye folk?

– Ja. Det går alltid med noen.

????!!

– De er som statister vet du. Fyll på. Man kan krysse av en sånn egen liten rubrikk

i Samskipnadens skjema når man innløsjeres som student, der man sier at man er åpen for testing. Litt sånn som organ-donasjon. Da stiller man seg åpen for ulike "innfall" i løpet av studietiden.

Innen genetikk?

– Ja, for eksempel. I genets ånd. Det er en slags LEGO-genetikk, der man bygger og ser hva man får.

Har dere oppnådd noen resultater på menneskelige testobjekter?

– Der har jeg ingen kommentar.

Allviter

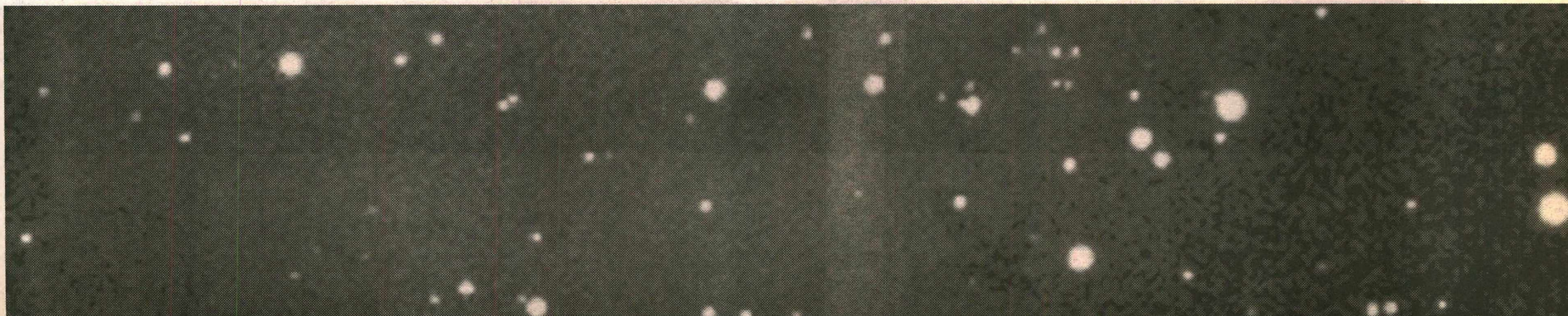
Selv om vi sitter midt i kantina på Naturfagsbygget, føler intervjueren på dette tidspunktet et visst behov for å avrunde, og komme seg trygt tilbake på rett side av tverrforbindelsen. Det virker om som om Juell sitter på mer informasjon enn hva godt er, men vi drister oss likevel til å stille et spørsmål vi brenner inne med, da vi vel neppe har møtt særlig mange andre på vår vei som har virket bedre kvalifisert til å svare.

Vet du om vi nærmer oss dommedag?

– Den har vel vært, har den ikke? Skal vi se... jeg regnet litt på det. Jo, den var i fjor faktisk, like før studiestart. Så det er i boks, det er ferdig.

Har du noe å tilføye til slutt?

– Jeg vil vel si at livet er en test. Det er egentlig bare å gjøre det beste ut av det.

JEFF WAYNE'S MUSICAL VERSION OF THE WAR OF THE WORLDS

En romodysse i litteraturen

Til alle tider har menneskene fablet om fremtiden og universet, etter hvert også om en fremtid i universet. Denne fablingen tok på et eller annet tidspunkt form av den avanserte sjangeren science fiction.

Når det hele startet er ikke så lett å si, men hvorfor ikke starte med den franske forfatteren Jules Verne som i 1865 skrev boken "En reise til månen". Sammen med H.G. Wells regnes Verne som science fiction-romanens far, og et av hans særtrekk var den selvsagt måten han forestilte seg utenkelig teknologi på. Han var meget opptatt av geografi og det skulle i ettertidens lys vise seg at han også var svært framsynt.

I boka *The war of the worlds* som H. G. Wells skrev i 1898, lander en meteoritt i London, som viser seg å være et slags fartøy sendt fra Mars. Det er ikke altfor lenge siden menneskeheten landet sin første doning trygt på den røde planetens overflate, som siden styrket teoriene om at det hadde vært ansatser til primitivt liv der tidligere. Boka har inspirert en hel rekke filmer, TV-serier og annet, men det er filmen fra 1953, regissert av Byron Haskin og nyinnspillingen fra 2005 regissert av Steven Spielberg som er de mest kjente forsøkene på adaptasjoner av den klassiske boka. Filmen fra

1953 vant Oscar for beste spesialeffekter. En artig parentes for de aller mest nerdete, er at under et intervju i spillmagasinet *The Edge* i 2005, uttalte en av designerne av det udødelige arkadespillet *Space Invaders*, at romvesenene i spillet er basert på Wells beskrivelser av marsboerne i *The war of the worlds*.

En annen amerikansk storhet innen sci-fi-litteratur som etterfulgte Wells, var Robert A. Heinlein som ble født i 1907. Hans verker spenner over en rekke felt og et langt tidsrom, men i dag er nok boka *Starship Troopers* fra 1959, den mest kjente. Mest på grunn av den mye negativt omtalte filmen fra 1997, regissert av Paul Verhoeven. Da boka kom ut ble Heinlein anklaget for fascistiske tendenser og da filmen kom i -97 ble den av mange ansett for å være militaristisk. Begge disse anklagene har bidratt til verkets status som klassiker.

Sci-fi fra Øst

Det er ikke bare Vest-Europa og USA som har huset pionerer inn sci-fi. Også Sovjet bidro med sitt. Isaac Asimov ble født i Russland i 1920 og er kjent som en usedvanlig oppegående herremann med bedrifter innen de fleste fagfelt. Han og familien emigrerte til USA da han var tre år gammel og gjennom en årrekke publiserte han en rekke bøker

i serien "Foundation", den første i 1942. Asimov har definitivt satt spor etter seg, også langt utenfor science fiction-sjangerens grenser. Ord som *positronic*, *psychohistory* og *robotics* ville neppe vært en del av det engelske språket uten Asimov. TV-serien *Star Trek: The Next Generation* tok i bruk androider med "positronic brains" og krediterte Asimov for å ha funnet opp denne fiktive teknologien. Skaperen av *Star Trek*, Gene Roddenberry, var for øvrig en av Asimovs nære venner.

Ordet *robot* har en forhistorie som opprinnelig startet i Tsjekia med forfatteren Karel apek. Bakgrunnen er det Tsjekiske ordet *robotovat*, som betyr "tvangsarbeid" apek brukte dette ordet i betydningen vi kjenner det i dag, første gang i skuespillet *R.U.R. (Rossum's Universal Robots)*. Det ble satt opp første gang i 1921 og ordet *robot* brukes til å beskrive menneskelignende androider som produseres i en fabrikk og anvendes som tjenere. Her ble altså ideen om roboter født.

Den tredje store

Polen har også fostret en storhet innen sci-fi, nemlig forfatteren Stanislav Lem. Mest kjent er hans bok *Solaris* fra 1961, som foregår på en isolert romstasjon. Den ble filmatisert i 1972 av den meget

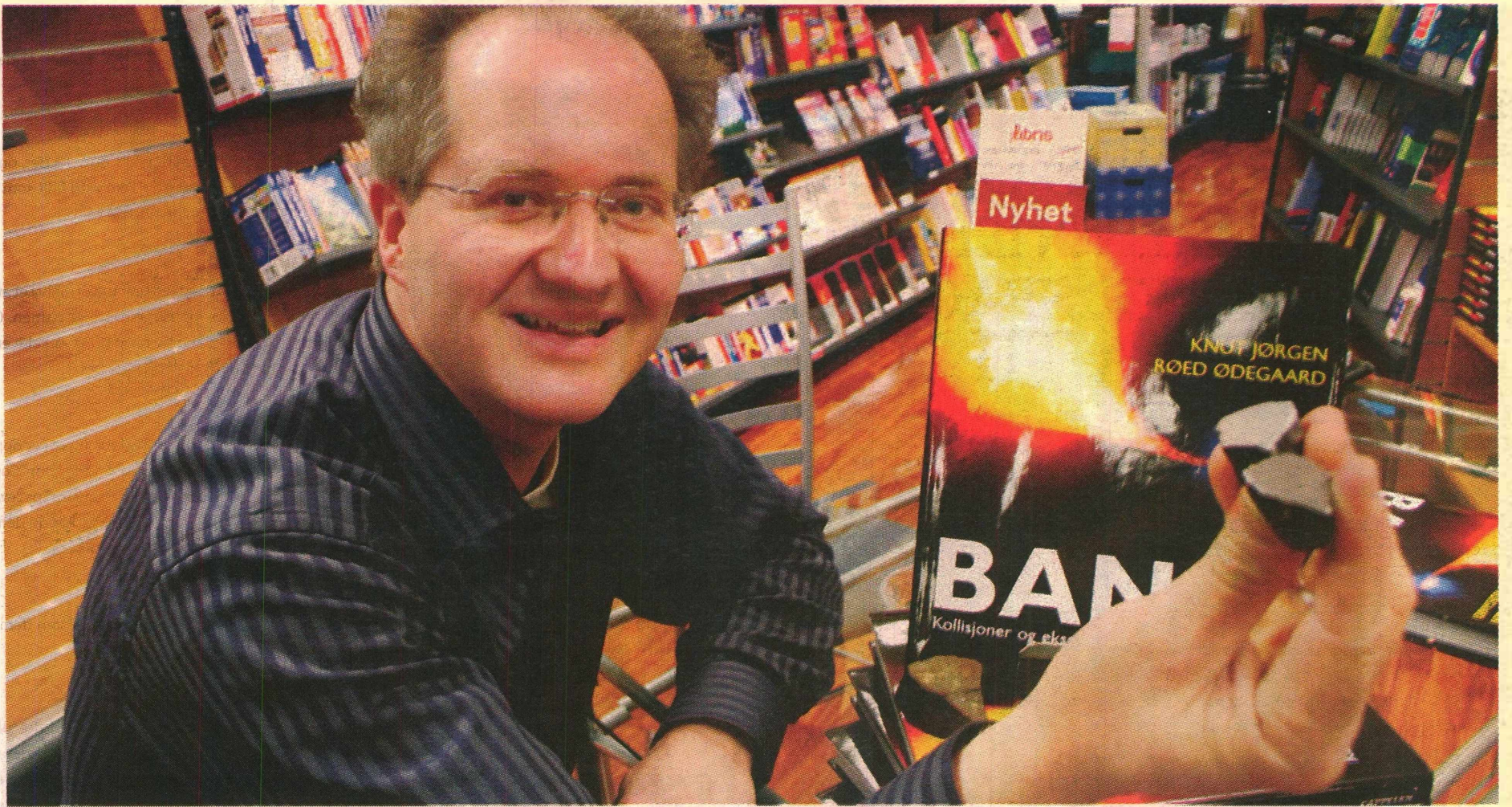
anerkjente russiske regissøren Andrei Tarkovsky. I 2002 kom Hollywood sin versjon med Steven Soderbergh bak kameraet og George Clooney foran.

Sist, men ikke minst må Sir Arthur C. Clarke nevnes, den eneste gjenlevende av de tre store innen klassisk science fiction-litteratur. Sammen med Stanley Kubrick står han bak et av de viktigste og største verkene innen science fiction, nemlig *2001: A Space Odyssey*. Løst basert på Clarkes egen novelle *The Sentinel*, ble boka og filmen, til etter en forespørsel fra Kubrick om å skrive en bok om den menneskelige tilværelsen. Det ekstraordinære ved samarbeidet mellom Clarke og Kubrick er at boka ble skrevet samtidig som filmen ble laget. I dag regner vi 2006 og 2001 er for lengst passert, men novellen *The Sentinel* ble skrevet i 1948 og både filmen og boka *2001: A Space Odyssey* kom ut i 1968.

(Kilde:Wikipedia.org)

En annerledes nerd

Astronom Knut Jørgen Røed Ødegaard tok turen til Tromsø for å promotere den nye boka si *Bang!* Og med seg hadde han en bit av Mars.

TEKST: OLE MÁHTTE SCHEIE ANTI
FOTO: ESPEN SANDBERG

«Bang! Krash!» nærmest roper han ut mens han hopper rundt energisk som et gammaglimt mens han prøver å forklare hvordan jorden ble til. Knut Jørgen er i byen og skal forklare oss kosmos. Det er ikke vanskelig å forstå hvorfor han fikk prisen «Årets kommunikator» i 2004. For mannen er akkurat som sett på tv – entusiastisk, livlig og hyperaktivt forførende.

Entusiastisk

Drøye 300 sider populærvitenskap er resultatet av tre års arbeid. Ødegaard har en fortellerstil som gjør at man ikke trenger være rakettforsker for å forstå big bang-teorien. Varemerket til Ødegaard er at han klarer å formidle astronomi på en måte som fremkaller en enorm entusiasme hos mottakeren. Og det var en godt blandet forsamling som hadde tatt turen til Jekta en tidlig lørdagsformiddag for å høre Norges

mest kjente astronom tale. Både journalister, pensjonister og ungdomsskoleelever med naturfagprosjekter fulgte Knut Jørgen med fasinasjon. Og spørsmålene var mange, noe som tyder på at interessen for verdensrommet er noe som finnes i alle aldersgrupper. Men den som er mer en gjennomsnittlig interessert i astronomi, det er Knut Jørgen det. Under Venuspassasjen, da planeten Venus passerte solskiven i 2004 – dvs at Venus kunne bli observert som en svart flekk fremfor solen, fridde han foran 2000 tilskuere i Frognerparken. Kjærlighetserklæringen ble betydelig omtalt i media og selveste New York Times plukket opp frieriet. «Stjerneparet» Knut Jørgen og Anne Mette Sannes valgte å døpe datteren sin Aurora Miranda etter nordlyset (Aurora Borealis er latin og betyr nettopp nordlys). Og når man først skal gjøre noe så må man gjøre det ordentlig. Hun ble døpt under nordlyset her i Tromsø.

En bit av Mars

Knut Jørgen kom ikke tomhendt til Tromsø. Han hadde med seg meteoritter og deler av en komet som slo ned i USA. Rustfritt stål fra verdensrommet er uhyre kult og man får virkelig en smak av rommet av å ta og føle på noe som har reist milliarder av kilometer gjennom det uendelige universet.

Men høydepunktet var definitivt Marssteinen som er verdt sin vekt i diamant ganger ti. Eller – stein er å ta litt hard i. Skal jeg anslå størrelsen så var den ikke større enn 2x3 millimeter, den var så liten at det var umulig å ta et godt bilde av den. Og hvorvidt den egentlig kommer fra Mars eller om den bare er et rødt sandkorn som Knut Jørgen har funnet i sin egen hage er uvisst. Men jeg velger egentlig å tro ham, for han er meget overbevisende der han prøver å forklare hvordan denne bitte lille biten av Mars har klart å forville seg til Antarktisk der den ble funnet.

ET phone earth

Innen 2025 vil man vite med sikkerhet hvorvidt det er noe annet liv i verdensrommet påstår en gravalvorlig Knut Jørgen. Store teknologiske fremskritt gjør at vi stadig lærer nye og spennende ting om universet. Og utforskningen av rommet fortsetter i et stadig økende tempo. Vi vil nok ikke finne Yoda flygende i en ufo med det første, det første funnet vil nok være litt mer primitivt, kanskje noe å la Jar Jar Binks eller en annen encellet organisme.

Når tror du vi får feriekolonier på månen da?

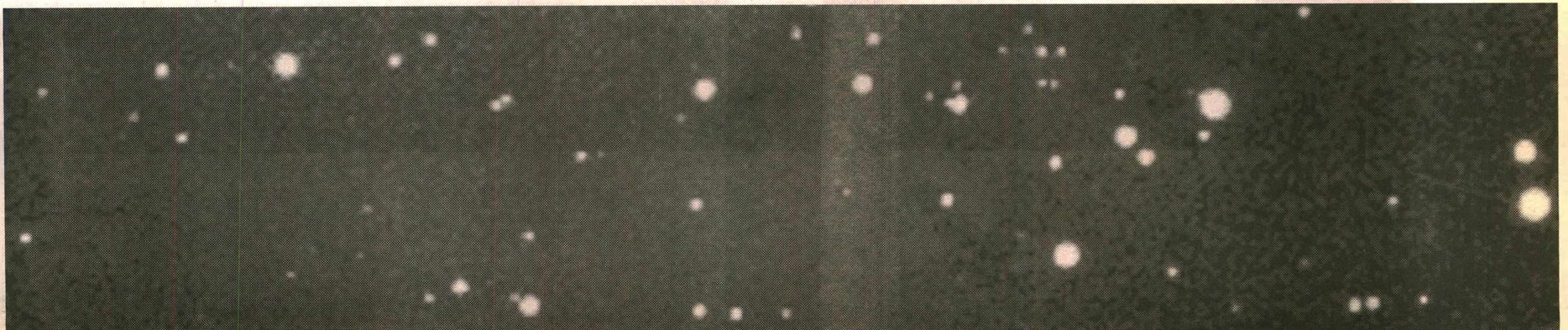
– Den dagen vi får oss romheiser som gjør det billig å reise ut i verdensrommet, vil vi også se at feriekolonier på månen kan bli en realitet.

Armageddon

Meteoror truer stadig med å utrydde alt liv på jorden og dinosaurerne ble utryddet da en stor stein traff jorden. Diverse amerikanske filmer har lekt med tanken å sende ut romskip som etter mye om og men skal redde verden fra den sikre død. Knut Jørgen mener at Hollywood er lysår fra sannheten, og at virkeligheten ikke er så enkel.

Men hva er sjansene for at Universitetet blir truffet av en meteor før eksamen, er det noe poeng i å lese eller bør jeg gamble på det utenkelige?

– Sjansene er absolutt tilstede, og er man evig student så er sjansene meget store, kan Knut Jørgen avsløre, og det er mer enn godt nok for en pensumlei student. Så det blir heller utepils på Driv enn en døv lesesal på meg fremover.

UTROPIAS GUIDE TIL INNER & OUTER SPACE FRA A TIL Å

av GEIR SKATDALEN

Aum

Og slik vart verden skapa, og slik skal verden att gå til ende. Fra stillhet til stillhet, fra intet til intet. Eller kanskje ikke. En ting er sikkert: sier du det mange nok ganger trur du på det sjøl.

Buddha

Merkelig at folk tenker på en spesifikk person når man nevner ordet, men Buddha er altså en tittel og ikke et navn. Buddhaens metode beviser det omstridte temaet mennesket har lurt på gjennom hele sin eksistens: det er faktisk mulig å bli like fjern uten dop som med.

Chandra

...eller månen på godt norsk. Ved første øyekast kan man lett få for seg at månen er menneskets første møte med rommet, men månen er selvfølgelig bare det fysiske legemet som peker på det første møte med det virkelige space: det finnes saker du ikke har kontroll over, og alt går i bane.

Dommedag

Alt tyder på at timen er innen rekkevidde: Polene smelter, mayakalenderen tar slutt rundt 2012, og populærmusikkens lister toppes av mennesker som ikke hylles for deres vokale eller instrumentelle genialitet, men for det ansiktet og den kroppen de er født inn i. Count your days.

Eksistens

Hva er vi laget av? Hva er bevissthet? Hvordan kan man si at noe er? Hvordan kan man si at noe ikke er? Kanskje i det er begge delene? Kanskje du skulle drite i å tenke så mye og heller gå og se på tv. Eller kanskje ikke? Alle disse spørsmålene, født ut av det eneste svar man får. Vi er her. Nå.

Filosofi

Nevnt om, men mens man snakker om det, som mennesker er vi programmert til å spise, puste, pule osv., men ved sunne vekstvilkår kan man vel også si at mennesket er programmert til å tenke, selv med god hjelp fra tv og liknende media for å dysse ned dette. Hvorfor skal vi tenke så mye hvis man insisterer på det biologiske livssyn og den sterkeste overlevelse? Hvis organismen gjør det som er i ens makt for å overleve er det vel mer gunstig med automatisert handling uten innblanding av bevissthet? Se, der var man i gang igjen.

Goa

Det siste hippieparadis med tilgang til strender, trivelig rusmisbruk og tung trance-musikk er i god gang med å bli et charterturistmål. Legges til under dommedagsprofetiene.

Himmel

...og helvete. Velkommen til verden. Husk at alle fenomener er tomme, og det er en selv som bestemmer mening og verdi av det man blir tildelt. Slik kan man være rik uten eiendeler og fattig på toppen av et gullfjell.

Invader Zim

Fet animasjonsserien om det mycket egosen-triske romvesenet Zim og den lille hjerneløse robothunden hans, Gir, som til stadighet prøver å ta over den ufattelig teite menneskerasen og den stygge planeten deres. Kraftig kritikk til populærkultur, det indoktrinerte syn på dyr som kjøtt og i det hele tatt menneskelig lært dumskap. Lastes lett ned på nettet fra disse Torrent-sidene. Fungerer perfekt for de røyk- og bakfulle søndagene der man helst vil slippe å bevege seg ut i lyset.

Jesus

Og sannelig jeg sier dere, det er mange som driver og disser Jesus for alt mulig rart, helt uten innsikt i sakens natur. Hør så mine ord: Jesus var mest sannsynligvis en av de mest likendes og opplyste folka som noen gang har trasket rundt på vår moder jord. Man kan ikke skylde på Demokrit for at folk driver og bomber japanesere, akkurat som man ikke kan skylde på foreldregenerasjonen for at ungdommen nu til dags er helt på bærtur. Det er tolkningen av det som blir lagt frem og de ideene som skapes ut ifra dette som perverterer. Så skyld ikke på Jesus for andres handlinger, men se heller på menneskene som følger etter og som med sine begrensede kognitive evner prøver å gjøre opp sine egne meninger om saken. Som de sier på kontinentet: People inhabit space, Jesus was space.

Kvantefysikk

Man, det er så speisa at det er helt sjukt egentlig. Eksistens er partikler i tilfeldige baner som oppfører seg bølgeaktig. Greit å ta seg en tur inn i tankeland i ny og ne, men man kan spørre seg om det virkelig er viktig å se så nøye på saken. Man står i stor fare for å bli gal, og det eneste som blir bevis-

er at alt er forhåndsbestemt. Det er som vi alle vet ingen nyhet.

LSD

Hvis man tar alt som står skrevet på sidene her, gjør det flytende og drypper denne væsken på små papirlapper så får man et stoff som gjør deg ufatterlig fjern i en begrenset periode. Litt som en begrenset opplysthet, der man i det ene sekundet har innsett alt, mens man i neste øyeblikk ikke helt husker hva man innså, og hvorfor det var så viktig. Ikke for de med dårlig hjerte, men kanskje noe for de som tror de har skikkelig peiling på hva som er hva.

Matematikk

Tall har ingen videre mulighet for tolkning, og er derfor et bedre språk å overføre meninger på enn ord, men skulle man bruke dette som språk hadde man selvfølgelig måtte legge meninger til tallene, og man ville derfor vært like langt. Livet er fullt av paradokser.

Namaste

Det betyr noe sånt som "hallo" og hallo er jo den perfekte eksistensfilosofiske setning, nesten desperat i sitt uttrykk. JEG ER HER! Egentlig er Namaste en fornektelse av egoet, i den grad av at alt tilhører Krishna, eller hva du vil kalle hva enn som måtte ligge bak alt man sanser. Så sånn er det med den saken.

Ozric Tentacles

Space-rock født ut av det mange nok vil kalle misbruk av psykedeliske rusmidler. Særdeles dyktige mennesker som fører hjernen inn på alternative tankebaner og som setter rommet i spinn med sin melodiose lydmagi. Hodetelefoner og en god sigg anbefales for litt musikalsk bøyning av tid og rom.

Perspektiv

Noe man har rimelig lite av i dagens samfunn, selv om man hedrer seg selv for å være så utviklet og fin en rase man til tider gjør. Nyheter, websider og det mora di har fortalt deg er en snever del av sannheten, så ikke døm noe uten å sjekke greia skikkelig ut på egen hånd først.

Qaballah

Den funky siden av jødedommen. Verden og Gud er et legeme i nivåer av utfoldelse, der den materielle verden selvfølgelig eksisterer som den siste instansen, og derfor den sfære lengst fra den rene ideen om Gud. Alt pent og pyntelig arrangert som nummer i et skjema som kalles livets tre. Treemns opprinnelig ha stått ved siden av visdommens tre i Edens hage og blir sett på som en av de bedre forklaringene på livet siden det er bygget opp av de matematiske tegnene vi kaller tall. Artig.

Rom

Rom er det nok av, men hvor blir det av kjærlighet?

Shiva-Space-Technology.

Meditasjon, spiritualisme og kjærlighet. Merkelig når man ligger på ryggen og ser opp på himmel-vevningen at det nærmeste vi kommer stjernene er gjennom å lukke øynene.

Tid.

Finnes vel egentlig ikke. Alt skjer vel egentlig i

samme øyeblikk? Hæ? Se her da: Når var i går? Va det ikke nå? I dag er det nå. I morgen er det nå. Alltid befinner vi oss her og nå.

Uranus

Er den feteste planeten hvis du syns det, og no et bilde på vårt kjære liv: Like verdifullt som man bestemmer seg for at det skal være.

V for Vishnu.

Vishnu er sammen med Brahma og Shiva et av de gudommelige tre aspekter i hinduismen. Ogs kjent som den ultimate realitet. For enkelte er Vishnu kun et at Tromsøs mange band.

We

Norsk psykedelisk spacerockband som er opptatt av kosmos og galakser. Med låttitler som "Cosmic Bound," "Galactic Racetrack," "From the Spaceways" og "Freak Capitol of the Universe" har de definert behovet for romforskning i norsk rock.

X-files

The truth is out there, eller in here som dem sier i statene.

Yoga

Når folk sier ordet Yoga tenker man ofte på de forskjellige stillingene man kan innta i det som heter Asana Yoga, men ikke alle vet at Yoga er et paraplybegrep for, om jeg ikke tar feil, 8 former av kroppslig og mental beherskelse. Alt velkalkulert for å fremprovosere den tilstand av eksistens man kaller Samadhi. Frigjørelsen. Very spacey stuff.

Zero

Universet går i sirkler, alt er energi som bytter plass og ingenting skjer. Det bare virker veldig aktivt.

Æsj

I motsetning til mm og ah. Tillagt mening til tomme fenomener.

Øh...

Det er riktig som du sier. Man vet ikke en skit. Men vi er flinke til å late som om vi har peiling på både det ene og det andre. Full kontroll! Øh...

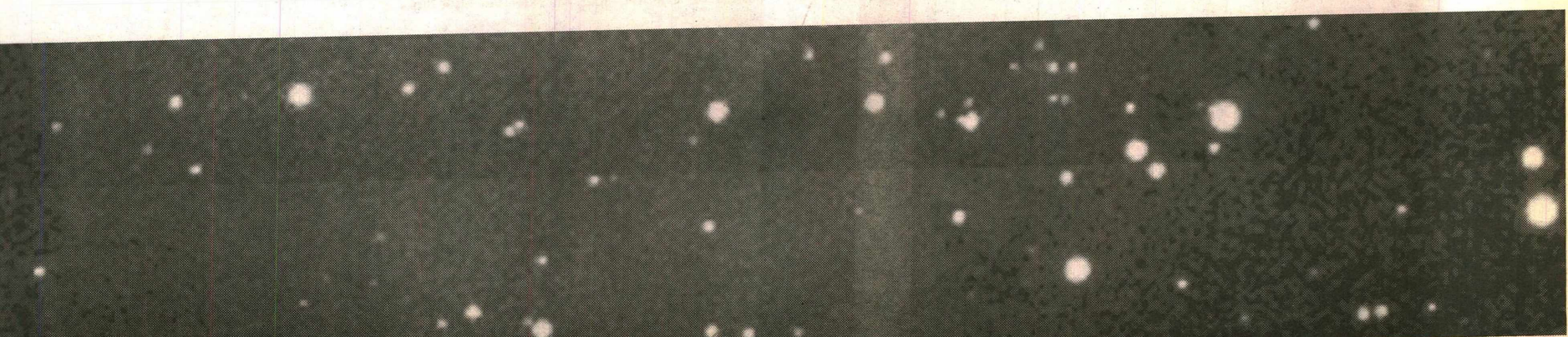
Åsgård

Stedet man står i fare for å havne hvis man tenker for mange speisa tanker og ikke kommer seg helt tilbake til de jordlige, sunne banene av mental aktivitet. Husk, det er bra å tenke, men det er viktig å la hodet hvile også. Muskler trenger tid for å vokse, eller rekker av øyeblikk om du vil.

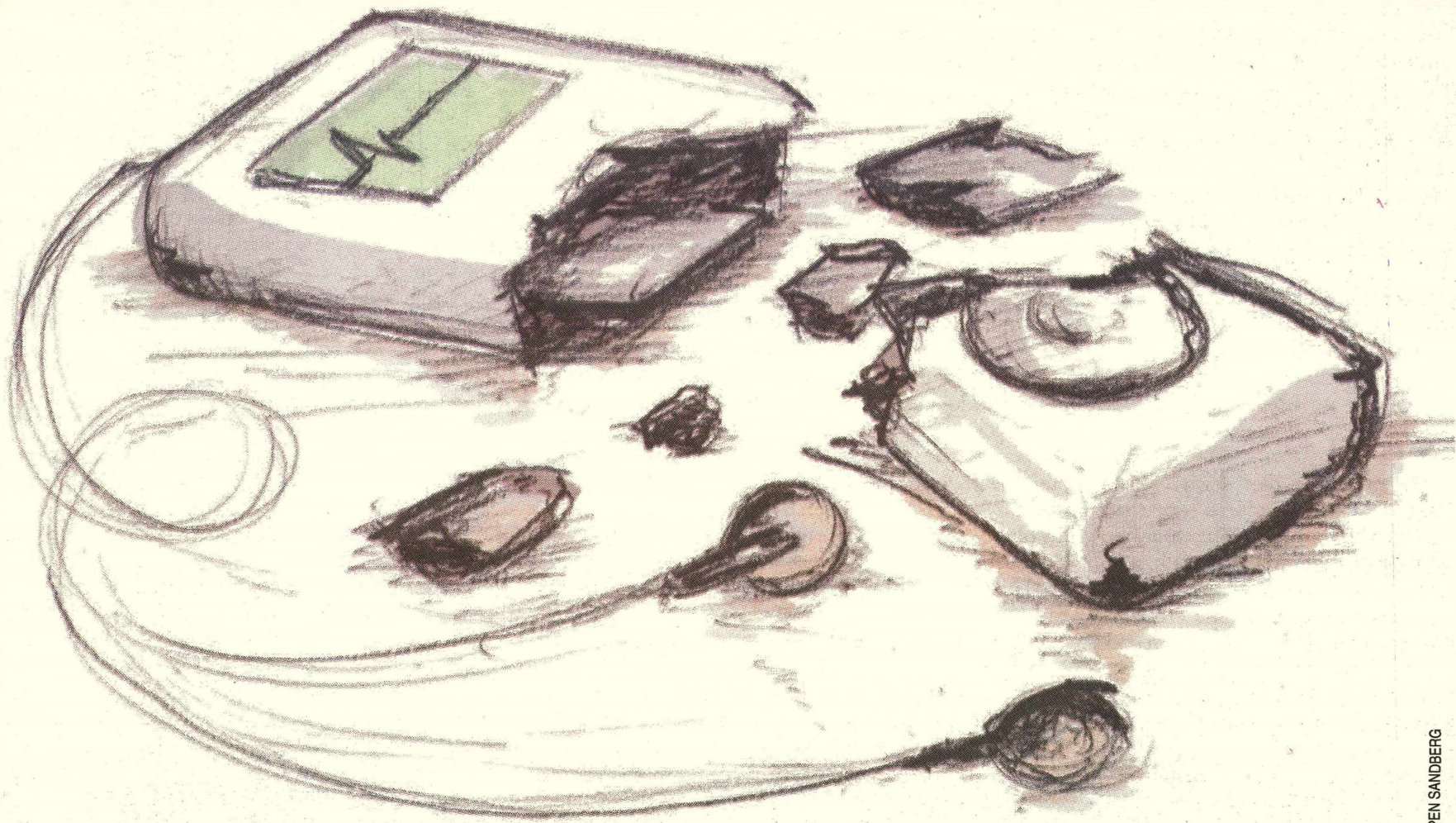

Space is the place

ILL: ESPEN SANDBERG

Poden er død - leve poden!

Og det skjedde i de dager at det gikk et fortvilet skrik gjennom kongeriket, og skriket var fylt av bunnløs sorg og sorgen var ond og ga bud om at det utenkelige hadde skjedd: undertegnedes iPod gikk hen og døde. Som vi alle vet er en ødelagt pøde en ubrukelig pøde, og siden jeg ikke fungerer uten en vel-fungerende pøde var det bare en mulig løsning: ny pøde.

Før dette endelig ble en realitet måtte jeg overleve i nesten to uker uten lett tilgjengelig musikk. Enkelte er redd for hvordan det vil gå med menneskene når alle kun utsettes for sin valgte audio-visuelle stimulans, og jeg kan til en viss grad forstå det. Men etter å ha levd til fulle i den audiovisuelle sfæren såpass lenge føler jeg at jeg ganske trygt kan slå fast at vi generelt sett ikke går glipp av så veldig mye. Mennesker er trivielle vesener og en iPod i øret sparer meg for uendelig mange samtaler jeg helst ikke vil overhøre.

Først og fremst var det en endeløs rekke plagsomme småbarn. Nei, jeg tenker ikke på de bittesmå som skriker i tide og utide, men de litt eldre, som insisterer på å bruke ord som liksom og "å guuuuuud!" i hver eneste setning, som klarer å lire ut av seg setninger som "Jeg liker ham ikke egentlig, men dette er tredje gangen vi møtes, så nå må jeg nesten kline med ham."

Den samtalen hvor det var vanskeligst å ikke bryte inn var en gruppe voksne bedriftssjefer eller noe lignende kjedelig som brukte en lang kveld på å dis-

kutere hvor slitsomt det er at kvinner insisterer på å få barn og ta ut svangerskapspermisjon, når alle vet at de ikke engang burde prøve å få til både karriere og familie samtidig. Men jeg klarte å la være, selv om jeg endte opp med å klage langt og lenge til den første personen som var villig til å lytte.

Andre samtaler igjen var langt fra irriterende, men mest fascinerende: en liten gjeng med gutter rundt elleve år som diskuterte om hvorvidt en tredje part hadde lest hele Bibelen og klarte å ta en ollie også.

Den absolutt verste samtalen å overhøre, den som gjorde at jeg gikk av bussen fem stopp for tidlig bare for å slippe unna, var en samtale mellom tre tenåringsjenter. Ikke bare foregikk den i de tradisjonelle høyfrekvenshvinene, den omhandlet i tillegg et ukjent antall fitteteite fittesure fittejenter som var noen falske fitter og som i tillegg hadde fitter som sikkert luktet for jævlig. Jeg lurte på om de eventuelt hadde forlest seg på *Rosa prosa* og nå hadde bestemt seg for å ta fitte-ordet tilbake, men innså at det nok var en vel optimistisk tanke. Når de så i tillegg ringte opp en eller annen type (som meget mulig var en fitte han óg), og lurte på om det var han som hadde gjort noen i niende gravid, innså jeg at munnen min ikke kunne skrumpe mer inn uansett hvor mye jeg prøvde, så jeg hoppet av bussen og nøt eksosforgifningen resten av veien hjem.

Det fantes dog noen lyspunkter i den

endeløse rekken av plagsomme mennesker, som da jeg fikk det siste ledige bordet på Kaffe å Lars, radioen begynte å spille Marit Larsen sin "Don't Save Me" - det er en fantastisk sang, den er skamløst deilig, som den peneste dama du noensinne har sett - og jeg satt der og smilte for meg selv og følte at verden knapt kunne bli bedre. Og så ble den det, når to godt voksne menn dukket opp og reddet min tiltro til den gode samtalen, der de satt og diskuterte hyggelige ting som kunst, livet, kjærligheten og andre store tema på en slik måte at jeg ikke fikk meg til å gå før de hadde snakket ferdig.

I tillegg innså jeg at jeg har en mental iPod, en hjerne-jukebox. Det er dessverre en litt forvirret sak som bare husker en tiendedel av hver sang, den samme linja, de samme tonene, det samme verset går om og om igjen, til det byttes ut med noe nytt, en ny sang som dukker opp fra intet eller en absurd kobling som knapt kan forklares i mitt eget hode. Av og til er den rett og slett i ustand, som når jeg i et helt døgn var ute av stand til å høre noe annet enn én linje av Black Eyed Peas' "My Humps" på konstant repetisjon (og folk får seg til å si at jeg går glipp av ting fordi jeg ikke hører på radio!). Det er et herrens mirakel at jeg ikke kuttet av meg hodet.

Så kom dagen, det var en av de tristeste dagene i mars måned, værmessig, men i hodet mitt var det 20 varmegrader, solskinn og verden hadde knapt sett en bedre dag siden Hitler døde, alt fordi den nye poden min endelig hadde

dukket opp. Det var, selvfølgelig, den vakreste poden på Guds grønne jord, og jeg holdt den tett inntil kinnet mitt mens jeg ventet på at sånn cirka 5846 sanger skulle overføres, slik at jeg endelig skulle slippe å måtte høre på andre mennesker når jeg beveget meg utenfor døra.

Endelig kunne jeg reise ut i verden med et fornøyd smil og ørene fulle av min egenvalgte musikk. Jeg så spottende på den enorme horden med fjortiser som skulle ta bussen med meg, skrudde opp lyden på Kris Delmhorsts "Open Road" og satte meg godt til rette i bussetet. Fjortisene satte seg rett bak meg, men det bekymret meg ikke, ikke nå lenger.

Det var da poden gikk tom for strøm.

SIRI K. GASKI

Optimistic MIS workshop

In the beginning of march, indigenous students deliberated on issues from their home countries in an excursion to Skibotn

TEXT VICTORIA PHIRI / CHARITY SALASINI

From 3-4 March 2006 Master students in Indigenous Studies from Tromsø University convened for a workshop organized by the MIS 04. The workshop intended to address current state of affairs of indigenous people in the students' home countries. Students from different parts of the world were scheduled to present their country reports on the issues affecting indigenous peoples in their home countries.

The Finnmark Act as a landmark

Day one started like any other normal lecture when speakers from the political science department delivered lectures on "Perspectives in Political Science on Indigenous Issues". Asst. Prof. J. Weigaard gave a lecture on the "Justification of Minorities and Indigenous rights". The lecture looked at rights of the Indigenous people in the minority category. Research Fellow Else G. Broderstad discussed the Sami Political Development and Establishment of the Sami Parliament. Asst. Prof. Hans Kristain Hernes looked at one of the landmarks in the history of Indigenous peoples, the world over, The Finnmark Act. He explained the Sami's fight for their rights leading to the Finnmark Act. The whole process leading to the Finnmark Act, Kristian referred, could be summarised in one famous saying "we lost the battle but we won the war". The lectures were indeed informative and interactive to all the participants.

The colonialist mess

On day two, the tables turned: It was time for the students to lecture. And what else but on indigenous issues from their countries? Abdul started the ball rolling with his report on Bangladesh and the recognized "national minorities" who are still fighting for their constitutional and land rights. Bineet followed with his heart breaking report titled "Who decides who dies and how they should die?" He described the status of the Adivsi one of the Indigenous people (I.P) in India. He explained how the I.P in India, the lowest among the caste class in India are subjected to abuse, exploitation and even death by uncaring regimes. Zambia was highlighted by Victoria with the dramatic report on the Gwembe Tonga, a displaced and homeless people, for the past 45 years, due to the construction of an Hydro-electric dam. The drama is that the people suffered displacement by the British colonial government and today the Zambian government faces challenges of reversing the mess created by the Colonialists. Sundar gave a report on the state of I.P in Nepal where the government's special rights for disadvantaged has no real significance as the I.P still face high levels of poverty.

A glimpse of hope

Then there was a breeze of hope from South Africa when Priscilla presented on the State of I.P in South Africa. She indicated that a lot of development and improvement has been achieved in the case of I.P. One of the achievements being educational programs addressing the revival of I.Ps 'lost Languages' through publications and school curriculum. Steve amazed everybody with his comparative report, starting with North Norway and ending up with his

native country, Nigeria. His report on the achievements of the Sámi of Norway was a glimpse of hope. On the other hand, the status of the Ogoni of Nigeria and the disputed oil fields showed that the world still needs to do a lot more for the status of I.P the world over. Walter broke the monotony of words and letters when he presented his report on Peru's I.P. Pictures tell a story; in the "Great Majorities" was a mastery of iron and reflection. He reported on the long alluding political, identity and economic struggle of the I.P in Peru. The last but not the least was the report from Russia presented by Anastasia. She explained of how some measures have been put by government to help the I.P in developmental programs. Quiet an informative arena this was!

Slippery snow

However, interacting and sharing experiences not only ended with country reports at Skibotn. The students perused the climax of the seminar to a self organised cultural night. The event was not only entertaining but was a show of variety just like the country reports. Lenna Susana did not only perform joik but also gave the historical background of it. Richard from Uganda mesmerized his audience with his on stage composition and performance of songs, passionately referred to as 'spontaneous songs'. His spontaneous song on "falling down on slippery snow" sent his audience into wild laughter. Probably it was a blatant reminder on one of the challenges faced by foreign students from the south. Abdul as usual was on stage with a story and joke from Bangladesh. Victoria and Charity gave the audience a chance to have a taste of a Zambian language when they told a folk tale in Bemba, with a translation in English.

Then it was time to stand and shake the muscles and body flames, in what some students referred to as 'comprehensive' exercise. There was a lot of music from Latin America and Africa, vigorously accompanied by lots of dancing.

Conclusion

The occasion could not last forever. Returning back to Tromsø the students were happy on how informative and interactive the workshop had been. They had one wish which they hope to be fulfilled in the near future, the presence of their lecturers from the program was important. Their wish indeed could not be underestimated. Learning is a continuous process. Even students have something to share with their lecturers. Perhaps the consolation of the seminar came from Per Klemetsen Hætta, Deputy Head of Administration, and Centre for Sami Studies. In his opening remarks, on the second day of the seminar, Per indicated that the Program Board was happy with the students' initiative to arrange the seminar and that it was planned to be included in the in the program! Rachel, the program coordinator for Indigenous Studies, sealed it all with good hope. In her closing remarks she shared the concern on the absence of the lecturers. Her hope could be translated in one statement that 'a building is a whole of its total pieces'. "A journey of one thousand miles begins with one step" goes the Chinese proverb. The first step for the MIS workshop has been set. Its continuity lies in the determination of the next generations of the MIS students.

Circus Maximus

Natt til 1. mai hvert år arrangerer Studentsamfunnet en stor fest for sine undergrupper. I år ble kalaset holdt på Driv, og det var stor overvekt av gjester av det musikalske slaget. Underholdningen stod tre av samfunnets talentfulle foreninger for og det var i hvert fall ikke noe å si på innsatsen til disse. Vi fikk god mat og drikke, bli kjent med nye samfunnsmedlemmer, og så vidt man vet hadde alle en hyggelig kveld.

Underholdningen

Ompagniet åpnet sin del av den musikalske fremføringen med utvalgte partier fra Jesus Christ Superstar og undertegnede fikk faktisk frysninger av ren begeistring. Eller kanskje var det fordi de spilte litt surt kanskje.. (kremt) Jaja,

sjarmerende var det i alle fall. I tillegg til åpningsmelodien spilte Ompagniet Army of the Nile og Louie Louie, og det var ingen ting å utsette på bidragsyternes engasjement og innlevelse. Blandakoret Fullt På Høyde ga en liten smaksprøve på det varierte repertoaret for sin vårkonsert den 31. mai, og sang Troika, Danse mot vår, Kjerringa mot strømmen, Till Österland og Dans med oss. Fullt På Høyde avsluttet selvsagt sin opptreden med å hedre selen, og jeg kunne ikke unngå å høre at publikum stemte i da vi fremførte "Vi vandrer med freidig sjel, når vi skal ut og drepe sel...".

Stort band

Very Good Big Band, eller VGBB som de også kalles, imponerte stort med sine

tolkninger av blant annet Flight of the Foo Bird, og Satin bowl. Det er ikke mye "studentbandaktig" over gjengen som til sammen sikkert har et par hundre år musikalsk fartstid. I tillegg framførte de låtene Just a Gigolo og I Feel Good med Sigurd Magne Torbergsen på vokal. Torbergsen har en flott stemme og gikk uten tvil helt opp i sin rolle som 'entertainer'. VGBB har konsert på Haakon Scene på Driv 20. mai. Alt i alt var dette en utelukkende positiv opplevelse, og man kan trygt anbefale alle og enhver å oppsøke arrangementer der en eller flere av Studentsamfunnets undergrupper står for underholdningen.

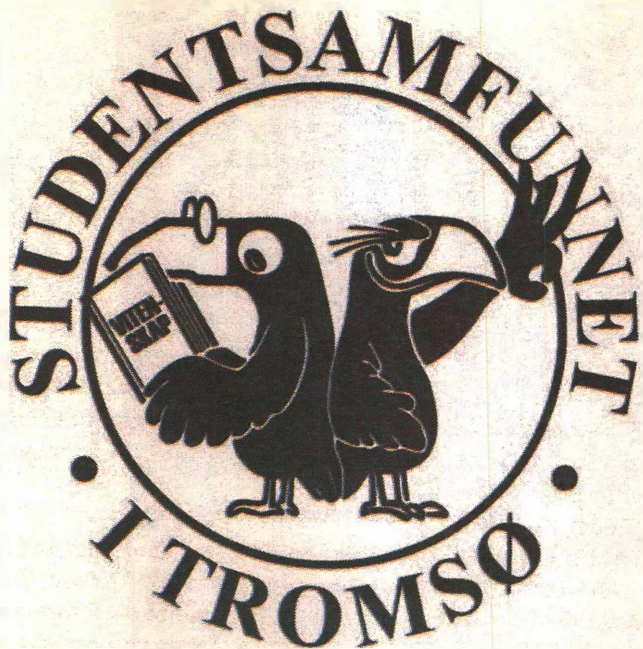
Hæla i taket og tenna i tapeten.

De fleste av gjestene benyttet anlednin-

gen til å nyte drikkevarer av den alkoholholdige sorten, og det ble visstnok en fuktig kveld for mange av de glade musikanter. Flere lot seg slippe løs på dansegulvet og det svingte virkelig da VGBB spilte. Kvelden endte med nachspiel i den gamle Bodegaen, og det ryktes at "det tok litt av en stund". For å sitere Anne fra Ompagniet: - Det va det beste Circus Maximus som noen gang har vært, og alle burde forte seg å bli medlem i Studentsamfunnet!"

Therese S. Rye - medlem av Studentsamfunnet og Fullt På Høyde

Kor, band, konserter på driv,
fotoklubb, teater, studentorkester,
storband, fotballag, circus maximus,
café Bodega

Vi gjør studentlivet litt artigere!

studentsamfunnet@gmail.com

"Scientia et laetitia in unitatem veniunt"

Et medlemskap i
studentsamfunnet
koster kr 100,- for et semester
eller kr 150,- for to.

For dette får du:

- Mulighet til å melde deg inn i våre medlemsgrupper
- Gratis drikke ved kjøp av vafler i café Bodega
- Invitasjon til Circus Maximus
- Gratis leie av Bodegaen
- Gratis inngang på disco-lørdager på driv
- Gratis garderobe på driv
- Køfrihet på driv
- 30% rabatt på de fleste konserter på driv
- Samfunnsbeviset fungerer som studentbevis på driv.

Meld deg inn i dag!

Samfunnskontoret ligger ved Café Bodega i teorifagsbygget på campus, plan 1, hus 2.

Kontortider:
Universitetet: 11-15 mandag og fredag,
11-14 onsdag og torsdag

Lærerhøgskolen: 11-15 tirsdag

studentsamfunnet@gmail.com
www.samfunnet.net
telefon 776 46228

Kulturscenen & Studenthuset & driv

Husk på

Tirsdager

New Amigos Språkcafé

Onsdager

Lille Lørdag

Torsdager

Torsdagsvin i kaféen

Fredager

Mellombar inviterer til
Coctail Lounge

Lørdager

DJs på kvelden

Happenings

Fredag 5. mai

Club Jamaica med
Skaladdin

Lørdag 6. mai

Jonas Rønningen

Fredag 12. mai

Theatre of Tragedy
Temafest: Goth Night

Fredag 19. mai

Quiz finale
Club Jamaica: Soul Survival

Lørdag 20. mai

VGBB

Fredag 9. juni

Temafest: Brenn Boka
på Bålet

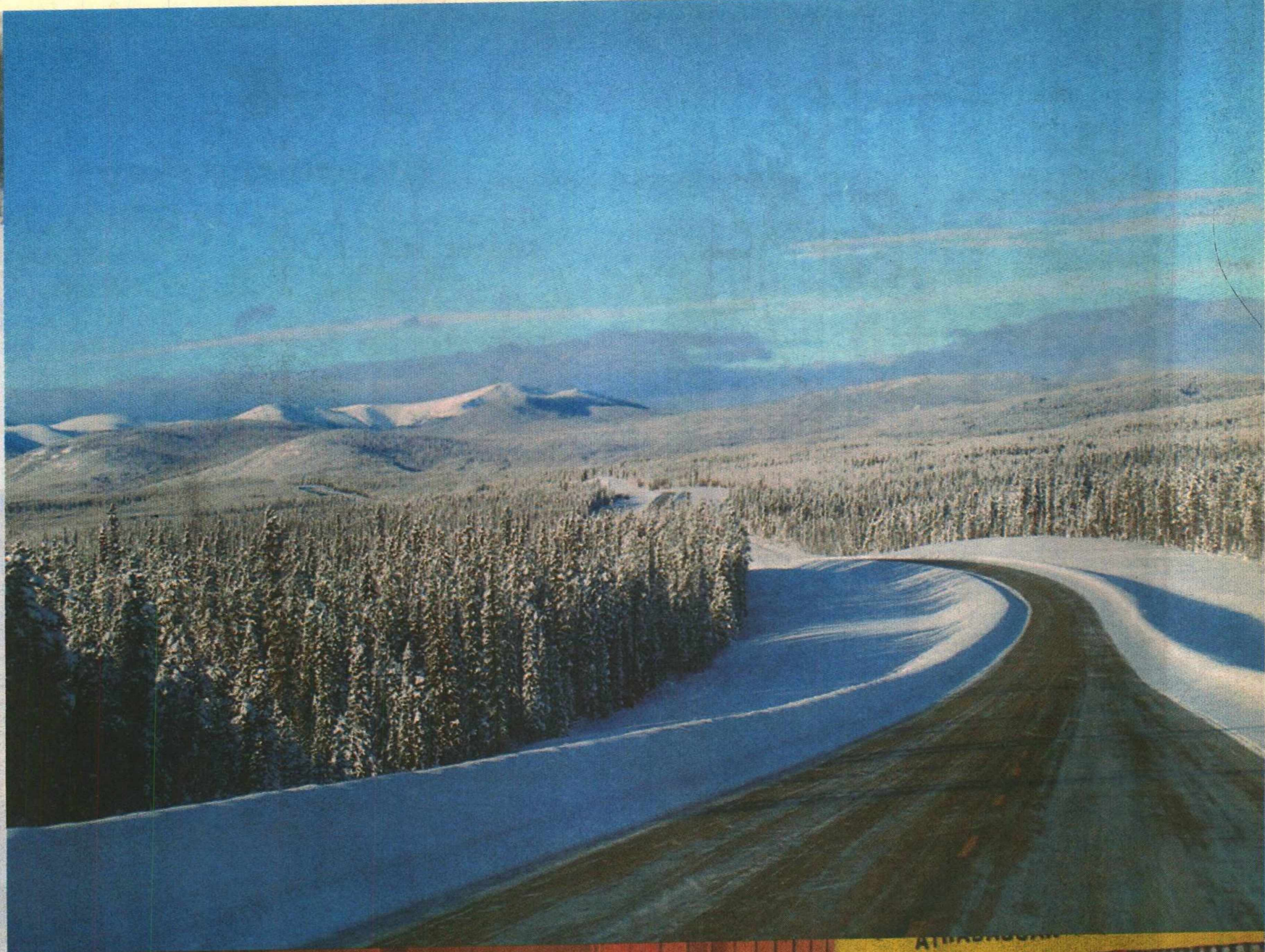
21. & 22 juli: Nachspiel - Buktafestivalen'06

Billetter selges i Driv café. Følg med på www.driv.no for programoppdateringer.
15 % studentrabatt på all mat fra vår rikholdige meny - ta med studentbeviset.

BILLETTSALGET HAR STARTET. PÅ KINO 19. MAI!

Internatskoler i Norge og Amerika

Gode nyheter: håp, tro og kjærlighet - er noe Amerikas urinnvånere trenger, like mye som alle andre. For dessverre er dagens situasjon for mange av dem ganske så trist - uansett hvilken livsverdimålestokk man bruker. Alkoholisme, stoffmisbruk, lavt utdanningsnivå, arbeidsledighet, ødelagte familier og en høy selvmordsrate preger mange indianereservater og landsbyer. Stolthet over etnisk tilhørighet, språk og kulturarv ble for dagens foreldregenerasjon brutt ned gjennom bortsending og innkvartering på internatskoler, ikke ulikt mitt eget lands fornuksprosess overfor samene.

"Så kommer da disse kulturimperialistiske misjonærene fra Norden og skal prakke den hvite manns religion på de

stakkars indianerne?" Nei, ikke helt. Det oppleves meningsfullt å være venner med mennesker med en annen bakgrunn. Indianerne har mye å lære oss, og mange gode verdier har gått tapt i urbane jungler. Det er spennende å dele hverdagsliv, dra på jakt, leke med barna og arrangere noe mer kreativt enn drikkefester som fritidstilbud for ungdommene. Og ikke bortforklare tidligere urett som har skjedd, også i kirkens navn, men vise medfølelse.

Det gode og kalde liv i Alaska

Fra Yukon går turen videre til Alaska. Etter 17 timer i bil, kommer vi dit veien slutter, og hvor landsbyen Minto befinner seg. Her, langs Tanana-elven, vest for Fairbanks, bor det 250 Atabask-indianere, som med åpne armer tar imot

nordboerne fra Europa. De inkluderer oss i sitt bedagelige og lite stressbetonte liv og ukene går med til fellefangst, hundekjøring, skiturer, barneklubb, språkkurs og praktiske hjelpeoppgaver. Et liv delvis basert på utnyttelse av naturens grøde er en utfordring når januartemperaturen passerer minus femti grader, selv for en garvet indianer. Og for en søring, som etter et studieopphold i Nordens Paris tror han har vært ute en vinternatt før, røsker det skikkelig i nesa. Men når sola skinner, snøscooteren cruiser bortover flatene så puddersnøen danser elegant foran deg og skogens konge søker ly i nærmeste buskas, er det intet sted du heller ville tilbringe en vinter enn Alaska.

Til høyre: Læringskurven er bratt når jeg tas med på snøscooterjakt på skogens konge, og deretter får æren av å få den på stedet, omkranset av villmark og mange minusgrader.

Øverst: Som et symbol på sivilisasjonens kamp mot villmarken strekker Alaska Highway seg 2288 kilometer fra British Columbia, Canada til Fairbanks, Alaska.

Over: En gang i året arrangeres festivalen festival of Native Arts for Alaskas urfolk. Danserne fra Minto er en publikumsfavoritt.

Når villmarken lokker

Den øde landeveien er eneste tegn på at mennesker har vært her før. Skogkledt og hvitt strekker Vinterlandet seg ut foran meg.

TEKST/FOTO ØYVIND GUSTAVSEN

Faktum at det bor flere elger enn mennesker her, er en indikasjon på at Canadas villmark har beholdt litt av villskapen som i sin tid lokket tusenvis av håpefulle gullgravere til Yukon. Tankene går først til Onkel Skrues fortid som gullgraver. Dernest til Lars Monsen som tok med seg ensomheten og la ut på langtur gjennom Canada. Men nå er jeg altså her selv.

Alaska Highway

Watson Lake er stedet vi har slått oss ned for natten. Tettstedet ved den vakre innsjøen har i overkant av tusen innbyggere, og er det nest største befolknings-senteret i provinsen Yukon. Fram til andre verdenskrig var dette en urørt perle midt i urfolkets jaktmarker. Men etter angrepet på Pearl Harbor, fryktet den amerikanske ledelsen at Alaska var neste angrepsmål, og fikk tillatelse fra sin nabo i nord om å bygge en 2288 kilometer lang vei gjennom den canadiske ødemarken – for å kunne beskytte sin nordligste delstat. Alaska Highway ble i 1942 bulldosert fram gjennom skogen på rekordtid – syv måneder og ni dager. I dag er Watson Lake mest kjent for "The signpost forest" – en samling skilt fra hele verden. En soldat som i 1942

var med å bygge Alaska Highway, lengtet hjem og satte opp et skilt som anga avstanden til hjemstedet sitt. Hjemmelengselen spredte seg, og snart var skiltene som pekte hjemover mange. De siste tiårene har turister tatt med seg skilt fra sine respektive hjemsteder, og i dag utgjør Watson Lakes kultursamling 50 000 skilt fra hele verden.

Misjonær anno 2006

Så hvorfor er jeg her da? Jo, faktisk er misjonær arbeidstittelen min dette året. Historiestudier ved UiTø ble i år avløst med eventyr i vinterland. Til sammen er vi syv personer fra tre nordiske land, som har reist over Dammen og gjennom skogen – til omtrent midten av ødemarka. Hensikten med turen er å leve blant indianere – å dele liv, hverdag, vennskap

og tro. Ja, konnotasjonene er mange og kanskje klinger de ikke så pent når ordet misjonær dukker opp. De skal få klinge fritt, og jeg har selv mange kritiske bemerkninger til misjonsinnsats – og imperialisme – gjennom historien. En appelsinallegori kan kanskje fungere som en forklaring til hvorfor jeg i år velger å jobbe under en så belastet arbeidstitel. Selv om skallet - innpakningen - er lite smakfull, er frukten som skjuler seg på innsiden god. Selv om mennesker (ja, også kirkens folk) har vært og kan være sure, maktbegjærlige, sleipe pluss, pluss, tror jeg at Kristus er god. Og det er grunn god nok til å ta turen til Yukon eller andre eksotiske hjørner av verden, for å spre "gode nyheter" – som "evangeliet" jo betyr.

Debut-uka – En mulighet for nye studenter

Fra 14. – 27. august er det duket for Debut-UKA på universitetet. Et velkostilbud for nye og gamle studenter, for å stifte nye bekjentskaper, drikke pils i august-sola og bli kjent med Tromsø by.

TEKST: GOTTFRIED GUNDERSEN
FOTO: GOTTFRIED GUNDERSEN

Claudia Shestopal var selv fersk student ifjor høst, nyinnflyttet fra Oslo, og er for tiden lektorstudent i religionsvitenskap. I tillegg er hun fadderansvarlig for Debut-UKA, som er en velkomstfestival for studentene på starten av høstsemesteret. Vi slo av en prat for å høre hva Debut-UKA hadde å by på denne høsten til studenter med 16 lapper brennende i lomma, rykende ferskt overført fra Lånekassen.

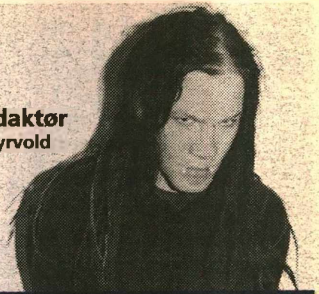
To uker debut-uke – I fjor varte uka i tre uker, noe som mange syntes var i lengste laget. Derfor har man bestemt seg for å kun ha to uker, men med mer tettpakket program, forklarer Claudia. Hun forteller at det skal arrangeres flere konserter enn i fjor, det er snakk om noen ganske kjente band, men da bookingen holder på for fullt vil hun ikke røpe noe. Dessuten vil klassikere som Lysløyppa selvfølgelig være med på programmet, men styret har i år lagt mer vekt på å introdusere studenter for jevnlige kultur-arrangement slik som Lørdagsuniversitetet og "Lille Lørdag"-konseptet på Driv. Det skal også arrangeres Tidsmaksin-fest på Driv, da dette ble gjennomført som en stor suksess tidligere dette semesteret.

VM i Grandiosa
Fullt program vil bli tilgjengelig i starten av august, og bli distribuert overalt hvor studenter ferdes. Selvfølgelig er det også duket for et ordentlig verdens-

mesterskap, og denne gangen blir det åpent VM i Grandiosa-spising. Premien vil være en fryser full av Grandiosa, slik at vinneren ikke trenger bekymre seg for næringsinntak resten av semesteret. For en god gjennomføring av Debut-UKA trengs det selvfølgelig frivillige, og også faddere. Det følger selvfølgelig med gulrøtter som både fadder og frivillig. Fulle frivillig-goder på Driv under hele debut-UKA pluss en presskaffekanne til hver. Og selvfølgelig muligheten til å få masse nye gode venner og bekjente. Claudia presiserer at hun ikke har dårlig samvittighet for å dra studentene ut av forelesnings-saler tidlig i semesteret og gjøre dem avhengige av mack-øl og grandiosa-dietten.

– Det er jo det som er studentlivet, er det ikke?, avslutter hun med et smil.

Kulturredaktør
Andreas Myrvold

MENS VI VENTER PÅ VERDENS UNDERGANG

Etisk utrensning

Det er bare et øyeblikk på størrelse med et punkt som skal til før den nye verdensordenen repeterer den gamle. Skal man finne ormehullet må man riktignok bare sette seg ned og vente. I bøyningen av tid og rom er det nemlig plass til oss alle, men få er de som leter, og ingen er de som finner det. De parallelle univers er passé, det finnes bare ett, like stort som det nåværende, bare på en eventuell annen plass i tetheten, litt slik som den anglesaksiske hauken snakker om.

Med alle i-lands problemene pustende i nakken mister man fokus på sitt endemål nærmest før man får staket ut kursen. Virvlende rundt i livets tombola er det fort gjort å bli både ør og kvalm, men vi har alle stukket av med hovedgevinsten, så når skal det bli en slutt på den evinnelige sutringa? Det er mer eller mindre ufattelig hvor langt man, eller noen kan greie å dra det. Heldigvis er vi snart kommet til slutten i denne vanvittige, men samtidig så fascinerende rulletten.

På et historisk origo kan det fort skjære seg, og timen og dagen vet ingen. Heller ikke om de omnipotente krefter har en hemmelig agenda. Man kan spørre seg om alt bunner ut i paranoia og andre ukjente substanser på avveie. Sikker kan man aldri være, så som påpekt til enhver tid, er det best å ikle seg skruden, dette merkelige men dog så effektfulle kostymet, nærmest en renselse, vakuum-drakt for stillhetens hav.

Stagnasjon eller utvikling er spørsmålet. Det du engang håpte på kan og vil snu seg mot deg. Svaret finner man kanskje, men den røde tråden er der. Alt man kan gjøre er å løse sverdet mot helvetes horder og apokalypsens ryttere, og håpe på det beste. Her er det intet nytt under verken solen eller månen. Verden spinner videre rundt sin egen egosentriske akse, og alt er vel egentlig bare et stort spill for galleriet.

MENS VI VENTER PÅ

Nord-norgebanen

mens vi venter på

Nord-norgebanen

mens vi venter på

Nord-norgebanen

Diverse

Lille Lørdag

Onsdag 10.05.06
 Driv
 Rocke-Dj og billig øl på studenthuset.

Kafé Lada

Torsdag 11.05.06 15.00-18.00
 Kafé Bodega
 Studentgruppa "Lada" inviterer til russisk musikk, mat og stemning

Torsdagsvin

Torsdag 11.05.06
 Driv
 Billig vin og god stemning.

Seminar om disposisjoner, realisme og naturens etiske status

Fredag 12.05.06 - Lørdag 13.05.06
 Tårnrommet i Breiviklia
 Et nytt og alternatnt naturbegrep.
 Fredag 12.05.06 kl. 09.15 Stephen Mumford: *Powers, Dispositions, Properties*, 11.15 Trond Jakobsen: *Scientific essentialism, dispositional properties and the biological sciences*, 14.00 Terje Kvillhaug: *A pragmatist defence of dispositions*. Lørdag 13.05 kl. 09.30 Svein Anders Noer Lie: *Anti-telos coding enzymes*, 11.00 Ronny Selbæk Myhre: *Teleological Essentialism*, 13.30 - 15.30 Stephen Mumford: *Polygeny and Pleiotropy: Getting Causes from Powers*

New Amigos språkkafé

Tirsdag 16.05.06
 Driv
 Kom og lær nye språk på New Amigos språkkafe. Hver tirsdag i kafeen på driv. Gratis for alle! Ingen forkunnskaper nødvendig.

Torsdagsvin

Torsdag 18.05.06
 Driv
 Billig vin og god stemning.

Lille Lørdag

Onsdag 24.05.06
 Driv
 Rocke-Dj og billig øl på studenthuset.

Lille Lørdag

Onsdag 31.05.06
 Driv
 Rocke-Dj og billig øl på studenthuset.

Dommedag

Tirsdag 06.06.06
 Harmageddonsletta
 06:06:06 GMT.

Folkefrokosten

Onsdag 07.06.06
 Strandtorget
 Den sedvanlige gratisfrokosten på strandtorget tar plass mellom 08-10. Det blir sikkert hyggelig.

Festival

Festspillene i Nord-Norge

Lørdag 24.06.06 - Lørdag 30.06.06
 Harstad

Riddu Riddu

Tirsdag 11.07.06 - Søndag 16.07.06
 Manddalen, Kåfjord
 Urfolksfestival. Med blant andre Adhagas fra Norge, Oki fra Japan og Santtu Karhu fra Karelia.

Buktafestivalen

Fredag 21.07.06 - Lørdag 22.07.06
 Telegrafbukta
 Ojojoi. Her er det mye å glede seg til. Vil likevel velge å trekke frem et par plater: Brant Bjork and the Bros. Mannen fra Kyuss med eget band!! Og Motörhead! - dvs. Lemmy! I Tromsø, midt på sommeren!

Karlsøyfestivalen

Tirsdag 08.08.06 - Søndag 13.08.06
 Karlsøy
 Karlsøyfestivalen er en bauta i norsk festivalsammenheng. En idealistisk motpol med en helt sinnsyk mengde band, artister og hippier. Et must for de som hater organisert musikk-kriminalitet à la Quart'n og Øya.

Film

Lucky Number Slevin

Premiere fredag 12.05.06
 Fokus Kino
 Thriller med blant andre Josh Harnett, Bruce Willis, Lucy Liu og Morgan Freeman på rollelista.

Paradis Nå

Premiere fredag 12.05.06

Fokus Kino

Film om to palestiner som utpekes til å bli selvmordsbombere, det vil si martyrer. Har vært vist på TIFF.

Matti - Hell is for heroes

Premiere fredag 12.05.06
 Fokus Kino
 Endelig er filmen om Matti Nykänen kommet til Tromsø. Skihopplegendens liv har ikke akkurat stått til 20 i stil etter at idrettskarrieren tok slutt. Her snakker man for bokstavelig en tellers om en bakside av medaljen. Vel og merke havner filmen i kategorien dramakomedie.

Da Vinci Kodens

Premiere fredag 19.05.06
 Fokus Kino
 Basert på den velkjente boka med samme navn. I hovedrollene finner vi Tom Hanks og den fabelaktige Audrey Tautou.

Gitarmongo

Premiere fredag 19.05.06
 Fokus Kino
 Kritikerne er stykkevis og delt.

X-men 3 - The last stand

Premiere fredag 26.05.06
 Fokus Kino
 Dark Phoenix er den nye heltinnen i serien. X-men og Magneto skal måle krefter en siste gang for alle?

The Omen - 666

Premiere Tirsdag 06.06.06
 Fokus Kino
 En amerikansk diplomat innser at hans sønn er Dievelen selv.

Konsert

Veldedighetskonsert

Torsdag 11.05.06
 Driv
 Russens veldedighetsaksjon. Inntektene skal gå til forebyggende arbeid mot selvmord blant ungdom i Tromsø. Det vil bli en under 18 års-avdeling, og en over 18 års-avdeling!

Gothkveld/Theatre of Tragedy

Fredag 12.05.06
 Driv
 Ifølge Driv er det få band som har perfeksjonert "Goth-metal/rock" sjangeren på samme måte som Theatre of Tragedy. Som ramme rundt konserten skal driv arrangere Goth-kveld, der det selsagt blir mørkt og mystisk. Dørene åpner kl 21.00 og konserten starter kl 22.30. Billettpriser: 90/120

ren på samme måte som Theatre of Tragedy. Som ramme rundt konserten skal driv arrangere Goth-kveld, der det selsagt blir mørkt og mystisk. Dørene åpner kl 21.00 og konserten starter kl 22.30. Billettpriser: 90/120

Tungtvann

Lørdag 13.05.06, 22.00
 Verkstedet
 Bodøs rap-alibi holder konsert på Kulturhuset med en god mengde gjester. Har nytt album på gang. Billettpris: 180/130.

Soul Survival

Fredag 19.05.06
 Driv
 Melding fra Bob Benoni: Kjære folk i Tromsø! Kryss av fredag den 19. mai. For da skal vi markere Bob Marleys bortgang. Markeringsa av Bob Marleys bortgang - Til Minne Om Levdandriske Bob Marley - er en tradisjon i Tromsø. Nå skal vi gjøre det med et kjempebra reggae live band fra Oslo, Soul Survival på Driv. De synger de kjente og populære Bob Marley sangene. Gled dere!

Molli med Nord-Norsk visegruppe

Søndag 21.05.06
 Kulturhuset
 Den nordnorske visebølgen skulper fremdeles.

Psychomotor

Onsdag 24.05.06
 Kaos
 Motorpsycho-tribute. Psychomotor har et par nye låter i bagasjen i tillegg til de som ble fremført på Driv tidligere i vår.

Rockekonsert

Fredag 26.05.06
 Driv
 Ikveld er det tre lokale band som skal gjeste driv på Haakon Scene: Rocketboyz + Booze Bazookaz + Onkel Huff. Billettpriser: 50,-/ 70,- Dørene åpner kl 22.00, første band går på scenen kl 23.00.

Violet Road

Onsdag 31.05.06
 Kaos
 Violet Road sammenligner musikken sin med Muse, Mew og Jeff Buckley.

Deep Purple

Onsdag 21.06.06
 Polarthallen

U

Lost in space side 9-15